Dzisiaj 16 stron

Wydanie wieczorne

Cena 20 groszy

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannem i wydaniu wieczornem, — w niedziele i święta tylko wydanie poranne, — natomiast w dni poświąteczne tylko wydanie wieczorne

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chełmikowski wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, wszyscy w Poznaniu

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska w Poznaniu, św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 102

Poznań, czwartek dnia 3 marca 1932

Rok XXVII

Niebezpieczne objawy

Korespondentka nasza w Paryżu, p. Irena Briares, kilkakrotnie już zwracała uwagę na szerzenie się ostatnio w pewnych odłamach opinji francuskiej kampanji przeciwko sojuszowi francusko - polskiemu. Kampanję tę prowadził p. Edward Pfeiffer na łamach radykalnego pisma „La Republique". P. Edward Pfeiffer nie odznacza się specjalnie radykalnemi poglądami. Jest nawet zwolennikiem zbliżenia francusko-włoskiego, co godzi wyraźnie w stosunek jego partji do państwa faszystowskiego. Ale mimo to z całą siłą w dalszym ciągu forsuje swój punkt widzenia. Ostatnio p. Pfeiffer przeniósł się ze swemi poglądami z pisma wybitnie partyjnego, jakiem jest „La Republique", na łamy poczytnego czasopisma „Le Capital".

Dowodzi w niem w dalszym ciągu, że przyczyną niepokoju w Europie jest t. zw. korytarz, że przymierza Francji z Polską i krajami Małej Ententy stanowią dla rządu francuskiego zawadę dla rozwinięcia polityki w wielkim stylu. Twierdzi, że sojusznicy francuscy są słabi, że Francja nie będzie miała z nich żadnych korzyści, natomiast, mając ich przy swoim boku nie dojdzie nigdy do porozumienia z Niemcami, ze względu na Polskę, i z Włochami, ze względu na Jugosławję. P. Pfeiffer występuje wreszcie z konkretnym projektem ażeby zwołać konferencję polityczną, któraby zniewoliła Polskę do kompromisu w sprawie Pomorza.

Byłoby rzeczą wysoce niewłaściwą, traktować kampanję p. Pfeiffera jako indywidualny wybryk jednego z polityków francuskich, gdyż akcja przeciwko traktatom i przeciwko Polsce przybiera niestety we Francji szersze i bardziej niepokojące objawy. Więc np., gdy rząd p. Tardieu stanął dnia 24 lutego przed parlamentem i gdy nad jego polityką rozwinęła się ogólna dyskusja, jeden z deputowanych radykalnych, p. Bergery, poddał krytyce projekt rozbrojeniowy Francji w Genewie i oświadczył: „Plan p. Tardieu pozostanie w dziedzinie chimery, o ile utrzymany będzie w ramach obecnych traktatów, które są nie do przyjęcia dla połowy Europy. Aby uniknąć zmiany tych traktatów drogą siły, należy przeprowadzić ich rewizję przez arbitraż. Ale dlatego należy odrzucić resztę polityki zagranicznej obecnej większości parlamentarnej we Francji." Zdaje się więc, że deputowany Bergery rozwinął jeszcze dalej konkretny projekt p. Pfeiffera, proponując, ażeby arbitraż międzynarodowy dokonał rewizji traktatów.

Jednocześnie w Genewie w cieniu konferencji orzbrojeniowej, która dzięki doskonałemu kierownictwu p. Tardieu nie została wypaczona w kierunku, pożądanym dla Niemiec, szerzą się objawy, wymagające dużej czujności. Niedawno ukazał się więc w „Journal de Genève" artykuł jego czołowego publicysty p. Wiliama Martin, który twierdził, że powodzenie konferencji rozbrojeniowej zależy od porozumienia francusko - niemieckiego. Porozumienie to będzie można osiągnąć przez kompromis. P. Martin ma już gotową formułę tego kompromisu. Niemcy w myśl starych postulatów Francji zgodzą się na rozwinięcie art. 16 paktu Ligi Narodów, który mówi o sankcjach i ma na celu zabezpieczenie członków Ligi przed napastnikiem, a Francja zgodzi się na rozwinięcie art. 19 i danie mu realnego znaczenia w praktyce, czego obecnie — jak twierdzą rewizjoniści — nie posiada. Artykuł 19 dotyczy rewizji granic. P. Wiliam Martin wyobraża sobie niezawodnie kompromis niemiecko - francuski w ten sposób, że najpierw przez odpowiednie rozszerzenie, czy wyinterpretowanie art. 19 paktu dokonana będzie rewizja traktatów i granic, a następnie w tej „zrewidowanej" Europie nastąpi „stan bezpieczeństwa" przez rozwinięcie art. 16 paktu Ligi. Mamy wrażenie, że poglądy pp. Pfeiffera, Bergery i Martina łączy wspólna nić...

Kampanja przeciwko granicom polskim, chociaż nie posiada w chwili obecnej form zbyt jaskrawych, prowadzona jest nadal w sposób systematyczny i tem niebezpieczniejszy, że nie wywołuje dostatecznej reakcji zarówno ze strony Polski, jak i ze strony zdrowej opinji francuskiej, coraz bardziej „otrzaskanej" z tym tematem. Fakt, że w parlamencie francuskim można nawoływać do rewizji traktatów, że w stronnictwie radykalnem, które po wyborach w maju b. r. może we Francji dojść do władzy, szerzy się pogląd, iż należy zerwać sojusz z Polską, że pozatem w Genewie myśli się o nowych kompromisach francusko - niemieckich kosztem Polski — świadczy, że nie mamy niestety powodu do twierdzenia, iż stan opinji międzynarodowej nie budzi obecnie obaw.

Nie mamy zamiaru polemizować z pp. Pfeifferem i Bergery. Jesteśmy przekonani, że decydujące sfery francuskie — do jakichkolwiek ugrupowań będą należały — zawsze się przekonają, ile obecna pozycja Francji zawdzięcza posiadaniu sojuszów na wschodzie Europy. Bez tych sojuszów stanowisko Francji w świecie byłoby zupełnie inne. Mimo to uważamy kampanję przeciwko Polsce we Francji za objaw niepokojący, wymagając szybkiej reakcji, aby bliskie wybory parlamentarne we Francji nie sprawiły nam rozczarowań i trudności.

W całej tej akcji najwięcej należy się obawiać przytępienia pod wpływem ciągłej naganki wrażliwości opinji światowej na taki monstrualny z punktu widzenia moralnego i prawnego postulat, jakim jest rewizja granic. A Czytelnicy sami osądzą, jak dalece nieprzychylne we Francji głosy o Polsce, oraz nawoływania do zerwania sojuszu polsko - francuskiego są wynikiem naszego wewnętrznego położenia.

Nadzwyczajne zgromadzenie Ligi Narodów

Uroczyste otwarcie nadzwyczajnej sesji — Przemówienie Paul - Boncour'a — Min. Hymans obrany przewodniczącym

Genewa, 3. 3. (Tel. wł.) Dziś w południe otwarto drugą nadzwyczajną sesję Ligi Narodów. Pierwsza odbyła się w roku 1926 z okazji przyjęcia Niemiec do Ligi.

Sesję otworzył uroczystem przemówieniem Paul Boncour, przewodniczący Rady Ligi, który stwierdził, że sesja ta ma bardzo trudne zadanie do rozwiązania, musi bowiem zażegnać jeden z najgroźniejszych dotąd konfliktów wojennych. Mówca podkreślił, że niezałatwienie tego konfliktu mogłoby mieć fatalne następstwa dla obecnej organizacji pokoju.

Jeden strzał armatni na Oceanie Spokojnym może podminować cały teraźniejszy system pokoju światowego podobnie jak to się stało w 1914 roku w Europie z powodu kilku wystrzałów rewolwerowych.

Następnie p. Paul Boncour scharakteryzował przebieg ostatnich wypadków w Szanghaju i poczynione starania w łonie Rady, zmierzające do złagodzenia konfliktu oraz pogodzenia walczących stron. Zakomunikował dalej, że już nastąpiło pewne porozumienie i że w Szanghaju zaprzestano dalszych walk.

W międzyczasie również w kuluarach Ligi rozeszła się nieoficjalna wiadomość o zaprzestaniu walki, co wywołało duże wrażenie i jest komentowane jako zwrotny punkt w zatargu na Dalekim Wschodzie.

Po przemówieniu p. Paul Boncoura wybrano na przewodniczącego nadzwyczajnego zgromadzenia belgijskiego ministra spraw zagranicznych Hymansa, który prowadził obrady pierwszego zgromadzenia Ligi w 1920 roku. Z ogółem 47 oddanych głosów za Hymansem opowiedziało się 45 delegatów.

Aresztowanie narodowych działaczy akademickich

Warszawa, 3. 3. (Tel. wł.). — Wczoraj z polecenia władz śledczych zostali aresztowani akademicy Jan Paprocki, wiceprezes centrali akademickiej Bratniej Pomocy, członek Młodzieży Wszechpolskiej, Janusz Miłaszewski, prezes warszawskiego koła Młodzieży Wszechpolskiej, oraz Jan Mosdorf, prezes rady naczelnej Młodzieży Wszechpolskiej. Aresztowani zostali w związku z ulotkami, wydanemi przez Młodzież Wszechpolską w przeddzień niedawnych wyborów do Bratnich Pomocy uniwersytetu, a skierowanemi przeciwko organizacji sanacyjnej Legjonu Młodych. (w)

Od redakcji: Aresztowania te wywołać muszą skutek, wręcz przeciwny temu, jaki „sanacja" osięgnąć zamierza.

Kampanja przedwyborcza w Niemczech

Przemówienia Hugenberga i Schmidta — Taktyka opozycji prawicowej — Krwawe bójki

Essen, 3. 3. (PAT.) Odbył się tu wiec przedwyborczy partji niemiecko-narodowej, na którym przemówienia wygłosili Hugenberg i poseł do Reichstagu Schmidt z Hanoweru. Hugenberg w swojem przeszło godzinnem przemówieniu omawiał politykę wewnętrzną Niemiec. Wyraził dalej przekonanie, że Hindenburg w pierwszem głosowaniu nie przejdzie. Na kogo zdecydują się niemiecko-narodowi w następnem, pokaże się dopiero po wyniku pierwszego głosowania. Dziś o tem mówić znaczyłoby odkryć swoje karty.

Z przemówienia Hugenberga odnosiło się wrażenie, że opozycja prawicowa utworzy wspólny front w drugiem głosowaniu.

Pos. Schmidt w ostrej krytyce polityki zagranicznej wskazał na klęski rządu Brueninga.

Berlin, 3. 3. (PAT.) Z Glasbeck donoszą, że wczoraj wieczór doszło do krwawych starć między nar. socjalistami, a komunistami W czasie bójki 6 osób zostało ciężko zranionych a 15 lżej.

Berlin, 3. 3. (PAT). W nocy wywiązała się ostra bójka między grupą komunistów i hitlerowcami pod Królewcem. Policja interwenjowała, oddając szereg strzałów. W czasie tych zaburzeń 2 osoby zostały zabite a wiele innych odniosło ciężkie rany.

O podobnem zajściu donoszą z Saarbrücken, gdzie 20 osób zostało poranionych. I tu policja oraz żandarmerja musiały stoczyć walkę z manifestantami.

Rozpoczęcie rokowań gospodarczych polsko-niemieckich?

Zgodnie z tem, co pisaliśmy we wczorajszym artykule wstępnym, uchwała gabinetu Rzeszy w sprawie podwyższenia stawek celnych ma na celu wymuszenie na Polsce nowych koncesyj w zakresie uregulowania obrotów handlowych polsko - niemieckich. W wyniku demarche posła Wysockiego u kanclerza Brüninga postanowiono rozpocząć rozmowy gospodarcze między przedstawicielami rządów obydwu państw przyczem jakoby ustalono, że nowa maksymalna taryfa celna nie będzie stosowana wobec Polski w okresie prowadzenia tych rozmów.

Jaki charakter będą miały te rozmowy, nie wiadomo jeszcze dokładnie. Ze strony polskiej określono je tylko od strony negatywnej, stwierdzając mianowicie, że niema mowy o jakichkolwiek zmianach w tekście podpisanego i ratyfikowanego przez Polskę traktatu handlowego z Niemcami. Chodziłoby zatem o ustalenie jakiegoś modus vivendi zadowalającego obie strony, a przedewszystkiem Niemcy.

Ponieważ jednak w obecnych warunkach politycznych jest rzeczą zgoła nieprawdopodobną, aby Niemcy miały ratyfikować podpisany przed dwoma laty traktat handlowy, a wzrost wpływów hitleryzmu w Niemczech może tylko zaostrzyć kurs polityki niemieckiej wobec Polski i uniemożliwić trwałe, traktatowe uregulowanie stosunków gospodarczych polsko - niemieckich, wspomniany modus vivendi mógłby być okupiony tylko wielkiemi ofiarami ze strony polskiej. Z głosów prasy niemieckiej wynika, iż Rzeszy zależy na uzyskaniu kontyngentów przywozowych, przy których rozdziale Niemcy zostały pominięte.

Należy stwierdzić, iż eksport nasz do Niemiec zmniejszył się w ubiegłym roku o mniejwięcej 50 proc. z powodu niemieckich zarządzeń celnych i że był o kilkadziesiąt miljonów niższy od eksportu niemieckiego do Polski. Zakazy przywozu wprowadzone w Polsce w początku bieżącego roku, które spotkały się ze zrozumieniem nawet w niezbyt przychylnie dla nas nastrojonej części prasy angielskiej (jak w „The Economist"), oczywiście zmierzają do wyrównania bilansu obrotów polsko - niemieckich. Jeśli chodzi o zbrojenia celne, to przodują w nich Niemcy, a zarządzenia polskie miały już tylko charakter obronny i wtórny.

Jak nam donosi nasz korespondent warszawski, wczoraj rozpoczęły się już w Warszawie rokowania polsko - niemieckie, mające na celu uniknięcie zaostrzenia wojny celnej między Polską a Niemcami. Od ich wyniku zależeć będzie, czy Polska w odpowiedzi na zarządzenia niemieckie nie wprowadzi odwetowych maksymalnych ceł bojowych.

Jedno jest pewne, że zręczny manewr niemiecki ma na celu zdobycie koncesyj na Polsce i dlatego należy wyrazić życzenie, aby strona polska nie okazywała ustępliwości, czego tylokrotnie dawała dowody.

Ratowanie autorytetu Ligi Narodów

Nadzwyczajne zgromadzenie Ligi a walka o Szanghaj

(Od specjalnego delegata „Kurjera Poznańskiego")

Genewa, 1 marca.

Komedja zażegnywania wojny, odegrana przez Radę Ligi wczoraj w godzinach wieczornych, zrobiła na wszystkich, zarówno aktorów, jak i widzów, przykre wrażenie. Oczywiście każdy zdawał sobie sprawę z potrzeby tego widowiska; chodziło przecież o ratowanie prestiżu Ligi. Jednak zwłaszcza ci, którzy tu, w Genewie, najgłośniej lamentują nad słabością Ligi, czuli się mocno zażenowani, słuchając jej wczorajszych obrad.

Stało się tak, że już po przekazaniu zatargu chińsko - japońskiego Zgromadzeniu Ligi, (które zbiera się w czwartek, dn. 3 marca), i po stwierdzeniu tem samem bezsilności Rady Ligi w tej sprawie, admirał brytyjski Kelly na polecenie swego rządu rozpoczął w Szanghaju, na pokładzie swego statku „Kent", rokowania z reprezentantami obu walczących armij celem zawarcia zawieszenia broni. Rokowania miały przebieg dość pomyślny, gdyż Japonja 1) woli mieć do czynienia na Dalekim Wschodzie z wielkiemi mocarstwami, mającemi podobne, jak i ona interesy, niż z Ligą, działającą w imię doktryny, jednolitej dla całego ziemskiego globu i dlatego właśnie zbyt sztywnej i często niewykonalnej, a po 2) opór wojsk chińskich i wzrost nastrojów antyjapońskich w Anglji i Ameryce zreflektowały trochę generałów i ministrów japońskich. Angielski minister spraw zagranicznych sir John Simon postanowił — wobec dobrych początków — akcję kontynuować. Porozumiał się z p. Tardieu, który na wczoraj przyjechał do Genewy, oraz z rządem waszyngtońskim, i otrzymawszy ich pomoc, a równocześnie także wiadomość, że Japonja zgodzi się na konferencję „okrągłego stołu", w której obok delegatów Chin i Japonji zasiadaliby ambasadorowie wielkich mocarstw dla dyskutowania sprawy Szanghaju, postanowił obu walczącym państwom zaproponować taką konferencję.

Oznaczało to dotkliwą kompromitację Ligi. Bo świat dowiedziałby się, że czego Rada Ligi, mimo długich i żmudnych narad, nie zdołała dokonać, to wielkie mocarstwa potrafią załatwić bez wielkich trudności. Byłby to niespodziewany triumf dyplomacji starej, przedligowej, nad dyplomacją genewską. Ludzie krytyczni mogliby wysnuć wniosek, że Liga nie jest takim idealnym aparatem do zażegnywania wojen i konfliktów, za jaki uchodzi.

By do tych porównań i wniosków nie dopuścić, pp. Simon i Paul-Boncour przyszli wczoraj niespodziewanie na Radę (zwołaną nagle i z tego powodu niekompletną: brakowało dwóch członków) i poprosili ją o błogosławieństwo i patronat dla swej akcji. Niech zasługa tej inicjatywy (która ma szanse i może się udać) spadnie na Radę Ligi. Niechże więc Rada uchwali dla wielkich mocarstw zasady, jakich mają się one trzymać w ewentualnych rozmowach przy „okrągłym stole"!

I tak się stało. Prezes Rady, p. Paul-Boncour, odczytał „plan", który delegaci mocarstw: pp. Simon, Grandi i Weizsäcker oraz di Yen imieniem Chin i p. Sato imieniem Japonji (ten jednak z zastrzeżeniami) przyjęli. Zawiera on obowiązek dla Japończyków wycofania się z zajętych pod Szanghajem terenów oraz obowiązek Chin respektowania całości i bezpieczeństwa koncesji międzynarodowej i francuskiej w Szanghaju. Nim jednak konferencja zacznie w Szanghaju radzić nad tym programem, musi przedtem nastąpić zaniechanie działalności bojowej na froncie.

Radę Ligi tak zaskoczył „sukces", jaki jej przygotował i na jej konto zgodził się zapisać sir John Simon, że przyjęła plan bez dyskusji. Nawet nie wzięła pod uwagę faktu, że przecież już sprawę szanghajską przekazała Zgromadzeniu Ligi. Co więcej! Nie zastrzegła sobie, by w konferencji „okrągłego stołu" zasiadał choćby jeden jej przedstawiciel z pośród małych państw. Tylko p. Madariaga, niezmordowany obrońca zasad genewskich, wyraził nieśmiało zdanie, że konferencja szanghajska będzie właściwie konferencją „wielkich mocarstw, posiadających specjalne interesy w Chinach", gdyż poza niemi żaden członek Rady Ligi nie weźmie w niej udziału. Oczywiście, tak będzie, a nie inaczej. Zwłaszcza, że na konferencję zaproszone zostały Stany Zjednoczone, do Ligi nie należące, i zaproszenie przyjęły. One to, wielkie mocarstwa załatwią ostatecznie konflikt, a nie Rada Ligi. Ten patronat, pod który Rada wczoraj wzięła całą akcję, jest tylko małą komedją, która ma zachować pozory autorytetu Ligi.

Wnioski, jakie dzisiaj wysuwano z tego nieoczekiwanego obrotu sprawy, stwierdzały, że 1) Rada Ligi podjęła się zadania ponad siły, przystępując do sprawy chińskiej, 2) że mocarstwa działając wspólnie ze Stanami Zjednoczonemi, są najlepszym organem dla załatwiania takich odległych i skomplikowanych sporów, rozporządzają bowiem należnym prestiżem i środkami nacisku. Ponadto zaś metody działania wielkich mocarstw mniej obrażają miłość własną Japonji, niż „demokratyczne" maniery Genewy. W pierwszym wypadku Japonja traktuje z równymi sobie i w ciszy gabinetów, z których nie wychodzą na świat żadne drastyczne słowa, a tu każdy p. Madariaga lub nawet przedstawiciel Panamy czy Guatemali może jej prawić morały w obecności 500 dziennikarzy, którzy o każdej przykrości, Japonji wyrządzonej, zawiadomią skwapliwie całą kulę ziemską. Widziałem przecież kilka razy, jak spokojny i łagodny p. Sato bladł z gniewu, gdy jego mowę przerywał śmiech dziennikarzy.

Jeśli akcja mocarstw się uda, to Zgromadzeniu Ligi nie wiele pozostanie do roboty. Zapewne przyjmie do wiadomości akcję mocarstw i zkolei swoje da jej błogosławieństwo. Może powierzy dalsze czuwanie nad sprawą Radzie Ligi. W każdym razie przeprowadzi dyskusję. Tego można być pewnym. Genewska dyplomacja radykalnie zerwała z zasadą Talleyranda, że usta są na to, by milczeć.

Jeden jeszcze będzie skutek tej historji szanghajskiej. Chiny nie będą już żądać zniesienia koncesyj międzynarodowych i t. zw. traktatów nierównych. Dywizje japońskie pod Szapei walczyły zatem pośrednio o utrzymanie praw wszystkich mocarstw. Czuły to mocarstwa i dlatego tak delikatnie traktowały ją w całym konflikcie — mimo wielkiego hałasu prochińskiego w prasie na obu półkulach.

JAN MATYASIK.

Wydawnictwa p. wojewody Beczkowicza

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego".)

Wilno, 1 marca.

Polska formalnie jest zalewana przez niezliczone wydawnictwa, popierające dzisiejszy obóz rządzący. Wszelkiego rodzaju broszurki, reklamujące bohatera i bohaterów, miesięczniki, tygodniki i wreszcie zwyczajne dzienniki sypią się na nieszczęsnych obywateli państwa polskiego, jak z rogu obfitości, konkurując jedne z drugiemi i podcinając wzajemnie swój rachityczny żywot.

Jak drogo to wszystko kosztuje, najlepiej mogą poświadczyć cyfry, podane w swoim czasie przez „Rzeczpospolitą".

Otóż na utrzymanie takiego „Kurjera Wileńskiego", jak stwierdziła „Rzeczpospolita", wiadome dobrze czynniki z wiadomych źródeł miały dawać miesięczną zapomogę w kwocie 15 tysięcy złotych. Ponieważ wiadomości tej ani nie sprostowano, ani jej nie zaprzeczono, więc możemy uważać ją za prawdziwą.

Co to jest 15.000 zł miesięcznie?

Stanowi to 180 tys. zł rocznie, któremi dałoby się opłacić wpis przynajmniej 900 studentów uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie, a w każdym razie pokryć tę nadwyżkę, jaka została wprowadzona przy ostatnim podniesieniu wysokości wpisowego. Ale tego jeszcze mało, bo prócz pism, że się tak wyrażę, „ogólno - sanacyjnych", każdy niemal wojewoda musi mieć koniecznie własny organ.

Miał taki organ b. wojewoda pomorski, Lamot - Wrona, miał także nasz obecny wojewoda p. Beczkowicz, gdy jeszcze był wojewodą nowogródzkim.

Wychodziło w Nowogródku pisemko p. t. „Życie Nowogródzkie", które naturalnie prenumerowane było przedewszystkiem przez urzędy gminne, magistraty, oraz wszelkie instytucje w ten lub innych sposób uzależnione od władz administracyjnych. Do jakich sposobów uciekano się, by skłonić rozmaite instytucje do „popierania" „Życia Nowogródzkiego" ilustruje najlepiej proces, jaki wytoczył temu pisemku burmistrz Baranowicz, p. Mackiewicz.

W czasie tego procesu wyszło m. in. na jaw, że urzędnik starostwa baranowickiego, Karaś, domagał się w imieniu redakcji „Życia Nowogródzkiego", by magistrat płacił korespondentowi tego pisma 100 zł miesięcznie. Później p. Karaś żądanie swoje zredukował do 50 zł zasiłku miesięcznego.

Sumę powyższą magistrat przez pewien czas wypłacał, a gdy wreszcie pewnego dnia odmówił, to rozpoczęła się przeciwko burmistrzowi kampanja prasowa, która zakończyła się wyrokiem, skazującym redaktora odpowiedzialnego na 8 miesięcy aresztu.

Licząc widocznie na całkowitą bezkarność, kierownicy pism pozwalali sobie nieraz na nader ryzykowne wypady pod adresem jednostek z tych, czy innych względów dla nich niemiłych. W swoim czasie wiele hałasu narobiła napaść „Życia Nowogródzkiego" na jednego z podprokuratorów przy nowogródzkiem sądzie okręgowym. Lecz bodaj najcharakterystyczniejszą była sprawa oszczerczej kampanji, skierowanej przeciwko adwokatowi Wacławowi Siawcille.

Gdy na skutek skargi adw. Siawcilły sąd (w dwóch instancjach) wydał wyrok, skazujący redaktora odpowiedzialnego na karę grzywny i pół roku aresztu, skazany ujawnił, iż autorem paszkwilu był pewien wysoki dygnitarz z Nowogródka. Dziś adw. Siawcillo przeciwko oszczercy wszczął proces karny.

Los redaktora odpowiedzialnego „Życia Nowogródzkiego", p. Mikołaja Zdanowicza, rzeczywiście budził litość. Musiał biedny młodzieniec odpowiadać za cudze grzechy, a ponadto, gdy po wyjeździe p. wojewody Beczkowicza z Nowogródka pismo zbankrutowało (widocznie następca uznał za stosowne wstrzymać zapomogi) i zostało zamknięte, na głowę biednego redaktora Zdanowicza spadły także kłopoty finansowe, gdyż kierownicy „Życia" pozostawili po sobie przeszło 20 tysięcy zł niepokrytych zobowiązań.

Jak w tak małym pisemku zdołano narobić tyle długów to już jest tajemnicą „radosnej twórczości", ale wytworzyła się sytuacja taka, iż „formalnie odpowiedzialny" p. Zdanowicz „faktycznie" nie jest w stanie płacić długów „Życia" i odsyła wierzycieli do swych możnych protektorów. Jak się ostatecznie skończą perypetje z „Życiem Nowogródzkiem" trudno dziś przewidzieć, ale zanim się one skończyły, już powstały nowe.

Bo oto i w Wilnie powstało pismo, które powszechnie uważane jest za „organ" p. wojewody Beczkowicza. Mamy na myśli miesięcznik p. t. „Przegląd Robotniczy Ziem Północno - Wschodnich". Oficjalnie pismo to reprezentuje „sanacyjne" związki zawodowe. Związki te mieszczą się w lokalu, wynajętym od dyrekcji robót publicznych (patrz „Przegląd Robotniczy" nr. 2, str. 6), a skąd czerpią fundusze na swą działalność oraz wydawanie pisma, każde dziecko wileńskie potrafi bez zająknienia powiedzieć.

Otóż pisemko to uprawia naogół dość prymitywną demagogję w stylu towarzysza Moraczewskiego i dotychczas mało się kto jego losem naprawdę interesował. Ale ostatni numer (nr. 2) narobił na mieście sporo hałasu. Już pomijając ciekawe ustępy o „ulicy", pachnące mocno wschodem, mamy ciekawy wybuch szczerości autora, który, zapominając widocznie, kto mianowicie stoi u nas na czele komitetu dla spraw bezrobocia (komitet mieści się w gmachu województwa), zaatakował ten komitet, który jego zdaniem

„zrozumiał jako ostatnią swą fortecę, z której ma możność przeprowadzenia generalnego obstrzału na zdobycie klas pracujących i wykonanie szturmu do kas państwowych. Z foteli prezesowskich (czytaj wojewodzińskich — przyp. zecera) i dyrektorskich rozlega się wołanie o moratorjum, o nowe kredyty, możliwie jak najdłuższe i jak najtańsze, o monopolizację produkcji w ręku bankierskich trustów i karteli, o redukcje zarobków robotniczych do poziomu zasiłków z Funduszu Bezrobocia ..itd itd."

Gdy w końcu dodamy szereg smacznych podtytułów, jak

„Brak dojnych krów",
„Wiecznie żywy grób umarłych boyów,
„Odzew ulicy
„Wyrwać chwasty tradycji
„Uprzywilejowani utrzymankowie ludu pracy",

i t. p. otrzymamy kompletny bukiet kwiatków, jaki zaofiarował szczery redaktor p. wojewodzie Beczkowiczowi. Ukazanie się tego numeru „Przeglądu Robotniczego" narobiło w Wilnie wiele hałasu. Ja ktwierdzą złośliwi, cały nierozsprzedany nakład został wycofany, ale sporo numerów się rozeszło i rozchodzi nadal. Tak zawsze bywa, kiedy wydawcami pism bywają... wojewodowie.

PIOTR KOWNACKI.

Echa napadu na zebranie „Bratniej Pomocy"

Za zgodą i upoważnieniem J. M. rektora uniwersytetu warszawskiego prof. dr. Jana Łukasiewicza, zarząd Tow. „Bratnia Pomoc" S. U. W., wobec szeregu nieodpowiadających prawdzie pogłosek, krążących na temat przebiegu i wydarzeń na walnem zebraniu towarzystwa w dn. 21 lutego r. b., podaje do wiadomości, co następuje:

W momencie, w którym, po wyczerpaniu 6 punktów porządku dziennego, walne zebranie przystąpiło do przedostatniego punktu porządku obrad: wyboru nowych władz tow., podczas zgłoszenia przez przedstawiciela ustępującego zarządu tow. kandydatury na stanowisko prezesa tow., grupa nieznanych osobników, znajdujących się zewnątrz gmachu uniwersytetu, wybiła szyby w szatni uniwersyteckiej, gdzie odbywało się walne zebranie. Na podjum prezydjalne i na mównicę poczęły padać odłamki szyb, a do wnętrza sali rzucano jednocześnie epruwetki z gazem łzawiącym i oddano szereg strzałów z pistoletów gazowych do obecnych na walnem zebraniu.

Jedynie dzięki przytomności umysłu straży porządkowej, powołanej specjalnie przez zarząd tow. na walne zebranie, udało się prezydjum opanować sytuację i nie dopuścić do popłochu wśród zebranych. Równocześnie, gdy kilkunastu członków straży porządkowej, znajdujących się przy drzwiach wejściowych, usiłowało wstrzymać napastników i tem samem przerwać dalsze ekscesy, wywiązała się pomiędzy nimi, a uciekającymi po wybiciu szyb napastnikami, bójka, w rezultacie której, zarówno kilku członków straży porządkowej, jak i z pośród napastników zostało poturbowanych.

Członkom straży porządkowej udało się zatrzymać podówczas trzech z grupy napastników, przy których znaleziono legitymacje „Legjonu Młodych".

Po zlikwidowaniu chwilowego zamieszania, oraz tego incydentu, walne zebranie przystąpiło do głosowania nad zgłoszonymi kandydatami na prezesa tow. Wybory odbyły się w należytym porządku i spokoju w obecności J. M. pana rektora dr. Jana Łukasiewicza.

Obecnie prokuratura przy sądzie koleżeńskim tow. przeprowadza dochodzenia przeciwko zatrzymanym napastnikom, jak i przeciwko tym, których zachowanie na sali obrad wskazuje na to, że byli w zmowie z napastnikami.

Napad na zebranie O. W. P.

Z Bielska Cieszyńskiego donoszą, że na zebranie delegatów Obozu Wielkiej Polski, odbywające się w Wadowicach (woj. krakowskie), napadli bojówkarze ze „Strzelca" i wszczęli awanturę. Wobec zdecydowanej i groźnej postawy zebranych napastnicy zmuszeni byli ustąpić i uciekli, wybijając szyby w lokalu, w którym odbywało się zebranie.

Młodzież Wszechpolska i Grupa Akademicka O. W. P

urządza **dziś w czwartek, 3 marca rb.** w sali Domu Rzemieślniczego, Fr. Ratajczaka 14a **o godz. 8 wieczorem.**

Wielkie Zebranie Informacyjne

Referat n. t. **„Kierunek narodowy wobec współczesnych zagadnień gospodarczych"** wygłosi **Pos. Dr. Zdzisław Stahl,** doc. Uniwersytetu Jana Kazimierza.

Obecność członków i kandydatów obowiązkowa.
Goście mile widziani.

Dwie ofiary zagadkowego zbrodniarza

Niejaki Kluszczak zastrzelił w Łunincu oficera KOP. por. Karbowskiego i policjanta Komarowskiego

Wilno, 3. 3. (PAT). W Łunińcu ujęto podejrzanego osobnika nazwiskiem Kluszczak, liczącego lat 28, którego przyprowadzono do placówki K. O. P. pod strażą 2 żołnierzy Po pewnym czasie do kancelarji wszedł por. Karbowski i zażądał oddania broni. Kluszczak położył rewolwer „Nagan" na stole.

Gdy por. Karbowski zwrócił się z ponownem pytaniem, czy ma jeszcze broń przy sobie, Kluszczak odpowiedział„ że ma, szybkim ruchem wydobył rewolwer z kieszeni i strzelił w stronę por. Karbowskiego oraz stojącego obok urzędnika policyjnego, Komarowskiego. Por. Karbowski został zabity na miejscu, a Komarowski zaś ciężko zraniony w brzuch, tak, że po godzinie zmarł, nie odzyskawszy przytomności. Kluszczak strzelił następnie z rewolweru do żołnierzy i zbiegł.

Zarządzony pościg nie dał rezultatu. Dodać należy, że Kluszczak tego samego dnia rano przybył do placówki K. O. P. w celu złożenia jakiegoś podania i żądał osobistej rozmowy z komendantem placówki kpt. Hołuckim. Gdy mu się to nie udało wyszedł i wkrótce potem został ujęty przez śledzących go policjantów Fakt powyższy nasuwa przypuszczenie, że Kluszczak chciał dokonać zamachu na życie kpt. Hołuckiego.

Przerwanie walk chińsko-japońskich

Rozkaz naczelnego dowództwa wojsk japońskich pod Szanghajem

Genewa, 3. 3. (PAT.) Na pół godziny przed otwarciem nadzwyczajnego zgromadzenia Ligi Narodów nadeszła tu wiadomość, że dziś w nocy nastąpiło przerwanie kroków wojennych pod Szanghajem ze strony Japończyków.

Istotnie dowództwo wojsk japońskich wydało rozkaz, aby wojska japońskie pozostały na swoich stanowiskach i zawiesiły wszelkie działania o ile tylko będą atakowane przez wojska chińskie. Wiadomość powyższa rozeszła się bardzo szybko w kuluarach i powitana została z żywem zadowoleniem.

Szanghaj, 3. 3. (PAT.) Adm. Nomura, dowódca floty japońskiej oświadczył, że ponieważ wojska japońskie osiągnęły cel, wydał rozkaz zaprzestania walki dziś o godz. 14. Gen. Szirokawa, naczelny wódz sił zbrojnych Japonji, rozkazał również zaprzestania operacyj wojennych o godz. 14.30 Japończycy nie posuwają się już dalej.

Dokoła rokowań o zlikwidowanie zatargu zbrojnego

Tokio, 3. 3.(PAT). Z kół zbliżonych do ministerstwa spraw zagranicznych, wyjaśniają, że przedstawiciele japońscy w Szanghaju, którzy brali udział w rokowaniach z przedstawicielami Chińczyków na pokładzie angielskiego okrętu „Kent" nie przystali na jednoczesny odwrót wojsk, zgadzając się na wycofanie dopiero po zajęciu przez Chińczyków pozycji w odległości 20 kilometrów od Szanghaju.

Jako powód takiego stanowiska podano, iż Japonja nie może traktować Chin na równej stopie z sobą, zważywszy, że stale łamią one układy.

Po wycofaniu Chińczyków na odległość 20 klm od miasta, wojska japońskie nie zostaną prawdopodobnie skierowane do koncesji międzynarodowej, lecz powrócą do Japonji.

Genewa, 3. 3. (PAT). Chiński delegat do Ligi Narodów, Yen w rozmowie z Paul-Boncour'em zaprotestował przeciwko ofensywie japońskiej, prowadzonej w tym samym momencie, w którym rozważana jest sprawa zwołania konferencji pokojowej w Szanghaju.

Paul - Boncour przyjął delegata japońskiego Sato, wobec którego wyraził zadowolenie z powodu przyjęcia przez Japonję planu rady Ligi, przypomniał jednak, że konferencja pokojowa w Szanghaju uzależniona została od zawarcia układu w sprawie zawieszenia broni. Paul - Boncour nalegał, aby rozejm zawarty został w Szanghaju przed otwarciem sesji zgromadzenia Ligi.

Szczegóły japońskich sukcesów na terenie walk

Szanghaj, 3. 3. (PAT). Zajęcie przez Japończyków Ta - Szang było najważniejszem wydarzeniem w walkach ostatnich dni.

Ta - Szang jest punktem strategicznym pierwszorzędnego znaczenia. Opanowanie go przez Japończyków zmusiło wojska chińskie do ogólnego odwrotu.

Chińscy mieszkańcy Cza-Pei, w obawie rabunku ze strony rozbitych oddziałów, szukają schronienia we włoskiej części osiedla międzynarodowego.

Szanghaj, 3. 3. (PAT). Nadzieje, że wycofanie wojsk chińskich o 20 klm od Szanghaju doprowadzi do wstrzymania kroków wojennych, zostały zawiedzione. Japońskie min. wojny wydało rozkaz ścigania Chińczyków aż do chwili zawieszenia broni.

Tajemnicza szajka porywająca dzieci

Władze śledcze nie wpadły jeszcze na ślad zaginionego synka Lindbergha — Zagadkowy telefon

New Jork, 3. 3. (Tel. wł.). Opinja publiczna w dalszym ciągu bardzo żywo interesuje się ostatniemi wypadkami porwania nieletnich dzieci zamożnych rodziców.

Dotychczas mimo specjalnie energicznych poszukiwań i zmobilizowania całego aparatu śledczego przy pomocy istnej armji wytrawnych detektywów nie zdołano nawet wpaść na ślad po zaginionym synku Lindbergha.

Stroskani rodzice poczynili ze swej strony różne starania, aby odebrać ukochanego jedynaczka z rąk nieznanych zbrodniarzy. W tym celu noszą się oni nawet z zamiarem wykonania żądań opryszków i złożenia odpowiedniej kwoty w sprecyzowany przez bandytów sposób.

Lindbergh oświadczył, że w ciągu dzisiejszego dnia będzie miał szczegóły o stanie zdrowia dziecka i spodziewa się, że w najbliższych dniach ujrzy je z powrotem w domu.

Nowy Jork, 3. 3. (PAT.) Redakcja „Philadelphic" otrzymała wiadomość telefoniczną, że synek Lindbergha pozostaje pod opieką dyplomowanej niańki poczem komunikacja telefoniczna została przerwana i redakcja nie mogła się dowiedzieć żadnych szczegółów.

Min. wojny Meksyku Calles wydał rozkaz władzom wojskowym, aby granice były pilnie strzeżone.

Al Capone, który przebywa w więzieniu wyznaczył nagrodę w kwocie 10.000 dol. za znalezienie dziecka i wykrycie sprawców uprowadzenia.

Skazanie Wrony-Lamota i Piskozuba-Brzega

Toruń, 3. 3. (Tel. wł.) Dziś o godz. 13-tej ogłoszony został w sądzie grodzkim w Toruniu wyrok w sprawie oskarżenia ks. sen. Bolta przeciwko b. wojewodzie pomorskiemu Wronie - Lamotowi i redaktorom „Dnia Pomorskiego" Piskozubowi-Brzegowi oraz Nowakowskiemu.

Rozprawa toczyła się w dniach 30-go stycznia, 16 i 17 lutego, 1 i 2 marca pod przewodnictwem sędziego dr. Gumińskiego. Akt oskarżenia, wygotowany przez oskarżyciela publicznego adwokat adr Pawła Ossowskiego, zarzucał obwinionym oszczerstwo i obmowę, popełnioną przez Wronę - Lamota w przemówieniu na zjeździe legjonistów w dniu 4 lipca z. r. w Toruniu. Pozostali dwaj oskarżeni popełnili występek przez wydrukowanie tej mowy w „Dniu Pomorskim" i w specjalnie wydanej broszurze.

Sąd uznał oskarżonych Lamota i dwóch pozostałych winnymi popełnienia zniewagi na osobie ks. sen. Bolta przez użycie obelżywych zwrotów i skazał Wronę-Lamota na 300 złotych grzywny, Piskozuba-Brzega oraz Nowakowskiego — po 50 zł grzywny z zamianą na karę aresztu (jeden dzień za każde 10 zł w razie niewypłacalności) dalej — na opublikowanie wyroku w „Dniu Pomorskim', na konfiskatę obelżywych zwrotów w wymienionej broszurze i ponoszenie części kosztów sądowych. Skazanie nastąpiło z art. 185, 194 i 74 ustawy karnej. (wd)

Śmierć pod kołami pociągu.

Leszno, 3. 3. (PAT). W Bojanowicach pow. gostyński pozbawiła się życia uczennica VII kl. gimn. Antonina Ziębicka. lat 17, przez rzucenie się pod pociąg. Powodem była podobno zawiedziona miłość.

Kępno, 3. 3. (PAT). W czasie kradzieży węgla w pobliżu stacji kol. Wieluń dostał się pod koła będącego w biegu pociągu, mieszkaniec wsi Biała, Stanisław Belda. Koła zmiażdżyły mu obie nogi, tak że trzeba je było amputować.

Pozatem postrzeleni zostali przez funkcjonarjuszów kolejowych 20-letni Łęgosz i 22-letni Fronczyk z Białej, którzy trudnili się kradzieżą węgla z pociągów.

Odwołanie amb. Chłapowskiego?

Warszawa, 3. 3. (Tel. wł.). — Krążą pogłoski, że ambasador polski w Paryżu. p. Alfred Chłapowski, będzie w najbliższym czasie odwołany ze swego stanowiska. Na jego następcę upatrzony został p. Józef Targowski, który już od paru miesięcy bawi w Paryżu w specjalnej misji ekonomicznej.

Sprawa Ciunkiewiczowej

Warszawa, 3. 3. (Tel. wł.) — Skonfrontowany z Ciunkiewiczową w Krakowie urzędnik celny ze Zbąszynia poznał ją i zaprzeczył jakoby Ciunkiewiczowa przejeżdżając przez granicę, wiozła ze sobą większą ilość futer, gdyż musiałoby to zwrócić uwagę celników. (w)

Urzędowa cedula Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań, dnia 3. 3. 32.

Warunki: Handel hurtowy parytet Poznań, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg.:

Standardy w obliczeniu ćwierćlitrowego gęstościomierza: 1) żyta poznańskiego 71.3 kg (121 f w h); 2) żyta pomorskiego 69.95 kg (119.1 f w h.); 3) pszenicy poznańskiej 74.8 kg (127.1 f w h.; 4) pszenicy pomorskiej 74,35 kg (126.4 f w h.); 5) jęczmienia pozn i pom: a) 64 do 66 kg., b) 68 kg; 6) owsa pozn. i pom. 43,55 kg. (74.1 f. w h.).

Ceny tranzakcyjne.

Pszenica 15 tonn par. Poznań . .	24.25

Ceny orjentacyjne.

Żyto	23.00— 23.50
Usposobienie spokojne.	
Pszenica	23.50— 24.00
Usposobienie spokojne.	
Jęczmień a) 64—66 kg. . .	19.50— 20.50
Jęczmień b) 68 kg.	21.00— 22.00
Usposobienie spokojne.	
Jęczmień browarowy . . .	23.25— 24.25
Usposobienie spokojne.	
Owies	20.25— 20.75
Usposobienie spokojne.	
Mąka żytnia 65% wł work.	35.50— 36.50
Usposobienie spokojne.	
Mąka pszenna 65% wł work.	36.50— 38.50
Usposobienie spokojne.	
Otręby żytnie	14.50— 15.00
Otręby pszenne	13.75— 17.45
Otręby pszenne (grube) . .	14.75— 15.75
Rzepak	32.00— 33.00
Gorczyca	30.00— 37.00
Wyka latowa	22.00— 24.00
Peluszka	21.00— 23.00
Groch Victoria	23.00— 26.00
Groch Folgera	30.00— 33.00
Łubin niebieski	12.00— 13.00
Łubin żółty	16.00— 17.00

Ogólne usposobienie spokojne.

Tranzakcje na odmiennych warunkach: pszenicy 30 tonn, jęczmienia 45 tonn.

Uwagi: Owies biały niezadeszczony ponad natowanie.

Kurs złotego. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 8.88 zł.; w Gdańsku na Warszawę 8.90 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski. oddział w Poznaniu płacił dziś za 100 mk. niem. w dewizach 210.95 zł., gotówką — zł., za 100 guld gd. w dewizach 173.31 do 173.57 zł., gotówką 172.97 zł.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, dnia 3. 3. 32.

Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była słaba. Obroty były w dalszym ciągu ograniczone. Z pożyczek państwowych ofiarowano 5% Pożyczkę Konwers. po 38¼—38½, natomiast 4% Poż. Inwest. poszukiwano po 87. Z papierów lokacyjnych P. Z. K. handlowano 8% listy dol. stare po 69%. zaś 4% listy zast. konwert. handlowano w transakcjach po 28¾—28½% w końcu 6% listy żytnie poszukiwano po 12.

Z akcyj bankowych wzgl. przemysłowych poszukiwano Bank Polski po 84 i wyżej bez oddawców W obrotach nieoficjalnych płacono za 4% Premjówkę dolarową 45 oraz 3% Poż. budowlaną po 34.

Cedula Urzędowa Giełdy Poznańskiej.
Papiery procentowe:
(Kurs w procentach nominału):

5% Pożyczka konwersyjna 38¼—38½% O.
8% dolarowe listy Pozn. Ziemstwa Kredyt. 69% O.
4% listy zastaw konw. Pozn. Ziem. Kredyt. 28¾—28½% +

(Kurs w złotych)

6% listy żytnie Pozn. Ziemstwa Kredyt. 12.— P.
4% Prem. Pożyczka Inwestycyjna 87.— P.
Tendencja słaba.

GIEŁDA WARSZAWSKA

z dnia 3. 3. 32.

Waluty Gotówka

Dolary St. Zjedn tr 8.88 sp 8.90 kup. 8.86

Dewizy:

	trans.	sprzed.	kup.
Belgja	124.20	124.51	123.89
Gdańsk	173.75	174.18	173.32
Holandja	360.00	360.90	359.10
Londyn	31.11	31.26	30.96
Nowy Jork kabel	8.919	8.939	8.899
Paryż	35.13	35.22	35.04
Praga	26.41	26.47	26.35
Szwajcarja	172.80	173.23	172.37
Włochy	46.40	46.63	46.17
Berlin	211.90		

Tendencja niejednolita.

Papiery wartościowe i obligacje:

3% poż bud		35.75
4% poż inwes.	89.50	89.75
5% póż konw		39.00
6% poż dolarowa		58.00
4% premj dol.	46.75	46.50
7% poż stabil	57.00	57.75

Tendencja niejednolita.

Akcje w złotych:

Bank Polski	86.50— 86.00
Ostrowieckie	0.00— 30.50
Lombard bez kuponu za rok	1931.

Tendencja słabsza.

PŁODY ROLNICZE

Zboża i nasiona oleiste za 1 000 kg reszta za 100 kg

Berlin, dnia 3. 3. 32.

Pszenica march 75—76 kg.	244.00—246.00
Tendencja spokojna.	
Żyto march. 72—73 kg. . .	193.00—195.00
i kup.	
żyto rosyjskie cif Berlin sp	195.00
Tendencja natychm. załad. spokojna, późn. dostawa mocniejsza.	
Jęczmień brow	180.00—187.00
Tendencja mocniejsza.	
Jęczmień pastewny i przemysłowy	169.00—174.00
Tendencja mocniejsza.	
Owies march	151.00—158.00
Tendencja mocna.	
Mąka pszenna	31.25—34 75
Tendencja spokojna.	
Mąka żytnia	27.00—27.90
Tendencja silniejsza podaż.	
Ospa pszenna	10.00—10.50
Tendencja nieco mocniejsza.	
Ospa żytnia	9.85—10.25
Tendencja spokojna.	
Groch Victoria	20.00—27.00
Groch drobny jadalny . . .	21.00—23.50
Groch pastewny	15.00—17.00
Peluszka	16.50—18.50
Bób	15.00—17.00
Wyka	16.00—19.50
Łubin niebieski	11.00—12.00
Łubin żółty	15.00—17 00
Seradela nowa	32.00—37 00
Kuchy lniane 37%	12.20—12.40
Kuchy z orzecha ziemnego	12.60
Kuchy mielone (mączka) .	12.40—12.50
Wytłoki suche paryt Berlin	8.30
Płatki ziemniaczane . .	15.50—15.90
Śrót Soya ekstrahowany 46% loco Hamburg	11.30—11.40
Śrót Soya ekstrahowany 46% loco Szczecin	12.40—12.50
Ziemniaki jadalne białe . .	1.70— 1.90
Ziemniaki jadalne czerwone	1.90— 2.00
Ziemniaki odewaldzkie nieb	2.20— 2.30
Ziemniaki inne żółte . . .	2.70— 2.90
Ziemniaki fabryczne w fg za funt	8¾ — 9½

Ogólna tendencja mocniejsza.

Giełda zbożowo - towarowa

Lwów 2. 3. Żyto małopolskie jednolite 22.75 — 23, żyto małop. zbiorowe 22.25 do 22.50. Inne kursy niezmienione.

Kryzys światowy a kryzys w Polsce

Przemówienie senatora Stanisława Głąbińskiego w Senacie

(Dokończenie.

Różnorakie źródła kryzysu

T. zw. kryzys światowy, na który rząd i pan referent gen. składają odpowiedzialność za dzisiejszy stan gospodarczy i finansowy państwa i narodu. ma źródło różnorakie i nie może być traktowany jako zjawisko jednolite i przemijające, tak jak burza gradowa albo najazd szarańczy. Mylnie wywodzą powszechnie kryzys ten od listopadowego krachu w New-Yorku z r. 1929. Krach ten był zjawiskiem wtórnem i to specjalnie amerykańskiem, z powodu rozpowszechnienia nadużyć kredytu towarowego, nienaturalnego wzrostu stopy dyskontowej, i niezdrowej spekulacji wytwórczej i giełdowej. Początki kryzysu w W. Brytanji mają źródło w nienormalnym przeroście angielskiego przemysłu, obliczonego na eksport i w związku z tem podwyższoną stopą życiową i płacą szerokich warstw angielskich z jednej, a z drugiej strony zamknięciem się rynków wschodnich, a także europejskich, rosyjskich, polskich, niemieckich, włoskich, przed inwazją produktów angielskich, wskutek powszechnego dążenia do wzmocnienia własnego gospodarstwa narodowego, a także na skutek obniżenia siły nabywczej i stopy życiowej, wywołanego zniszczeniami wojennemi w niektórych krajach. Charakteru światowego nabrał ten kryzys z powodu niewypłacalności Niemiec i połączonej z tem groźby wielkich powikłań politycznych, wojny i nowego układu politycznego świata Niewypłacalność ta stworzyła ową powszechną niepewność położenia, która nie pozwala ani kapitalistom, ani państwom, na dłuższy czas się zobowiązywać, ów brak zaufania, który zaciążył na całem położeniu politycznem i gospodarczem, o którym mówi także pan referent generalny. Przyczynia się do tego niewątpliwie także postawa Rosji sowieckiej i jej stanowcza odmowa płacenia długów przedwojennych Rosji.

Kryzys na zachodzie Europy a u nas

Ale w tem położeniu międzynarodowem kardynalna zachodzi różnica między t. zw. kryzysem światowym na Zachodzie a położeniem Polski i innych krajów, znajdujących się w analogicznej sytuacji. Państwa zachodnie bowiem są podmiotami dotychczasowej eksploatacji krajów wschodnich i południowych europejskich, państwo polskie i inne kraje analogiczne, jest przedmiotem ich eksploatacji. Dążenie do wolności handlowej, do unij celnych, do przełamania polityki narodowej wśród słabszych wychodzi od krajów zachodnich, a jest skierowane przeciwko krajom wschodnim. Złagodzenie i uchylenie kryzysu w krajach zachodnich wymaga redukcji przemysłu z dzisiejszej skali i częściowego powrotu do rolnictwa, przeciwnie w krajach wschodnich rozwoju przemysłu i uprzemysłowienia znacznej części ludności rolniczej. Są więc potrzebne zmiany t. zw. strukturalne w uwarstwowieniu społecznem, ale w kierunkach wprost przeciwnych. Na Zachodzie nadmiar kapitałów powoduje nadmiar produkcji, kredytu, konsumcji i sztuczną podwyżkę stopy życiowej, w Polsce i w analogicznych krajach brak kapitału powoduje zastój w produkcji i w stopie życiowej, nadmierną stopę procentową.

Trzeba iść własną drogą

Czyż w takich warunkach godzi się wiązać losy gospodarcze Polski z losami państw zachodnich i oczekiwać dla Polski zbawienia lub „katastrofy" od sposobu zażegnania t. zw. kryzysu światowego? Stanowczo nie. Naszym obowiązkiem, a przedewszystkiem obowiązkiem rządu, jest rozpoznać właściwe nam przyczyny położenia gospodarczego kraju i dążyć do ich usunięcia — łagodzenie przesilenia światowego pozostawmy innym.

Ku polityce narodowej

Aby jednak można było sprostać ciężkiemu położeniu gospodarczemu, w jakiem się Polska znajduje. nie wystarczy nakładać coraz nowe ciężary na ludność, obniżać płace i narzekać na kryzys światowy, ale należy dążyć do koncentracji wszystkich sił w narodzie i do wywołania odpowiedniego nastroju psychicznego, zapału w narodzie celem ofiarnego przezwyciężenia tych wszystkich trudności. Bo w każdem, nawet najgorszem położeniu ludzkiem i narodów decydującym jest duch, jaki je ożywia, wiara i nadzieja, jaka im przyświeca. Tak, jak naród dążył do wolności i walczył o tę wolność nie myśląc o tem, czy mu pod względem ekonomicznym będzie lepiej, lub gorzej, czy zostanie wynagrodzony za swe ofiary i poświęcenia, tak i w wolnem państwie tylko naród duchowo wolny, niezłamany, może z całym spokojem patrzyć w przyszłość i pokonać wszelkie pietrzące się trudności gospodarcze. Zrozumiał to nawet tak zamiłowany w tradycji i dumny naród, angielski, gdy dla zażegnania tych trudności zaniechał walk partyjnych, zdecydował się na radykalny zwrot ku narodowej polityce ceł ochronnych.

„Sanacyjna" „Racja stanu"

Czy rządy dzisiejsze zdolne są zdobyć się na politykę, któraby kraj wyprowadziła z tej niedoli gospodarczej? Na to odpowiadam: Stanowczo nie są zdolne, albowiem ich racja istnienia, t. zw. „racja stanu" dla nich jest, społeczeństwo rozbijać, nie skupiać, przeciw niezależnym warstwom i grupom narodu prowadzić nieustanną wojnę, prawo i wolność o tyle tylko uznawać, o ile są rządom tym pomocne, a zresztą w imię swojej „racji stanu" prawo naruszać i gwałcić.

Ideologja okupacji

Rządy te wyszły z bratobójczej walki i przyswoiły sobie metody wojenne tak organicznie, że one stanowią samą istotę tych rządów. Z tej istoty rządów wynikła ich ideologja, nie uznająca narodu w obrębie państwa, upatrująca w opozycji przeciw rządom działalność antypaństwową, traktującą przeciwników politycznych. jak ludzi nie zasługujących na opiekę państwa i prawa. Nie jest to ideologja nowa: była ona właściwą wszystkim rządom autokratycznym, zwłaszcza orjentalnym, a korzeniami swemi sięga do klasycznej starożytności Platonów, Aristotelesów, którzy cel człowieka widzieli tylko w organizacji państwowej i nie uznawali społeczeństwa obok państwa. Ale ci filozofowie stali na znanem stanowisku starożytnem, że obywatele jako jedynie uprzywilejowani mają prawo żądać otrzymania wszelkich wygód od państwa, inni zaś, niewolnicy i nieobywatele powinni dla wszystkich pracować i są wszelkich praw pozbawieni. Była to ideologja okupacji, rabunku i łupiestwa, a symbolem prawa, mianowicie własności. była kasta. Takie pojęcie państwa i rządów jest jednak zupełnie obce nowożytnym społeczeństwom, bo przegradza nas od owych zamierzchłych czasów coś bardzo wielkiego, co przeistoczyło duszę narodów, a jest niem chrześcijaństwo, wielka idea chrześcijańska równości i miłości bliźniego, oraz poświęcenia dla rzeczy wyższych ponad byt materjalny, ponad żądzę władzy i używania Zresztą także w państwie idealnem Platona klasa rządząca miała się wyrzec własności prywatnej, aby się mogła poświęcić w zupełności sprawie publicznej, na co nasi nowocześni platoniści nie mogliby się zgodzić.

Klasa państwowa i „antypaństwowa"

Rządy pomajowe wprowadziły w społeczeństwie podział na klasę uprzywilejowaną, t. zn. państwową i na klasę upośledzoną, t. z. antypaństwową. Państwo, jego urzędy, jego banki i kredyt. wszelkie instytucje publiczne, są tylko dla klasy państwowej, czyli rządowej. Niezależna młodzież, która nie godzi się na metody rządu, wbrew konstytucji nie ma dostępu do urzędów publicznych, bo ją panowie wojewodowie piętnują jako „antypaństwową". Przemysłowcy, nawet najsolidniejsi, nie należący do kartelu rządowego, nie otrzymują kredytu w Banku Państwowym, otrzymują natomiast ludzie i pisma „sanacyjne", chociaż są niewypłacalne. Rezultaty takiej polityki są znane: Bank Gospodarstwa Krajowego, mając 214 miljonów złotych własnych kapitałów i przeszło 600 miljonów zł lokat rządowych. nie wypłacał w r. 1929-30 skarbowi państwa ani grosza dochodu. Czy taka polityka może być skuteczną dla zdrowego rodzaju produkcji. handlu, bilansu handlowego i płatniczego. niech na to odpowiedzą panowie chorążowie sztandaru rządowego. Nie oszczędzono nawet instytucyj kulturalnych, jak Towarzystwa Szkoły Ludowej, przed gwałtowną inwazją elementów, żądnych władzy i panowania, ale nie umiejących dać pracy rzetelnej towarzystwu.

Co gwarantuje konstytucja

Oto mamy konstytucję, która poręcza parlamentowi prawa ustalan a budżetu, uchwalania pożyczek i danin państwwoych. ustawodawstwo we wszystkich sprawach publicznych i prywatnych, obywatelom zaś prawa zgromadzania si ęi zawiązywania stowarzyszeń. wolność prasy, tajemnicę listową, nienaruszalność mieszkania, niezawisłe sądownictwo, odpowiedzialność państwa za szkody wyrządzone przez organy władzy państwowej i inne prawa obywatelskie. Rozporządzenia władzy, z których wynikają prawa lub obowiązki obywateli, mają moc obowiązującą tylko wtedy, gdy wydane zostaną w granicach ustaw obowiązujących. Jakże wyglądają te wszystkie prawa w dzisiejszym systemie rządów?

Co robi rząd?

Budżetu nie ustala Sejm i Senat, ale rząd, dzięki uprawnieniom do przekraczania wydatków i do przenoszenia ich nie tylko między paragrafami, ale całemi działami budżetu. Przedsiębiorstwa państwowe otrzymały w r. 1927 od Prezydenta Rzeczypospolitej, fundusz drogowy, zaś w drodze ustawy prawo zaciągania pożyczek bez ingerencji Sejmu i Senatu. Pożyczki uchwalone przez parlament, jak ostatnia zapałczana. nie są używane na cele przez parlament uchwalone. Jak się ma sprawa z niezawisłością sądownictwa, o tem wiemy wszyscy, a dowiedzieliśmy się niektórych szczegółów z zeznań sądowych byłych dwóch prezydentów Sądu Najwyższego. Najnowsze przedłożenia rządu o ustroju samorządu, o ustroju szkolnictwa, o prawie zgromadzania się, przekazują istotne prawa ustawodawcze i samorządowe do dyspozycji i uznania rządu Jak zasada wolności prasy jest szanowaną, o tem wiemy z niezliczonych konfiskat prasy nierządowej Tajemnica listowa i telefonów nie jest szanowana. czego sam doświadczyłem. Organy władzy państwowej wbrew konstytucji nie są odpowiedzialne za wyrządzone szkody, ponieważ rząd nie chce dopuścić do uchwalenia ustawy wykonawczej.

Wojna z narodem

Metody rozbrojenia społeczeństwa, demoralizowania ludzi zależnych i słabego ducha, oraz metody wojownicze trwają dalej, z energją niesłabnącą Oto np. w komisji skarbowo - budżetowej przy omawianiu projektu ustawy o emeryturach p. wiceminister skarbu, Starzyński, bez żadnego powodu podjął filipikę przeciw rządom przedmajowym, zarzucając bezpodstawnie rządom przedmajowym, jakoby ustawa emerytalna z r. 1923 „zakazała" przyjmować emeryturę polskim formacjom wojskowym wbrew oczywistej prawdzie, ponieważ ustawa emerytalna z r. 1923 kilkakrotnie i w art. 99, w art. 100 i w art. 105 z całym naciskiem przyznawała emeryturę wojskowym, którzy służyli w wojsku polskiem i w polskich formacjach wojskowych, zarówno po r. 1918 jak przed 1 listopada 1918 i przyznała im wyższą emeryturę, niż wojskowym z państw zaborczych. Pomimo, że zwróciłem mu natychmiast uwagę, że się myli, i że nadto ustawa z r. 1923 nie była niczem nowem, tylko znowelizowanem dla niniejszej ustawy emerytalnej z 5 sierpnia 1922 r. z czasów, gdy Piłsudski był Naczelnikiem Państwa, owe bezpodstawne zarzuty zostały w pismach „sanacyjnych" wydrukowane. Znany jest także sposób, w jaki pan minister wyznań i oświaty wystąpił przeciw memorjałowi senatu akademickiego Uniwersytetu Jagiellońskiego w sprawie ustroju szkolnego, zarzucając temu poważnemu ciału, że „nikt go się o zdanie nie pytał". Ten sam pan minister zdziwną zawziętością zwrócił się przeciw Związkowi Narodowemu Młodzieży Akademickiej, zarzucając mu, że istnieje nielegalnie i zakazując mu wszelkiej działalności, pomimo, że Związek ten istniał za ustnem zezwoleniem ministra wyznań i oświaty po wniesieniu na jego ręce projektu statutu, był uznawany przez wszystkich ministrów oświaty aż do ostatniego pana ministra, ponieważ wszyscy ministrowie przyjmowali reprezentacje tego Związku, wyrażali zadowolenie z wpływów, jaki Związek zdobył sobie na terenie międzynarodowym, a także panowie Prezydenci Rzeczypospolitej przed majem i po maju czynili to samo, przyjmując reprezentacje Związku. Jest to wina ministerstwa, że nie załatwiło statutu Związku narodowego przez lat 8 i żadną miarą nie można usprawiedliwić tej zawziętości, z jaką teraz Związek Narodowy jest ścigany. gdy równocześnie „sanacyjne" związki akademickie, nie mające zatwierdzenia, są patronowane uroczyście przez dygnitarzy państwowych, wojewodów, kuratorów i szefów okręgów korpuśnych.

HARTUJĄ GARDŁO
PRZECIW PRZEZIĘBIENIU
LECZĄ ZAPALENIE GARDŁA
ŁAGODZĄ KASZEL
DRAŻETKI BENGALSKIE
KARPIŃSKIEGO
Tw 869

Emerytury i samorządy

Z takąż zawziętością zwraca się rząd przeciw emerytom. samorządowi adwokatów i samorządom terytorjalnym. Zamiast usprawiedliwić nowe obciążenia emerytów ciężkiem położeniem skarbu i przedstawiać je jako przejściową ofiarę dla państwa, rząd staje na zasadniczem stanowisku, że emerytom właściwie nic się nie należy, że to. co otrzymują, jest łaską, zaopatrzeniem i nic go to nie wiąże, że ustawa emerytalna z roku 1923 była tylko znowelizowaniem ustaw i umów dawniejszych, obowiązujących od początku powstania Rzeczypospolitej, że urzędnikom, którzy przeszli do służby państwowej w Polsce osobne stabilizacyjne komisje przyznały definitywnie lata służby, że oprócz dawniejszych konwencyj międzynarodowych dotyczących urzędników państwowych sam rząd wniósł świeżo i przeprowadził w Sejmie i Senacie już dnia 18 lutego r. b. ratyfikację konwencji międzynarodowej w sprawie uregulowania wypłaty zaopatrzenia funkcjonarjuszów samorządowych

Znane są częste uszczypliwe uwagi przedstawicieli rządu o gospodarce samorządowej chociaż samorząd pozostaje pod nadzorem państwa, wszelkie dekrety, podatki samoistne i wszelkie dodatki ponad miarę ustawową wymagają zatwierdzenia ze strony władzy nadzorczej. Ustawa o tymczasowem uregulowaniu finansów samorządowych w art. 69 postanawia, że państwo ma obowiązek dostarczyć nowych źródeł dochodów samorządowi w razie nałożenia nań nowych zadań i czynności. Rząd nie tylko nie usiłował zadośćuczynić temu postanowieniu, ale w projekcie swoim o ustroju samorządu przekreśla właściwy samorząd, a w projekcie własnym o zmienie niektórych przepisów, dotyczących finansów komunalnych przeprowadza reformę tych finansów w ten sposób, że odbiera związkom samorządowym dochody z podatku od spadków i 20 proc. dochodów z dochodów do podatków komunikacyjnych i przekazuje je funduszowi pożyczkowo-zapomogowemu, stworzonemu bez udziału samorządów i będącemu faktycznie do dyspozycji rządu.

Nawet radjo, instytucja przeznaczona dla wszystkich, jest nadużywana do rzucania obelg i oszczerstw na przeciwników rządu.

Nie będę przytaczał dalszych przykładów metody wojowniczej sfer rządzących, są one zresztą powszechnie znane. Przytoczyłem je na dowód. że metody wojownicze są racją bytu wszelkich rządów autokratycznych i klas, roszczących sobie pretensję do praw i stanowisk uprzywilejowanych. Dlatego dążenie do skupienia i solidarności całego społeczeństwa, do wspólnego podjęcia usiłowań dla wydobycia się z dzisiejszej bierności i anarchji gospodarczej musi być obcem ideologji rządzących sfer Już i bez tego obóz rządowy jest przeładowany ludźmi łaknącymi i pragnącymi nagród za swoje usługi, czy zasługi. Wszyscy przecież nie mogą być rejentami i pisarzami hipotecznymi, wszyscy adwokaci nie mogą otrzymać tłustych kurateli i upadłości, nie wszyscy mogą być dyrektorami banków państwowych, Tespów, członkami lukratywnych rad nadzorczych. a choćby tylko posłami i senatorami Ktoś musi pozostać poza kartelem rządowym, jako cel walki i metod wojennych panów pułkowników i generałów w rządzie.

Złamana wiara w państwo

Z tych powodów także brak zaufania, jaki istnieje w Polsce, ma charakter swoisty, odmienny od owego braku zaufania, jakim odznacza się świat kapitalistyczny w dzisiejszym t. zw. kryzysie światowym. Jeżeli chodzi o zaufanie pieniężne i giełdowe to nasze szerokie warstwy średnie objawiają go w znacznie szerszej mierze niż warstwy zamożniejsze Widzimy to na wzroście wpływów w kasach oszczędności, gdy równocześnie większe depozyty z banków znikają i, jak głoszą informacje

obce, chowają się po bankach zagranicznych, lub są lokowane w zagranicznych walorach. Ale ważniejszem dla państwa i jego przyszłości jest inne zaufanie, zaufanie i wiara w państwo, z którem łączy się gotowość do wszelkich ofiar i poświęceń. Takie zaufanie i taką wiarę ma każdy Polak do Polski, ale do Polski wolnej, będącej ojczyzną i matką dla wszystkich, a nie tylko dla „elity" uprzywilejowanej, przyznającej się do pewnej „ideologji" i wyrzucającej poza nawias prawa i wolności resztę narodu, a nawet zaprzeczającej, aby naród miał rację bytu w ramach państwa. W takich ciężkich czasach gospodarczych, w jakich żyjemy i w obliczu takiej polityki rządowej, nieposzanowania prawa i wolności, są szerokie warstwy społeczeństwa na niebezpieczną próbę narażone, a w swej wierze w państwo, w zaufanie w jego przyszłość mocno zachwiane. Nie jest tu więc w grze tylko sytuacja gospodarcza, ale złamana jest wiara w państwo i przywiązanie do idei państwowej, to najwyższe dobro, jakie ma naród, i jakie zdobył po wiekowej niewoli. Na taką ideologję i politykę, która prowadzi aż do takich bolesnych konsekwencyj, podważającą najistotniejsze podstawy bytu państwowego, Klub Narodowy nie pójdzie. Głosować będziemy przeciw budżetowi. (Oklaski).

DZIAŁ GOSPODARCZY

O bankach i o stopie procentowej

Poznański oddział stowarzyszenia polskich dziennikarzy i publicystów gospodarczych zaprosił p. dr. A. Atlasa z Warszawy do wygłoszenia odczytu na temat „aktualnych zagadnień bankowych". Wybór tematu był bardzo szczęśliwy, choćby tylko dlatego, że o problemach bankowości polskiej mało się mówi i rzadko się pisze. A jest to skutkiem „idjosynkrazji atramentowej" osób powołanych do zabierania głosu w tych sprawach. Nasi bankierzy wolą milczeć i tem różnią się od swoich zagranicznych kolegów. Zagranicą mówi się o bankach obszernie i szeroko, u nas zaś banki otaczają się mgłą tajemniczości. A szkoda, bo banki będące „nie panami, lecz sługami zaufania publicznego" winny we własnym interesie zabiegać o to zaufanie, winny informować i orjentować opinję publiczną. Nie czyniąc tego, powodują poniekąd tworzenie się i utrzymanie szkodliwych plotek, psujących interes bankowy.

We wspomnianym odczycie, prócz innych ciekawych rzeczy, prelegent omówił sprawę konkurencji, jaką bankom prywatnym wytwarza Pocztowa Kasa Oszczędności. Wskazawszy na nieproporcjonalnie (w stosunku do banków prywatnych) wysoki przyrost wkładów oszczędnościowych w P. K. O., stwierdził, że objaw ten tłumaczy się dwoma względami, mianowicie: z jednej strony głośną, nieco krzykliwą reklamą P. K. O., skutecznie operującą atutem gwarancji państwowej oraz z drugiej strony: jedyną w swoim rodzaju, niebywale rozgałęzioną siecią agentur P. K. O., któremi, jak wiadomo, są wszystkie urzędy pocztowe. Wytłumaczywszy powodzenie, jakiem cieszy się P. K. O., prelegent wskazał na ogólnogospodarcze skutki kapitalizacji za pośrednictwem wspomnianej instytucji pocztowej: w przeciwieństwie do banków prywatnych, P. K. O. przeznacza swe zapasy pieniężne nie na cele kredytu krótko-, lecz długoterminowego. Nawiasem mówiąc, jest to — zdaniem dr. Atlasa — jedna z przyczyn ciasnoty na rynku pieniężnym. Co gorsza, P. K. O. zakupuje stare papiery długoterminowe, zaś nowych emisyj nie skupuje, a więc nie stwarza nowego kredytu. I to także jest ujemnym objawem ingerencji państwowej w dziedzinie kredytowej.

Następnie prelegent poddał surowej krytyce reglamentację stopy procentowej. Na ten temat zabrał również głos, na łamach „Gazety Handlowej", jeden z najwybitniejszych ekonomistów polskich, profesor U. P., p. dr. Edward Taylor. Na szczególne podkreślenie zasługuje opinja p. prof. Taylora o pojawiających się obecnie projektach leczenia ran, zadanych gospodarstwu społecznemu przez za niską, administracyjnie reglamentowaną stopę procentową — za pomocą dalszego obniżania tejże stopy. Wybitny ekonomista projekty te uważa:

„Za niezmiernie niebezpieczne i szkodliwe tak dla całego gospodarstwa społecznego, jak i dla dłużników. Zabiłoby to już do reszty kapitalizację i zmusiło uszczęśliwionych takim podarkiem dłużników, do zupełnie bezkredytowej gospodarki przez długie lata, co przy współczesnych metodach gospodarczych, byłoby dla nich klęską. Wszak już w Niemczech cofają się z drogi, na którą wprowadziła ją owa sławna „Notverordnung". Sądy wyjaśniły, że obniżka procentu tyczy się tylko starych kredytów, a nie nowych, przez co chce się częściowo przywrócić zaufanie do kapitalizacji i kredytu, częściowo zaś uniemożliwi się samą obniżkę, otwierając drogę do konwersji".

Możemy się z czytelnikami podzielić wiadomością, iż prof. Taylor przedstawi niebawem obszerniej swoje poglądy na „polską politykę pieniężno-kredytową" w odczycie publicznym, organizowanym przez Tow. Prawnicze i Ekonomiczne w Poznaniu.

Giełda pieniężna w lutym

W miesiącu ubiegłym nie zaszły zasadnicze zmiany ani na polu finansowo-gospodarczem wzgl. politycznem, któreby wróżyły polepszenia się sytuacji zagmatwanej już od blisko roku. Wszystko znajduje się jeszcze w płynnym stanie, a zakończenie tego arcytrudnego problemu polityczno-gospodarczego nie da się zupełnie przewidzieć. Wojna na Dalekim Wschodzie trwa dalej, jak również konferencja rozbrojeniowa bez widoków zadowalającego zakończenia.

Jakkolwiek nie było specjalnych powodów do większych obrotów na giełdzie, wykazał luty — mimo iż krótszy — o ca 10 proc. wyższe obroty od stycznia. Wprawdzie przeprowadzono transakcje przeważnie papierami procentowemi oraz Bankiem Polskim, zaniedbując zupełnie dział przemysłowo-akcyjny.

Kursy i obroty naszych walorów giełdowych kształtowały się następująco:

Z pożyczek państwowych notowano oficjalnie 5 proc. poż. konwers., która wykazała największą ilość transakcyj, jednakże nie co do wartości efektywnej. Kurs jej nie uległ większym zmianom, notując w ciągu miesiąca 39,¼ — 39,½ — 39,—, kończąc 39,30 natomiast 4 proc. poż. inwest. zwyżkowała z 82 do 87 wykazując brak materjału.

Z pożyczek komunalnych utrzymały się w dalszym ciągu w kursie 8 proc. obl. m. Poznania, notując bez zmiany po 92 proc. za wszystkie trzy roczniki.

W papierach lokacyjnych Pozn. Ziemstwa Kredytowego, jak zwykle, największy ruch i również obroty. Papiery te naogół wykazały lekkie osłabienie, które nastąpiło dopiero pod koniec miesiąca. Najwięcej ucierpiały 8 proc. listy dolarowe stare, które notowały z początkiem miesiąca 75 proc., po małej zniżce 74 proc., później 75 proc., utrzymując mniejwięcej ten kurs przez cały miesiąc, obniżając się jednakże nagle ostatniego dnia na 69 proc. do 70 proc. w płaceniu. 8 proc. listy dolarowe amortyz. w złocie utrzymały się w ciągu miesiąca po 69 — 68 proc., zaś 6 proc. listy żytnie wykazały znów małą zniżkę w drobnych wahaniach, notując 13 — 13,¼ — 12,¼, w końcu bez większych zmian. 4 proc. listy zast. konwert. wahały się w granicach od 28 — 31 — 29 proc. w dosyć ożywionych obrotach.

Z akcyj bankowych handlowano jedynie Bankiem Polskim po 100 — 95 — 100, a po odpadnięciu kuponu dywidendowego po 81 — 80.

Akcje przemysłowo-handlowe w zupełnem zaniedbaniu i bez notowania z powodu zbyt małych obrotów.

W handlu nieoficjalnym większe zainteresowanie pożyczkami premjowemi, specjalnie III. serj. 4 proc. poż. premj. dol. po 47 oraz 3 proc. poż. budowlaną po 34 — 35.

Krótkie informacje gospodarcze

— Według danych, opublikowanych przez ministerstwo finansów, łączna suma pożyczek, udzielonych przez Francję innym państwom w okresie od 1919 do 1932 roku wynosi 13 277 miljonów franków. Na Polskę przypada 2 miljardy franków.

— Łotewska rada ministrów uchwaliła wprowadzenie w życie kontyngentów na wszystkie towary zagraniczne.

Stosunki gospodarcze polsko-jugosłowiańskie

Stosunki polsko-jugosłowiańskie nie ograniczają się do łączności na polu życia intelektualnego i towarzyskiego, ale sięgają także do zagadnień gospodarczych. P. dr. Lubaczewski, radca poselstwa polskiego w Belgradzie, wygłosił ostatnio w Poznaniu w Izbie Przemysłowo-Handlowej referat na temat stosunków gospodarczych polsko-jugosłowiańskich i możliwości ich rozwoju.

W handlu zagr. Jugosławji Polska, chociaż nie stoi na pierwszem miejscu, jednak ma duże widoki powodzenia jeśli chodzi o wywóz zwłaszcza wyrobów przemysłu ciężkiego. Pozatem towary polskie są sprowadzane pośrednio, t. zn. przez inne kraje, jak n. p.: węgiel górnośląski, wyroby włókiennicze, chemiczne i inne. Brak zainteresowania dostawców polskich terenem handlowym oraz warunkami Jugosławji niestety przyczynia się do słabego rozwoju stosunków handlowych. To też założono w Belgradzie komitet „Jugo-Pol", którego zadaniem jest informowanie zainteresowanych sfer co do ogólnych stosunków, jakoteż co do poszczególnych odbiorców.

W końcu referent zwrócił uwagę na zawarte już układy polsko-jugosłowiańskie, które dążą do zacieśnienia współpracy gospodarczej obu państw.

Przy każdej pogodzie

świeża wypielęgnowana cera
ELIDA KREM
CO GODZINĘ EC 10
Pw 11 196-62.37

KRONIKA GOSPODARCZA

PODATKI I OPŁATY

(p) **O deklarację podatku od różnicy wynikającej z kumulacji dochodów.** Wydział podatkowy magistratu przypomina, że dn. 5 marca 1932 r. upływa termin złożenia deklaracji i wpłaty I raty obliczonej różnicy pomiędzy podatkiem dochodowym od uposażeń służbowych potrąconych w roku 1931 przez poszczególnych służbodawców, a podatkiem i dodatkiem przypadającym do zapłaty od łącznego wynagrodzenia otrzymanego od wszystkich służbodawców razem w ciągu r. 1931 (kumulacja dochodów z uposażeń służbowych, emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę). Potrzebne formularze i ewtl. wyjaśnienia o sposobie wyliczenia tego podatku i dodatku udziela wydział podatkowy magistratu ul. Nowa 10/II pokój 7. Wpłaty i zeznania osób zamieszkałych w obwodach podatkowych 1 do 11, 15, 19, Rataje, Starołęka, Główna i Komandarja przyjmuje Miejska Kasa Podatkowa oddział I ul. Nowa 10, zaś od osób zamieszkałych w obwodach podatkowych 12, 13, 14, 16, 17, 18, 20 oraz Winiary przyjmuje Miejska Kasa Podatkowa, oddz. II, ul. M. Focha 48/50.

(p) **W sprawie przywozu za cłem ulgowem jabłek, bananów, herbaty, kawy, kakao i cytryn.** W związku z p. 2 obwieszczenia ministra skarbu z dnia 16 lutego 32 r. (Monitor Polski 40 poz. 44) ministerstwo przemysłu i handlu podaje do wiadomości poniższy wykaz towarów, które zostały dopuszczone do wywozu w charakterze kompensaty za ulgowy przywóz owoców i towarów kolonjalnych. Obok nazwy towarów, podano w myśl ostatniego ustępu p. 2 wymienionego obwieszczenia, stosunek procentowy ulgi przywozowej do wartości wywożonego towaru. Ulga będzie przyznana taką ilość towarów, aby różnica pomiędzy cłem ulgowem a cłem przewidzianem dla danego towaru, sprowadzonego bez pozwoleń ministerstwa skarbu przez porty polskiego obszaru celnego równała się wskazanemu procentowi wartości wywożonego towaru. Pod określeniem „wartość wywożonego towaru" należy rozumieć cenę loco granica celna, obliczoną w myśl rozporządzenia rady ministrów z dn. 11. IV 1930 r. w sprawie statystyki celnej i sprawdzoną przez izby przemysłowo-handlowe. Drób bity 40,—, komplety skrzynkowe (deszczułki do opakowań) 40,—, przetwory owocowe i warzywne także w puszkach 50,—, odzież, płaszcze, bielizna, wyroby dziane 30,—, maszyny rolnicze 40,—, blacha ocynkowana 30,—, bibułka papierosowa 40,— (az)

Z KRAJU

(k) **Upadłość „Venetii" Fabryki Czekolady Sp. Akc. w Poznaniu.** W dniu 29 lutego br. odbyło się nadzwyczajne walne zebranie akcjonarjuszów Spółki. Zebranie zagaił i przewodniczył prezes rady nadzorczej p. Hubert, który przedstawił zebranym stan Spółki, przyczem zaznaczył, że straty wynoszą ca 286.000 zł. Po długiej dyskusji i omówieniu spraw zebrani uchwalili i upoważnili nadzór o zgłoszenie natychmiastowej upadłości. (AW)

(k) **Likwidacja Banku Zw. Tow. Kupieckich na Pomorzu.** Na walnem zebraniu członków Banku Zw. Tow. Kupieckich w Grudziądzu uchwalono po dłuższej dyskusji przeprowadzić stopniowo (w przeciągu trzech lat) likwidację Banku, który przez szereg lat stanowił ważną i pożyteczną placówkę finansową kupiectwa pomorskiego. Przedtem już uległa likwidacji znajdująca się w Lubawie filja Banku kupiectwa pomorskiego. Dotychczasowy dyr. p. Miklaszewski ustąpił z swego stanowiska, a jako członków zarządu wybrano pp. K. Morawskiego i W. Heinkego; prezesem Rady Nadzorczej jest poseł Józef Mazur.

(k) **Zobowiązania samorządów.** Izba Przemysłowo-Handlowa w Warszawie zwróciła się do ministerstwa spraw wewnętrznych z prośbą o wydanie odpowiednich zarządzeń, mających na celu zapobieżenie niezwykle ujemnym skutkom, wynikającym z niewykonywania przez samorządy przyjętych na siebie zobowiązań. Szereg firm bowiem, reprezentujących rozmaite przemysły, uskarża się na wyjątkowo złą wypłacalność samorządów i związków komunalnych, które zamawiają różne dostawy i roboty z terminami płatności po ich ukończeniu, natomiast we właściwym czasie nie honorują swych zobowiązań, dopuszczając nawet do protestu weksle, wydane na zaliczki. Stan ten jest groźny dla wielu poważnych przedsiębiorstw, w szczególności uderza w interesy przedsiębiorstw o charakterze instalacyjnym, które z natury wykonywanych robót, pozbawione są nawet tego ostatecznego środka obrony, jakim jest dla kontrahenta możność rozwiązania umowy z winy drugiej strony i odebranie dostarczonego towaru. W obecnej ciężkiej sytuacji gospodarczej ten stan rzeczy grozi ruiną szeregowi zdrowych jednostek gospodarczych i pogłębia kryzys, wywołując przytem zrozumiałe rozgoryczenie.

(k) **Protest przeciwko nowej ustawie w sprawie dozoru nad środkami kosmetycznemi.** Wszystkie zainteresowane organizacje perfumeryjno-kosmetyczne protestują przeciw nowemu projektowi rozporządzenia ministra spraw wewnętrznych o dozorze nad wyrobem i obiegiem środków kosmetycznych, które w wysokiej mierze krępowałoby, a niekiedy nawet uniemożliwiałoby dalszy rozwój przemysłu perfumeryjno-kosmetyczno-mydlarskiego i spowodowałoby w dalszym ciągu redukcje pracowników w tak kryzysowym czasie bezrobocia. W tych dniach odbyła się w Poznaniu konferencja zainteresowanych sfer w sprawie rozporządzenia na której po kilkugodzinnych obradach wszyscy oświadczyli się przeciwko rozporządzeniu, proponując odpowiednie zmiany i utrzymując tylko niektóre postanowienia rozporządzenia. Sprawą tą zainteresował się także cech fryzjerów i stanął w obronie zagrożonego przemysłu i handlu. Po tak energicznych protestach organizacje spodziewają się, że minister spraw wewn. cofnie projekt, który mógłby przynieść nieobliczalne straty przemysłowi perfumeryjno-kosmetycznemu.

(k) **Telewizja na Targach Poznańskich.** Na Targach Poznańskich — 1 do 8 maja — w roku bieżącym będzie poraz pierwszy w Polsce demonstrowany aparat telewizji. Możliwem jest, że niektóre fabryki sprzętu radjowego zainteresują się możliwością wytwarzania aparatów telewizyjnych w Polsce i że Radjo Polskie zacznie nadawać obrazy przedstawień teatralnych i operowych, transmitowanych przez radjo, jak to uskuteczniono niedawno temu w Los Angeles. Mogłoby to doprowadzić d oogromnego spopularyzowania teatru i opery.

ZAGRANICY

(z) **Traktowanie celne towarów polskich we Francji.** Niejednokrotnie stwierdzono nieprzychylne ustosunkowanie się francuskich władz celnych do towarów polskich, nie znajdujące dostatecznych podstaw w odnośnych przepisach i rozporządzeniach francuskich. Tak np. przy imporcie konfekcji polskiej do Francji władze celne żądają nieraz złożenia wysokich kaucyj względnie podwyższenia deklarowanych cen dla celów oclenia do 80 proc. Postępowanie to ma być w najbliższym czasie przedmiotem interwencji u rządu francuskiego ze strony zainteresowanych kupców przy poparciu oficjalnych czynników polskich.

(z) **Zmiana francuskiej polityki złota?** Prasa amerykańska donosi, że rząd francuski postanowił ograniczyć znacznie przywóz złota do Francji i pozostawić ze swoich należności w Stanach Zjednoczonych conajmniej 490 miljonów dolarów w depozycie tamtejszych banków. Zapasy te, które stanowią prawie wyłącznie własność francuskiego banku emisyjnego a w nieznacznej części tylko depozyty paryskich banków prywatnych, wynoszą prawie połowę wszystkich należności europejskich w Stanach Zjednoczonych.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Pod znakiem walki o tańsze światło

Strajk „elektryczny" w 14 miastach — W Poznaniu cena za prąd jest najniższa

Ze wszystkich stron Polski dochodzą wiadomości o rozszerzającej i zaostrzającej się z dnia na dzień walce o potanienie prądu elektrycznego. W walce tej konsumenci prądu chwycili się za przykładem m. Piotrkowa radykalnego i niestosowanego dotąd w tej dziedzinie środka — strajku.

Strajk elektryczny objął dotąd zgórą 14 miast w centralnych i wschodnich województwach i przeprowadzany jest naogół z pomyślnym skutkiem. Dotąd zwycięsko wyszły w każdym razie 2 miasta: Kalisz i Przemyśl. Akcja za potanieniem prądu rozpoczęła się również ostatnio w stolicy.

A jak się w tej mierze stosunki przedstawiają u nas, na ziemiach zachodnich, niedotkniętych tą „walką przeciw prądowi", a w szczególności w Poznaniu?

Faktem jest, że ceny za prąd w niektórych miastach województw centralnych i wschodnich są bardzo wygórowane; np. w Lublinie płaci się za 1 kilowat 80 gr., w Kutnie 90 gr., w Rzeszowie aż 1,30 zł, w Warszawie 86 gr., w Piotrkowie 95 gr. Nic tedy dziwnego, że konsumentom prądu zbrakło cierpliwości.

Przedstawiciel naszego pisma udał się wczoraj do prezydenta m. Poznania, p. Cyryla Ratajskiego, który był łaskaw udzielić wyjaśnień co do „sytuacji elektrycznej" w Poznaniu.

Obecnie, stwierdzamy, cena prądu za kilowat światła wynosi w Poznaniu 60 gr., a za kilowat siły — 33 gr. A zatem Poznań ma najniższe opłaty za prąd elektryczny. Opłaty te, dowiadujemy się, pozostają niezmienione już od kilku lat. A byłyby nawet okazje do podwyższenia ich, bo w międzyczasie podrożała robocizna i miasto musiało wybudować nową elektrownię.

Wskutek ogólnego zubożenia ludności obniżyła się jednak konsumcja prądu. Magistrat, oświadcza nam p. prezydent, zastanawiał się w związku z tem nad możliwością obniżenia cen za prąd. I w tej mierze zapadły już pewne decyzje. Mianowicie postanowiono obniżyć cenę za prąd, używany w czasie od godz. 9 wieczorem do godz. 9 rano, ę 60 na 40 gr. Rzecz jasna, że to zróżniczkowanie jest połączone z koniecznością założenia osobnego licznika dla prądu, zużywanego w nocy.

Jak wynika z powyższego, niema w Poznaniu powodów — przynajmniej narazie — do „walki przeciw prądowi", a przeciwnie z uznaniem trzeba podkreślić, że odnośne czynniki samorzutnie starają się iść na rękę konsumentowi prądu, świadome, że potanienie prądu może i powinno wzmożyć nadwątloną w ostatnim czasie siłę konsumcyjną społeczeństwa. (k)

Takie są skutki lektury „Tajnego Detektywa"

Niezwykła ilość sfingowanych napadów na Pomorzu

Kroniki policyjne poszczególnych powiatów Pomorza zanotowały w ostatnim czasie niezwykłą ilość sfingowanych napadów. Oto kilka faktów z różnych powiatów:

Handlarz Szczukowski z Krupocina, przepiwszy i przegrawszy w karty na jarmarku pieniądze i zegarek zgłosił napad bandycki na szosie Świecie-Tuchola; napad upozorował w obawie przed swą żoną po powrocie z jarmarku.

Niejaki Kwiatkowski z Lubiewa, jadący rowerem do Tucholi, upozorował wielki napad, dokonany w lesie na szosie w pobliżu Tucholi.

Pewien uczeń piekarski ze Świecia zmyślił napad na szosie Świecie—Drzycim w tym celu, by mógł powierzone mu kilka złotych przetrwonić.

Uczeń mleczarski Kowalski w Warlubiu, którego wysłano z 142 zł. gotówki do Grudziądza, zgłosił napad rabunkowy, przy którym obrabowano go — rzekomo z pieniędzy.

W poniedziałek 29 lutego w godzinach porannych sfingował napad niej. Kuchenny ze Zdrójewa, któremu rzekomi napastnicy mieli odebrać na szosie Warlubie-Nowe 5 zł. gotówki i zegarek.

Najlepiej zagrał „napadniętego i obrabowanego" z 30 zł. gotówki wędrujący po Pomorzu pomocnik fryzjerski Jan Janikowski. Policji zameldował, że napadnięty został przez zamaskowaną bandę w okolicach Czerska.

Śledztwo wykazało, że taki samiusieńki napad opisany był w jednym z ostatnich numerów... „Tajnego Detektywa (wydawanego w oficynie „Ilustr. Kurjera Krakowskiego" — przyp. red.); Janikowski przyznał się, że „Tajny Detektyw" to jedyna jego i najulubieńsza lektura...

Wszyscy wymienieni powyżej pociągnięci zostaną do odpowiedzialności sądowej za wprowadzenie w błąd. (tts).

Służąca „do wszystkiego"

Panna Anna miała lepkie palce. Dwa razy się udało, przy trzecim razie potknęła się o... kratki więzienne.

Zaangażowała się w charakterze służącej „do wszystkiego" u kupca p. Z. (ul. Masztalarska). Na wstępie zajęła się portfelem p. Z., w którym było 190 zł. i dokumenty; zabrała go i ulotniła się. P. Z. przysiągł odszukać pannę Annę. Idzie tedy raz ulicą i widzi: Anna! — Panna Anna w krzyk i płacz. Przyrzekając, płacząc i szlochając, że odda wszystko, dokumenty i pieniądze. I rzeczywiście nazajutrz nadszedł list z dokumentami, ale pieniędzy ani grosza.

Ja tam pieniędzy ani niczyich dokumentów nie brałam, tłomaczy się panna Anna przed sądem, ani nie wysyłałam.

Jakoś to nie przekonało sędziego. Wyrok opiewa na 3 miesiące więzienia.

Pozatem panna Anna będzie „proszona" także przez sąd w Koninie za jakieś sprawki.

Za kradzież roweru

Stał sobie pod gmachem P. K. O. rower bezpański; zauważył to Henryk Wenclewicz, rower zabrał i pojechał. Długo nie jeździł, rower musiał oddać, a sam odsiedzi 14 dni „kozy". (z)

KALENDARZYK

Czwartek, 3 marca 1932.

Słońce: wschód 6.35 — zachód 17,35 — długość dnia 11 godzin.

Księżyc: wschód 5,36 — zachód 12,50 — przed nowiem.

Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw. Pozn.: Czwartek, godz. 7 rano. Temperatura powietrza niska minus 7 st. Cels. Pogodnie. Wiatr południ. - wsch. Ciśnienie atmosferyczne wysokie 758 mm. — W ubiegłej dobie temperatura najwyższa plus 4 st. Cels., najniższa minus 7 st. Cels.

Przepowiednia pogody na piątek: Pogoda zmienna, w ciągu dnia cieplej, mglisto i częściowo pochmurno.

Kal. rzk.: Kunegunda — jutro Kazimierz.

Kal. słow.: Sławomiła — jutro Kazimierz.

Nocna służba aptek

Śródmieście: Apteka pod Białym Orłem, Stary Rynek 41 — Apteka Św. Piotra, ul. Półwiejska 1. — Apteka Św. Marcina, ul. Fr. Ratajczaka 12. — Apteka Śródecka, Rynek Śródecki 1.

Wilda: Apteka „Fortuna", Górna Wilda 96 — Apteka przy Bramie Wildeckiej, Górna Wilda 3.

Jeżyce: Apteka Mickiewicza, ul. Mickiewicza 22 — Apteka „Pod Opatrznością Boską", ul. Dąbrowskiego 76.

Łazarz: Apteka p. Płucińskiego, ul. Marszałka Focha, narożnik ul. Niegolewskich.

W innych dzielnicach pełnią nocną służbę apteki tamtejsze.

KRONIKA KOŚCIELNA

— * **Prymicje.** W niedzielę 21 lutego odbyła się podniosła uroczystość w kościele św. Marcina. Ks. neopresbiter Stanisław Zuske składał Bogu pierwszą ofiarę mszy św. Piękne okolicznościowe kazanie wygłosił ks. prof. Szymański z Gostynia. Po nabożeństwie, ojciec prymicjanta p. Michał Zuske, sędziwy emeryt, nauczyciel, podejmował w swym domu z staropolską gościnnością krewnych i przyjaciół. Dnia 25 ub. m. odprawił ks. neopresbiter uroczystą mszę św. w swem rodzinnem mieście Borku. Od 1 marca rb. objął ks. Zuske drugi wikarjat w Krotoszynie.

— * **Całodzienna adoracja Najśw. Sakramentu** odbędzie się w kościele św. Marcina w piątek 4 bm. Rozpocznie się o godzinie 7 rano, a zakończy o godz. 7.30 wieczorem nieszporami i procesją. — Na rozpoczęcie czasu komunji św. wielkanocnej odbędzie się w tymże kościele całonocna adoracja, którą się rozpocznie w sobotę 5 bm. o godz. 7 wieczorem, a zakończy w niedzielę po mszy św., rozpoczynającej się o godz. 8.

Sensacyjne fotografje z walk w Szanghaju

Jako pierwsze pismo w Polsce, przynosimy kilkanaście oryginalnych fotografij — dokonanych przez odważnych reporterów w samym ośrodku zmagań zbrojnych chińsko-japońskich.

Poznań - Los Angeles

Wizyta w pierwszym polskim obozie przedolimpijskim w Poznaniu i liczne fotografje z treningu naszych asów sportowych

w najnowszym 10-ym numerze tygodnika **„Ilustrac a Polska"**

(Największe i najtańsze pismo ilustrowane dla szerokich kół publiczności. Pojedyńczy egzemplarz tylko 45 groszy. Nabyć można u kolporterów ulicznych, w kioskach dworcowych „Ruchu", w księgarniach oraz w agenturach naszych. Miesięczny abonament 1.50 zł kwartalnie 4.— zł bez kosztów przesyłki. Egzemplarzy okazowych bezpłatnie należy żądać wprost od administracji — Poznań św. Marcin 70.)

OSOBISTE

— * **Odznaczenie uczonego.** Polska Akademja Umiejętności uchwałą z dnia 8 lutego rb. zamianowała docenta Uniwersytetu Poznańskiego dr. Stanisława Kolbuszewskiego — członkiem Komisji Historji Literatury Polskiej przy Polskiej Akademji Umiejętności w Krakowie.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— * **Związek Zawodowy Pracowników Bankowych.** W sobotę 5 bm. o godz. 19 odbędzie się w sali Domu Królowej Jadwigi, Al. Marcinkowskiego 1, wielki wiec bankowców w sprawie redukcyj.

— * **Zjazd delegatów Zjednoczenia Kurk. Bractw Strzeleckich R. P.** odbędzie się w dniu 13 bm. o godz. 13 w Poznaniu na sali restauracji „Belweder" przy ul. Marszałka Focha 18 (gmach administracyjny Targów Poznańskich). Z uwagi na bardzo ważne sprawy, objęte porządkiem obrad, m. in. omówienie uroczystości Kongresu Zjednoczenia (26. 6. do 4. 7. w Katowicach) winno każde Bractwo zjednoczone przez swą delegację wziąć udział w obradach. Głos mają delegaci tych Bractw, które nie zalegają ze składkami do Zjednoczenia. Składkę za rok 1932 (1 zł od członka na rok) należy nadesłać najpóźniej do dnia 10 bm.

Przy zaparciu stolca, przekrwieniu podbrzusza, bólach w krzyżu i w bokach, braku oddechu, biciu serca, migrenie, szumie w uszach, zawrotach głowy i ogólnem złem samopoczuciu powoduje naturalna woda gorzka **„Franciszka-Józefa"** wydalne i obfite wypróżnienie i zanik poprzednich objawów niepokojących. Żądać w apt. nw 8 995

WYKŁADY

— * **Choroby weneryczne a oko.** Jak się przed niemi uchronić? Jakie straszne zmiany chorobowe powodują, zwłaszcza w oku? Jak je należy leczyć? Oto pytania, na które odpowie p. prof. dr. W. Kapuściński w wykładzie p. t. „Choroby weneryczne, a oko" w piątek 4 bm. o godzinie 20 w sali Śniadeckich, Collegium Medicum przy ul. Fredry. Wstęp 50 gr, zniżkowy 30 gr. Wykład będzie ilustrowany licznemi, ciekawemi przeźroczami.

— * **W zaułkach Paryża.** W sobotę, d. 5 bm., w sali 17 Coll. Minus o godz. 20, na zaproszenie Koła Polonistów wystąpi z odczytem Jan Wiktor. Znakomity powieściopisarz mówić będzie na temat swej nowej powieści p. t. „W zaułkach Paryża".

ŻYCIE SOKOLE

— * **Tow. Gimn. „Sokół" Poznań-Winiary.** Zebranie plenarne odbędzie się 5 bm. o godzinie 19 na salce zebrań. O liczny udział członków prosi Zarząd.

WYCHOWANIE, KURSY

— * **Kursy Ogrodnicze.** Wielkopolskie Tow. Kółek Rolniczych w porozumieniu z Referatem Ogrodniczym Wielkopolskiej Izby Rolniczej prządza trzydniowe kursy ogrodnicze w różnych miejscowościach Wielkopolski w miesiącach marcu i kwietniu 1932 r. Najbliższy kurs odbędzie się w Inowrocławiu w dniu 14 b. m. (jednodniowy) w sali Parku Miejskiego. Początek o godzinie 9 rano. Wstęp bezpłatny. Następny kurs odbędzie się w Nowym Tomyślu w sali Hotelu Wielkopolskiego p. Mani w dniach 16, 17 i 18 bm. Początek 16 bm. o godz. 14. Równocześnie z kursami odbywać się będą wycieczki do ogrodów, praktyczne pokazy wyjaśniające najważniejsze prace w sezonie jesienno - zimowym i wiosennym.

— * **Kurs gospodarstwa domowego.** — Związek Kobiet Pracujących rozpoczyna w pierwszych dniach marca 3-miesięczny kurs gospodarstwa domowego (20 lekcyj), obejmujący programem gotowanie, pieczenie, towaroznawstwo, porządki domowe oraz wiadomości o racjonalnem odżywianiu zdrowych i chorych. Aby udostępnić udział w kursie paniom, pracującym zawodowo, lekcje odbywać się będą dwa razy w tygodniu w godzinach wieczornych. Zgłoszenia przyjmuje biuro Związku Kobiet Pracujących, Poznań, Al. Marcinkowskiego nr 1, codziennie od godz. 13—14, w czwartki od godz. 17—18.

KOMUNIKATY RÓŻNE

— * **Koło Historyków St. U. P.** urządza w niedzielę 6 bm. wycieczkę do Ratusza. Zbiórka uczestników o godz. 11.30 w Zamku. Wstęp 20 gr. O liczny udział członków uprasza Zarząd. Goście mile widziani.

— * **Sodalicja Pań Akademiczek w Poznaniu.** Nabożeństwo odbędzie się dn. 6 bm. o godzinie 9 w kaplicy p. Żółtowskiej, ul. Zielona 2. Zebranie o godz. 11 w lokalu Katol. Związku Polek, przy ul. św. Marcina 68, II ptr.

KRATKI SĄDOWE

...Ale czasem warto apelować

W r. 1922 Roman Kurjewski, szklarz z zawodu, zamieszkały przy ul. Przecznica, miał sprawę sądową o przywłaszczenie sobie szkła z Uniwersytetu Poznańskiego. Stanął tedy przed sędzią pokoju Filipowskim i skazany został na pół roku więzienia. Wniesiona apelacja została odrzucona.

Kurjewski, dopatrując się w Filipowskim wroga osobistego, postanowił zemścić się na nim. Pewnego dnia wynajął dorożkę, zajechał przed skład broni gdzie nabył rewolwer i 8 nabojów, i pojechał do mieszkania prywatnego sędziego Filipowskiego przy ul. Orzeszkowej. Zastawszy swego „wroga" w domu, dobył rewolweru i, krzycząc: Ja ci pokażę!, próbował strzelić. Sędzia Filipowski zorjentowawszy się w mig uniknął niebezpieczeństwa, a przywołana policja zabrała Kurjewskiego. Kurjewski począł w dalszym ciągu się awanturować, domagając się przeproszenia od sędziego Filipowskiego itd.

Wyrokiem w I. instancji w r. 1923 zasądzony został Kurjewski na 4 lata ciężkiego więzienia. Skazany wniósł apelację i Sąd Najwyższy w Warszawie uchylił wyrok I. instancji, przekazując sprawę do ponownego rozpatrzenia temu samemu sądowi.

W drugiej rozprawie w r. 1930 Kurjewski skazany został na 2 lata ciężkiego więzienia, mimo to ponownie apelował, jednak tak odwołanie jak i kasacja zostały odrzucone. Oskarżony nie spoczął, lecz jeszcze wniósł o wznowienie całego postępowania na co Sąd Najwyższy w Warszawie wyraził swą zgodę.

Dziś stanął Kurjewski ponownie przed sądem pod zarzutem usiłowanego morderstwa. Oskarżony niczego sobie nie przypomina, niczego nie pamięta.

Sąd po wysłuchaniu orzeczeń rzeczoznawców, którzy stwierdzili, że oskarżony znajdował się wówczas w stanie patalogicznego upojenia, t. j. zaburzenia umysłowego, wykluczającego wolną wolę, uwolnił go od winy i kary. Jak stwierdzili rzeczoznawcy, Kurjewski nie był człowiekiem pełnowartościowym nazywając siebie prezydentem. (d o b.)

— * **Koło Śpiewu im. Paderewskiego w Poznaniu** urządza w niedzielę 6 bm o godzinie 17 na sali druha Żaka. ul. Strumykowa 37. wieczornicę towarzyską. połączoną z wspólną kawką.

— * **Koncert chóru męskiego „Echo"** nie odbędzie się w sobotę 5 bm., lecz w niedzielę 6 bm. Przełożenie terminu nastąpiło z przyczyn od wydziału „Echa" niezależnych. a mianowicie z powodu inauguracyjnego przedstawienia opery, w którem bierze udział jako „Jontek" p. Roy. solista koncertu „Echowego".

— * **Ważne dla towarzystw.** Koło Medyków Stud. Uniw. Pozn. przypomina. iż służy bezpłatnie doświadczonymi referentami na wszystkie zebrania. Referaty z dziedziny higjeny, doraźnej pomocy i medycyny popularnej zyskują dopiero na wartości. jeśli są wygłaszane przez medyków. Zgłoszenia z podaniem tematu. z datą. godziną i miejscem zebrania, należy nadsyłać na tydzień przed terminem zebrania pod adresem: Koło Medyków Stud. Uniw Pozn. sekcja społ. ośw. Poznań, Wały Leszczyńskiego 6.

— * **XII żeńska drużyna harcerska im. Anny Danysz** przy gimn Królowej Jadwigi urządza w sobotę i niedzielę, 5 i 6 bm. wieczornicę w auli gimnazjum im. Bergera. ul Strzelecka 4. Program bardzo urozmaicony.

— * **Sodalicja Pań Zawodu Kupieckiego.** Nabożeństwo miesięczne odbędzie się 6 bm. o godzinie 10 w kaplicy św. Józefa. 7 marca zebranie plenarne o godz 18,45 w sali Bibljoteki Uniwersyteckiej. Prosimy o punktualne przybycie ze względu na odbywające się tamże wykłady religijne.

— * **Na rzecz funduszu budowy kościoła parafji św. Krzyża w Górczynie** urządza Koło Śpiewacze „Lutnia" w Junikowie w dniu 6 bm. na sali p. Szulca przedstawienie amatorskie p. t. „Pałka Madeja". Początek o godz. 6 wiecz.

— * **Związek Hodowców konia szlachetnego** podaje do wiadomości, że komisja remontowa nr. 2 może urządzić targi koni remontowych u hodowców. Targi mogą się odbyć tylko u tych hodowców, którzy zobowiążą się przedstawić komisji remontowej conajmniej 20 koni oraz dostarczyć środków lokomocji dla komisji. P P. Hodowców, którzy życzą sobie urządzenia targów na miejscu, uprasza się o złożenie na piśmie podania do dnia 1-go kwietnia r b. pod adresem: „Komisja Remontowa nr. 2 — Poznań - Cytadela". W podaniu uprasza się wymienić dokładny adres oraz stację kolejową.

KRONIKA MIEJSCOWA

— * **Zagrożona placówka.** Komitet Obrony Narodowej donosi:

We wsi powiatu leszczyńskiego nad granicą polsko - niemiecką sprzedaje się rakarnię kompletnie urządzoną z przetwórnią z powodu choroby obecnego właściciela. Przy rakarni jest dom mieszkalny o 9 pokojach. Na powyżej wymieniony objekt reflektują Niemcy. Wartość wynosi 100 000 zł, na wpłatę potrzebaby 60 000 zł Sprawa pilna. Bliższych informacyj może udzielić p. Franciszek Piechowiak, zamieszkały w Poznaniu przy ul. Fr. Ratajczaka 21 g, pokój 15.

— * **Komitet Zjednoczonych Towarzystw Poznań - Winiary** odbył swe roczne walne zebranie w lokalu p. Kaczmarkównej. Posiedzenie zagaił zastępca prezesa p. Józef Boch i poprosił na przewodniczącego walnego zebrania p. Stachowskiego, na sekretarza p. Fincla. Po przedstawieniu sprawozdań udzieliło zebranie pokwitowania ustępującemu zarządowi. Do nowego zarządu zostali wybrani pp.: Dezór — prezes, Boch — wiceprezes, Fincel — sekretarz, Skrzypczak — zast. sekr., Czajka — skarbnik, Ławniczak i Giełda — radni a Krygier i Guziński — rewizorzy. Następnie omawiano bolączki i niedogodności Winiar. Między innemi poruszono sprawę niedostatecznego oświetlenia ulic. Część ul. Urbanowskiej do ul Pułaskiego i ul. Obornicka od ul. Szydłowskiej do ul. Pułaskiego wcale nie są oświetlone. Bezpośredniego połączenia kołowego Winiar z Sołaczem niema od lat. Ulica Kowalska w czasie słoty jest nie do przejścia. Inne dzielnice mają połączenie autobusowe ze śródmieściem, tylko Winiary są skazane na przechadzkę do śródmieścia i wielką odległość do tramwaju. Gdyby uruchomiono autobus do Winiar, napewno frekwencja pasażerów byłaby o wiele większa, aniżeli na linji Stary Rynek — Naramowice. — Omawiano też sprawę ochronki przy drodze Urbanowskiej; ochronka jest zbyt mała. (D. W.)

KRONIKA WYPADKÓW

— * **Spadł z drzewa i złamał nogę.** Ofiarą swej młodzieńczej lekkomyślności stał się 16-letni Władysław Borowski z Łęczycy pod Poznaniem. Chłopiec wdrapywał się na drzewo. przyczem spadł i złamał nogę w podudziu oraz żebro. — Borowskiego przewieziono do lecznicy miejskiej (k)

— * **Nagłe zasłabnięcie.** Na rogu ul. Franciszka Ratajczaka, róg ul. Artyleryjskiej, zasłabł nagle urzędnik kolejowy p. Wincenty Lesiński (ul Żupańskiego 22). Ze względu na ciężkie zasłabnięcie, przywołano pogotowie ratunkowe, które po doraźnym opatrunku przewiozło p. Lesińskiego do szpitala kolejowego. (k)

KRONIKA POLICYJNA

— * **Ujęcie włamywaczy.** Policja bydgoska ujęła w Bydgoszczy znanego włamywacza warszawskiego Henryka Kiczmanowskiego z Warszawy i Stanisława Chraplewskiego z Poznania. Obaj włamywacze, których odstawiono do więzienia sądowego, dopuścili się kradzieży z włamaniem u p. Henryka Węglewskiego w Bydgoszczy.

W dochodzeniach prowadzonych w sprawie kradzieży z włamaniem u jubilera poznańskiego p. Benenowskiego przy ul. Półwiejskiej 3, aresztowano Łucjana Idziaka (Chwaliszewo 63) i Adama Idziaka (ul Wroniecka 10). Pierwszy z nich karany był za opór władzy, a drugi za kradzież z włamaniem. Podczas rewizyj domowych u Idziaków, znaleziono część łupu, który zwrócono p. Benenowskiemu. (k)

JARMARKI

— * **Mogilno.** Jarmark ogólny odbędzie się we wtorek 8 bm. Spęd bydła rogatego i zwierząt racicowych niedozwolony.

Z WIELKOPOLSKI

— * **Krobia.** (Złote gody małżeńskie.) Pp. Jan i Jadwiga z Chudych Śmierzchalscy obchodzili w dniu 15 lutego rb. złote gody małżeńskie w gronie swej rodziny. Mszę św na intencję Jubilatów odprawił ich wnuk ks. Bogumił Bryliński z Odolanowa Podczas uroczystości familijnej przemówił do Jubilatów w serdecznych słowach miejscowy duszpasterz ks. proboszcz Kazimierz Hundt i odczytał błogosławieństwo arcypasterskie, które jubilatom na jego ręce przesłał Ks. Kardynał Prymas, za wzorowe życie w myśl zasad Chrystusowych W imieniu rodziny na cześć jubilatów toastował wnuk jubilatów p. Godzisław Bryliński, nauczyciel ze Skalmierzyc Nowych, a ks Bryliński na cześć miejscowego duchowieństwa. Jubilaci otrzymali wiele telegramów z serdecznemi życzeniami, za co składają wszystkim serdeczne „Bóg zapłać".

— * **Ostrów.** (Nowi radcy miejscy.) Na onegdajszem posiedzeniu tutejszej rady miejskiej wprowadzeni zostali w urząd dwaj nowi radcy miejscy pp kupiec Henryk Serwa i budowniczy Józef Matyśkiewicz.

— (Zjazd Powstańców.) Odbył się tutaj zjazd delegatów okręgu ostrowskiego Zw. Tow Powstańców i Wojaków Przewodniczył mu komendant związkowy p. pułk. Thiel z Doruchowa Po wysłuchaniu sprawozdania zarządu z całorocznej pracy udzielono zarządowi pokwitowania i przystąpiono do wyboru nowych władz okręgu. Wybrano: prezesem — p. mec. Jankowskiego, wiceprezesem — p. Myka, sekretarzem — p. Dolatowskiego, skarbnikiem — p. Michała Idziora i komendantem — p. Miczyńskiego.

Z Legji Podchorążych Rezerwy

Trzeci z koleji wykład z cyklu wykładów wojskowych organizowanych przez Legję Podchorążych Rezerwy odbędzie się dziś o godz. 8 wieczorem w lokalu Związku Ofic. Rez. Stary Rynek nr. 80/82.

„Bitwa warszawska" oto temat na który mówić będzie p. por. Ciepielowski.

Uprasza się o jak najliczniejszy udział podchorążych.

Składki i pokwitowania

Na pomnik Serca Jezusowego: N. N. z prośbą o wysłuchanie 2 zł; — N. N z prośbą o pomyślny i szybki wynik procesu 10 zł; — razem z poprzednio pokwitowanemi 44 zł.

Na Tanie Kuchnie: Rodzina Ansion 5 zł; — razem z poprzednio pokwitowanemi 47 zł.

Na ociemniałych żołnierzy: Rodzina Ansion 5 zł; — razem z poprzednio pokwitowanemi 25 zł.

Na chleb św. Antoniego: Janowska 5 zł; — razem z poprzednio pokwitowanemi 87 zł.

Na Tow. Czyt. Ludowych: P. S. 3 zł.

Na Tow. „Caritas": Bogdan, Konstanty, Przemysław Paczkowscy ku uczczeniu pamięci kochanej stryjenki śp. Klary Paczkowskiej zamiast kwiatów na trumnę 25 zł; — N. N. 10 zł; — na bezrobotnych Wanda Krzyżankiewiczowa zamiast kwiatów na trumnę śp. generała Józefa Starkowskiego 10 zł; — razem z poprzednio pokwitowanemi 1404 zł.

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zgony:

2 marca 1932 r.

Tekla Kaniewska z d Terakowska, wdowa, 76 l Józef Starkowski, lekarz doktor weterynarji, 76 l. Agnieszka Zakrzewska z d. Fersterówna, wdowa, 67 l. Walerjan Leszczyński, emerytowany wozomistrz kolejowy, 77 l. Franciszek Richter, budowniczy, 47 l. Adam Błaszczyk 1 i pół dn. Józef Juszczak, szereg. 7 baonu telegrafistów w Poznaniu. Stanisław Portala 2 l. 7 m.

RUCH W TOWARZYSTWACH

— **Związek Podofic. Rez. Ziem Zach. Rz. P. — Koło Poznań.** W czwartek, dnia 3 bm. o godzinie 20 w sali restauracji „Boulevard" przy pl Nowomiejskim nr 5 odbędzie się zebranie plenarne.

Tow. Kobiet na Wildzie. Plenarne zebranie odbędzie się 3 bm. w salce parafjalnej O liczny udział członkiń prosi Zarząd.

— **Komitet Tow. Dzielnicy Wildeckiej.** Zebranie zarządowe odbędzie się w czwartek dnia 3 bm. o godzinie 19,30 — Zebranie walne odbędzie się 6 bm. o godzinie 16 w lokalu p. Kasprzakowej przy ulicy Kilińskiego 15

— **S. P. F. Śródmieście.** Plenarne zebranie odbędzie się 4 bm. o godz. 20 u p. Czekały „Cukiernia Warszawska" przy ul. Podgórnej 5.

— **Stow. b. żołnierzy 86 p. p.** Zebranie plenarne odbędzie się 4 bm o godzinie 20 w sali p. Jarockiej, przy ul. Masztalarskiej 8

— **Chór im. Chopina Poznań - Wilda.** Plenarne zebranie odbędzie się 4 bm. o godzinie 20 w lokalu p. Fiedlerowej, Górna Wilda.

— **Koło Przyjaciół Harcerzy przy IV druż. im. Wład. Jagiełły.** Zebranie plenarne odbędzie się 4 bm o godz. 20 w lokalu p. Beyerowej, przy placu Bernardyńskim.

— **Stow. b. uczennic lic. i gimn. pod wezw. Najśw. Serca Jezusa w Poznaniu.** Zebranie miesięczne odbędzie się 4 bm o godz. 18 w mieszkaniu kol. Z. Zakrzewskiej.

— **Koło Absolwentów Miejskiej Szkoły Handlowej w Poznaniu.** Zebranie odbędzie się 4 bm o godzinie 19,30 w sali Księgarni św. Wojciecha, Al. Marcinkowskiego

— **Kl. Sp. H. Cegielski Oddz. pływ.** — 4 bm o godzinie 19 odbędzie się na sali ćwiczeń. Górna Wilda 180 nadzwyczajne plenarne zebranie.

— **Tow. Sport. „Unja" Oddział Piłki Nożnej.** Zebranie plenarne odbędzie się 4 bm. o godz. 19.30 w restauracji p. Jarockiej, ul Masztalarska 8

— **Tow. Powstańców i Wojaków Poznań - Dębiec.** Zebranie plenarne odbędzie się 5 bm. o godz 19 w lokalu druha Grzesiaka przy ul. Wspólnej 15.

— **Tow. Sport. „Jutrznia".** Nadzwyczajne walne zebranie odbędzie się 5 bm. o godz. 20 w lokalu p. Kaczmarka przy ul. Strumykowej 18.

— **Związek Techników Dentystów Z. Z. R. P.** W sobotę 5 bm o godz. 20 odbędzie się na salce p Jarockiej ul.Masztalarska zebranie informacyjne.

— **Stow. Porządku Publicznego Stare Miasto.** Zebranie plenarne odbędzie się 5 bm. o godz. 20 w lokalu p. Pohl przy ul Chwaliszewo 37.

— **Tow. b. żołnierzy 1. p. strz. Wlkp.** Zebranie plenarne 5 bm o godzinie 20 w świetlicy strzelnicy małokalibrowej przy ul. Fr Ratajczaka 21 (naprzeciw Muzeum Wojskowego). — Wszelką korespondencję oraz zmiany adresów członków prosimy skierować do sekretarza Tow. W. Treumanna, Poznań, ul. Stroma 6.

— **K. S. „Grom" Poznań.** Półroczne walne zebranie odbędzie się 5 bm o godzinie 20 w salce p. Jezierskiego, przy ul Wronieckiej 13

— **Oddział Pływacki T. S. „Unja"** przypomina swoim członkom o treningach gimnastycznych, które się odbywają pod kierownictwem własnego instruktora gimnastyki w piątki od godz 7—9 wiecz., w sali gimnastycznej szkoły powsz. przy ul. Cegielskiego wejście z ul. Marji Magdaleny (przed Nowym Mostem)

— **Tow. Ogródków Działkowych im. Tadeusza Kościuszki.** Zebranie plenarne odbędzie się 5 bm. o godz. 18 w lokalu p. Zielińskiego. Górna Wilda 109, wejście z ul. Rolnej.

— **Poznańskie Tow. Cyklistów i Motorzystów.** Plenarne zebranie odbędzie się 5 bm. o godzinie 19 na sali p. Jarockiej, ul. Masztalarska 8

— **K. S. „Admira".** Zebranie plenarne odbędzie się 5 bm. o godzinie 20 w lokalu zebrań p. Nowaka.

— **Tow. Marynarzy Rez. w Poznaniu.** Zebranie walne odbędzie się 5 bm o godzinie 20 na sali p. Szymańskiego przy Drodze Dębińskiej. Uprasza się o przybycie wszystkich dotychczas nie zorganizowanych byłych marynarzy.

— **Tow. Uczestników Powst. Dzielnica Jeżyce.** Zebranie plenarne odbędzie się 8 bm. o godzinie 20 w lokalu p. Tomikowskiego ul. Szamarzewskiego 18.

— **Stow. b. Czwartaków (58 p. p. Wlkp.) Koło Poznań.** Plenarne zebranie odbędzie się we wtorek 8 bm. o godzinie 8 wieczorem w kasynie podoficerskiem 58 p. p. Wlkp. Porządek obrad obejmuje m in. ważne sprawy a w szczególności zajmujący referat adjutanta pułku p. por. Endera na temat: „Udział Wielkopolski w powstaniu 1831 roku"

— **Zrzeszenie Urzędników Średnich przy Z. U. K.** w Poznaniu zwołuje na dzień 15 marca o godz. 18 do sali Zarządu Okręgowego przy ul. Wały Zygmunta Starego nr. 9 (Dom Rzemieślniczy I ptr) walne zebranie.

Koncert chóru czeskiego.

Chóry czeskie mają ustaloną sławę I w Poznaniu mieliśmy już niejednokrotnie sposobność przekonać się, że sława ta jest w całej pełni zasłużoną. Dość przypomnieć choćby tylko ostatni koncert chóru nauczycieli czeskich. Obecnie przybywa do Polski — tourneé obejmie Warszawę, Poznań Katowice i Kraków — starszy od wymienionego, 50-głowy chór męski: **Sokolski Pievecke Sdruženi**, który w roku ubiegłym obchodził dziesięciolecie swego istnienia Dyrygentem tego chóru, posiadającego w swym repertuarze stokilkadziesiąt pieśni wszystkich niemal kompozytorów czeskich. w tem Balcara Dvoraka, Foerstera, Janaczka, Novaka i Smetany. jest młody i utalentowany kompozytor **F. M. Hradil**, dyrektor Pedagogjum muzycznego w M Ostravie.

Chór „Sokolskie Pievecke Sdruženi", który ma poza sobą już około setki występów, przyjętych przez krytykę jak najlepiej, w tem występy w Wiedniu i w Jugosławji, da w Poznaniu **koncert w dniu 8 marca, o godz. 20-tej w Auli Uniwersyteckiej.** Koncert ten będzie dla naszego miasta niewątpliwie prawdziwem „zdarzeniem artystycznem".

Bilety są w cenie od 3—1 zł od czwartku do nabycia w składzie cygar firmy J. Wiekliński w Bazarze (nar. Al Marcinkowskiego i Nowej). zw 13 649/50

W sobotę, 5 b. m., o godz. 11-tej wiecz. w teatrze „Słońce" wystąpi
SŁYNNY CHÓR ROSYJSKI pod dyrekcją Jerzego Siemionowa,
znany dobrze z audycyj radjowych i licznych filmów dźwiękowych Występy tego znakomitego chóru cieszą się wszędzie olbrzymiem powodzeniem a ostatnio stanowiły olbrzymią atrakcję stolicy, gdzie dał 4 koncerty, wyprzedane do ostatniego miejsca. Znakomity ten chór rosyjski wykona szereg najpiękniejszych pieśni, m. in.: pieśni Wołgi, pieśni sybirskich włóczęgów, pieśni dońskich kozaków, pieśni emigracji rosyjskiej oraz szereg nastrojowych pieśni współczesnego repertuaru — popularne tanga i romanse Po ostatnim koncercie w Warszawie wszystkie pisma stołeczne zamieściły entuzjastyczne recenzje.

Ze względu na olbrzymie koszty sprowadzenia do Poznania tak wielkiego zespołu koncert CHÓRU ROSYJSKIEGO SIEMIONOWA odbędzie się w największej sali poznańskiej **w teatrze „Słońce" (przeszło 1 600 miejsc). Ze względu na ogólny kryzys — ceny biletów najniższe od 1,50—4 zł.** Przedsprzedaż biletów w składzie cygar p. Szrejbrowskiego, ul. Gwarna 20. tel. 56-38. zw 13 661

Władysław Ladis Kiepura
znakomity tenor. wschodząca gwiazda na firmamencie światowej sztuki, brat „króla tenorów" Jana Kiepury po olbrzymich sukcesach w Krakowie i we Lwowie — przybywa na jedyny koncert do Poznania i poraz pierwszy przedstawi się naszej publiczności

Koncert **WŁADYSŁAWA LADISA KIEPURY** odbędzie się **w niedzielę, dnia 13 marca r. b., w Auli Uniwersytetu.**

Przedsprzedaż biletów na ten sensacyjny koncert. w składzie cygar p. Szrejbrowskiego, Gwarna 20. tel. 56-38.
zw 13 660

Koncert na rzecz ubogich
odbędzie się we wtorek, dnia 8 marca, o godz. 8-mej wieczorem w sali Domu Ewangelickiego przy ul. Wjazdowej staraniem Tow Pań Miłosierdzia św Wincentego à Paulo parafji św. Wojciecha. Łaskawy współudział w koncercie przyrzekli p. prof. Gertruda Konatkowska (fortepian), p prof. Marja Szrayberówna (skrzypce), artysta opery p. Stanisław Roy (śpiew) i p. prof Sauer (akompanjament). W programie utwory Chopina. Wieniawskiego, Pucciniego. Liszta, Griega i in Doborowy program oraz osoby wykonawców składają się na całość, zapewniającą spędzenie wieczoru na kulturalnej i miłej rozrywce. To też nie wątpimy, że szlachetny cel na który przeznacza się dochód. oraz wysoki poziom koncertu, sprawią, że sala Domu Ewangelickiego zapełni się dnia 8. b. m. do ostatniego miejsca. Ceny wstępu minimalne od 50 groszy do 2,50 zł. Bilety wcześniej do nabycia w składzie p. Wtorkowskiej ul Pocztowa (na przeciw poczty), u p. Szrejbrowskiego. ul Gwarna oraz w dniu koncertu przy kasie wieczorem od godz. 7-mej. zwp 13 655

Teatr Polski
DZIŚ — „Rozwód".
Piątek. 4. 3 — 1 000 000 udręk. Premjera.
Sobota, 5. 3. — „1 000 000 udręk".
Początek o godzinie 8 wieczorem.

Teatr Nowy
DZIŚ — „Ten, którego biją po twarzy" — Występ Stępowskiego i Węgierki
Piątek. 4. 3. „Ten którego biją po twarzy" — występ Stępowskiego i Węgierki.
Sobota. 5 3. „Car Paweł I." — występ gościnny Stępowskiego i Węgierki.
Niedziela, 6. 3. o godz. 3.30 po poł. „Jastrząb" — występ gościnny Stępowskiego.
Niedziela. 6. 3. wiecz. „Ten, którego bija po twarzy" — występ Stępowskiego i Węgierki.

Teatr Wielki
Sobota. 5. 3. Uroczyste przedstawienie otwarcia sezonu — „Halka" z gościnnym wyst H Lipnowskiej i E Maja
Niedziela. 6. 3 o godz 3 po poł. „Imieniny Krysi leśniczanki" — widowisko dla dzieci — ceny zniżone
Niedziela. 6 3. o godz. 8 wiecz. „Hrabia Luxemburg.

TEATR NARODOWY
DZIŚ — o godz. 16 **„Czerwony Kapturek".**
Piątek, godz 4 i 8 „Potop" Sienkiewicza.

Teatr Wielki — Koncerty symfoniczne
Środa, 9. 3. — Ostatni koncert symfoniczny. Dyrygent: Grzegorz Fitelberg. Solista: Mikołaj Orłow, światowej sławy pianista.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

ŻYCIE KULTURALNE

W MUZYCZNYM POZNANIU

Temi dniami usłyszymy w Poznaniu cały szereg nieznanych naszym słuchaczom utworów na chór męski Przygotowuje je „Echo" na swój najbliższy koncert. Są to dzieła najwybitniejszych w tym zakresie kompozytorów dawniejszych i współczesnych. Z dzieł Żeleńskiego wykonany będzie „Chór strzelców" z towarzyszeniem kwartetu waltorni. Przypomni też „Echo" twórczość Henryka Jareckiego, zasłużonego kompozytora i długoletniego kapelmistrza opery lwowskiej, wykonując jego balladę konkursową (z tenorem solo). „Śpiewak zwycięzca" do słów Or-Ota, napisaną również z towarzyszeniem waltorni.

W Krakowie pracuje jako kompozytor i kapelmistrz chórów O. Bernardino Rizzi, franciszkanin, Włoch z pochodzenia .Echo" odśpiewa jego kompozycję „Pokój wam!" noszącą wybitne cechy współczesnej faktury. Muzykę krakowską reprezentuje również Bolesław Wallek-Walewski, swoją „Górnośląską piosenką ludową" oraz „Serenadą staropolską" do słów Kochanowskiego, oraz „Grający step" kompozycję osnutą na pierwszych stronicach „Ogniem i Mieczem", z wplecionym kontrapunktycznie hymnem rycerstwa polskiego „Bogu Rodzica" Poza tem wykonane będą m in. po raz pierwszy „Serenada" Walerjana Stysia na baryton i chór męski oraz „Hej idem w las", marsz zbójnicki Czesława Marka, do znanych słów Tetmajera.

Konkurs chopinowski w Warszawie. Piszą nam z Warszawy: Już tylko parę dni dzieli nas od największego chyba turnieju pianistycznego, jaki kiedykolwiek się odbył. Będzie to konkurs chopinowski o którym donosiłem już szczegółowo Rozpoczyna się on 6 marca o 11 rano w Filharmonji. Zgłosiło się kilkaset osób, dopuszczono ostatecznie prawie sto, tj. dokładnie 93. Reprezentują one następujące narodowości i państwa: Polska (30 osób), Austrja (8 osób), Belgja (8 osób), Brazylja Bułgarja. Czechosłowacja, Estonia, Grecja, Hiszpanja, Italja (8 osób), Łotwa, Niemcy (3 osoby), Portugalja, Rumunja, Stany Zjednoczone A. P (3 osoby), Szwajcarja, Węgry (5 osób). Związek Socj Rep Rad (12 osób). Jury konkursowe, złożone z wybitnych muzyków polskich i zagranicznych dysponuje już obecnie 7 nagrodami Konkurs trwać będzie publicznie i codziennie do 23 marca włącznie. (t. w.)

SŁAWISTYKA

Polski podręcznik etnografji słowiańskiej. Zasłużona Książnica-Atlas, która wydała już kilka cennych publikacyj specjalnych z zakresu etnografji (np. Barabasza: Sztukę ludową na Podhalu, Mierczyńskiego: „Muzykę Podhala", Udzieli: „Polskie hafty ludowe"), rozpoczęła świeżo wydawnictwo syntetycznego dzieła prof. Adama Fischera pt. Etnografja słowiańska. Z pracy tej, podzielonej na 12 zeszytów, poświęconych poszczególnym ludom słowiańskim, ukazał się na razie zeszyt I, dający obraz kultury materjalnej, społecznej i duchowej najdalej na zachód wysuniętego ludu słowiańskiego: Połabian, zamieszkujących ongiś obszar między dolną Odrą a dolną Łabą, którą na znacznej przestrzeni przekroczyli. Starając się odtworzyć kulturę ludową narodu którego ostatni przedstawiciele wymarli w ciągu 18 wieku. który zatem od blisko dwustu lat nie istnieje, miał autor szczególnie trudne zadanie do pokonania. Mimo to praca jego dała ciekawe rezultaty, z których podkreślić można chociażby uderzające podobieństwo niektórych form kulturowych połabskich do analogicznych form u Słowian wschodnich, a zatem na drugim krańcu Słowiańszczyzny, którego to zjawiska nie udało się dotąd zadowalająco wyjaśnić. Praca pisana jest przystępnie, jednakże dzięki zaopatrzeniu w obfite dane bibljograficzne może służyć jako podręcznik uniwersytecki, umożliwiając pogłębienie poszczególnych zagadnień przez studjum przytoczonej literatury W okresie wzmożonych ataków niemieckich na ziemie zachodniej Polski książka prof Fischera zyskuje także pewną wartość aktualną, przypominając nam o dotkliwych stratach, jakie żywioł słowiański poniósł na zachodzie, gdzie sięgaliśmy niegdyś aż poza Łabę, gdy dziś cofnęliśmy się już daleko poza Odrę. a nie posiadamy w swym ręku nawet ujścia Wisły.

(J. Kostrzewski).

RUCH REGJONALISTYCZNY

Młodość Kopernika. Pod powyższym tytułem ukazała się w noworoczniku warszawskim „Jutrzenka" na r 1834 nowelka pióra Anny Nakwaskiej. Przedrukowaną była ona następnie po francusku w dziele Chodźki „La Pologne" Obecnie w związku z rocznicą kopernikowską (ur. 19 II. 1473) przedrukowało ją pismo „Od naszego morza" Obok tej noweli zamieszczono kilka utworów poetyckich ku czci Kopernika wiadomości o księciu-pomorskim Mestwinie I., oraz kronikę. (J. St.)

POLONICA WŁOSKIE

Cykl odczytów o Polsce współczesnej. Staraniem rzymskiego tow włosko-polskiego zorganizowano w Instituto fascista di cultura w Rzymie cykl odczytów o Polsce: A. Giannini o odbudowie państwa. prof. Maver o prądach umysłowych w Polsce powojennej, prof Damiani o współczesnej literaturze, prof. R. Michels o życiu ekonomicznem i jego historycznych podstawach Odczyty odbywają się w sali pałacu Giustiniani. Drugi to już czy trzeci taki cykl publicznych odczytów o Polsce urządzony po wojnie w wiecznem mieście. Jest to dowód rosnącego zainteresowania Polską, bo w Rzymie tego rodzaju cykle z trudem skupiają zadowalającą liczbę słuchaczów. (P)

LITERATURA

„Miłość Renaty Jazłowieckiej". Opowieść pod tym tytułem, napisana przez p. Józefa Relidzyńskiego, a wydana przez Gebethnera i Wolffa. jest historją z czasów Wielkiej Wojny. Piękna demoniczna kobieta, w której kocha się człowiek słaby, a która zapałała namiętnością do człowieka mocnego, chociaż obcego: ona bowiem jest Polką, on oficerem rosyjskim Na tle pożarów wojennych i przy klekocie karabinów maszynowych rozwijają się coraz nowe epizody, zabarwione dramatycznie. potem tragicznie, w końcu podprawione widzeniami i zjawami umarłych Nie brak między czytelnikami amatorów „dreszczyku" i ci będą połykali jednym tchem to barwne i nader żywo pisane opowiadanie.

NAUKA

Lwowskie Tow. Geograficzne odbyło zebranie naukowe z referatem prof dr E Romera i doc dr J Czyżewskiego nt „Sprawozdanie z międzynarodowego kongresu geograficznego w Paryżu".

UPÓR BYWA CZASEM DOBROCZYNNY.

Z Warszawy donoszą nam:

Strasznie uparty człowiek jest z p. Franciszka Siedleckiego. wybitnego artysty-grafika. Przed rokiem z górą objął on naczelne redaktorstwo „Grafiki". dwumiesięcznika poświęconego kunsztom graficznym i ich technice. Miał to być dwumiesięcznik, wydawany wspaniale na kredowym papierze. z niezliczonemi ilustracjami w tekście i z barwnemi planszami na osobnych kartkach — słowem: wydawnictwo luksusowe, utrzymane na europejskim poziomie I takie zamiary postanowił p Siedlecki urzeczywistnić w pełni kryzysu, gdy wszystko się redukuje, a w dodatku wziął na siebie nietylko redaktorstwo, lecz coś więcej, mianowicie ryzyko wydawnicze, a to wespół z drugim wybitnym grafikiem, p Tadeuszem Gronowskim Przypuszczam że najlepsi przyjaciele tego przedsięwzięcia kiwali głowami nietylko dla potakiwania artystycznej inicjatywie, lecz i dla wyrażenia swoich niemałych powątpiewań.

A tu właśnie „Grafika" ma już za sobą szósty zeszyt, czyli dopełniła pierwszego roku swego istnienia A dopełniła go w ten sposób. że dotrzymała więcej niż obiecywała. Sześć zeszytów luksusowego wydawnictwa Każdy w innej artystycznej okładce, wykonanej technicznie — tak jak całość — na najwyższym poziomie, którego nie potrzebujemy się wstydzić przy żadnych zestawieniach z zagranicą Redaktorami Działu Artystycznego są graficy tej miary, co p Tadeusz Gronowski i Adam Połtawski. Działem technicznym, który zajmuje się drukarstwem jako zawodem graficznym, maszynami, technikami składania, reprodukcyj itp., kieruje p Roman Matthia. W ten sposób „Grafika" służy sztuce od dwóch stron naraz: w zakresie projektów i wykonania. Nie chcę powiedzieć o tej ostatniej kategorji, że jest ona „praktyczną", gdyż w tem znaczeniu kunszt graficzny jest w ogóle w dziewięciu dziesiątych „praktyką" jako zastosowanie sztuki do np. do afisza, do opakowań towaru. do reklamy itd A gdy o tem mowa, to dość przejrzeć sześć zeszytów tego przepysznego pisma, aby stwierdzić, jak wysoko zaszliśmy na tem polu. Nasze plakaty, karty do gry, reprodukcje barwne, drzeworyty, okładki czasopism, fotomontaże itp. bywają uderzająco świetne. A co najważniejsza. wyrobiła się już w tem cała kultura. Projekty obmyślane i wykonane przez uczniów szkół graficznych mają wysoki twórczy poziom A mają też najwyraźniejszy współczesny styl Pierwszy styl od czasu tz stylów „historycznych", które do niedawna panowały niepodzielnie, naśladowane, podrabiane i pakowane gwałtem we współczesność z różnych „Formenschatzów". Nasza epoka stworzyła wszakże styl własny, zrodzony z materjału, który nakazuje w pewien sposób kształtować formę, oraz z techniki. która wywarła wpływ na sztukę. otwierając jej nowe możliwości (dość wspomnieć druk offsetowy).

Zeszyty „Grafiki" są cennym pomnikiem naszej na tem polu pracy, która wzbogaciła kulturę narodową na polu plastyki Jak to dobrze, że F. Siedlecki jest takim uparciuchem.

T. W.

JAK POLSKA CHRONI SWOJE SKARBY

Świadkowie dawnej kultury — Wśród żywych kamieni — Zaborcy i zabytki polskie — Nie jesteśmy ubodzy! — Mamy więcej niż się myślało — Pod okiem społeczeństwa — Pałac „Pod Wiatrami" — Zastrzyk cementu ratuje schorowane mury — Na pożytek.

Mamy przed sobą dwa pierwsze tomy czasopisma konserwatorskiego „Ochrona Zabytków Sztuki"*). Polska odrodzona nietylko przykłada ręki aby te zabytki uchronić, lecz oto powstał dla tej pracy specjalny naukowy organ. I nic słuszniejszego. Raz stworzone dzieła sztuki. dopóki istnieją, są najcenniejszą ozdobą kraju, służą za wzór poczynaniom artystycznym późniejszych generacyj, a łącząc się w nieprzerwany łańcuch, tworzą z czasem to, co nazywamy starą kulturą artystyczną, która rośnie i dojrzewa przez wieki. Zabytki sztuki są miernikiem rozwoju kultury w danym kraju, czy epoce. Starożytny Egipt, Grecja i Rzym, średniowieczna Francja, renesansowe Włochy — mają wspaniałe zabytki, mówiące nam o ich wielkiej kulturze i świetności sztuki. Rozumiejąc wartość swoich zabytków, ochraniały je narody przed zniszczeniem już w dawnych wiekach. Dziś, kiedy dzięki rozwojowi nauk: archeologji i historji sztuki doszliśmy do pełnego zrozumienia wartości zabytków dla naszej kultury, ochrania się je przy postępie techniki restauratorskiej z tem większą starannością i pieczołowitością. Konieczność ochrony zabytków zrozumiano powszechnie w całym świecie cywilizowanym, wszyscy bowiem zdają sobie sprawę z tego, że zniszczenie każdego dzieła dawnej sztuki jest dla narodu ciężką i niepowetowaną stratą.

U nas pracowano nad odnowieniem i zachowaniem rodzimych zabytków już w czasach niewoli. Usiłowania te jednak rozbijały się przeważnie o obojętność rządów zaborczych, którym mało zależało na zachowaniu dzieł sztuki należących do polskiej kultury, a nawet niekiedy chętnie widziano, jak pomniki przeszłości ginęły jeden po drugim. W b. zaborze pruskim i austrjackim dbano trochę jeszcze „z kulturalnego obowiązku" o nasze zabytki, ale kto oglądał n. p. w Wielkopolsce ślady tej działalności, nie mógł być wcale zbudowany sposobem pruskiego odnawiania. Najgorzej przedstawia się sytuacja w b. zaborze rosyjskim, gdzie wcale nie było opieki nad zabytkami sztuki, to też znajdowały się one przeważnie na łasce Opatrzności. Zamało przytem wiedzieliśmy też o nich idlatego coraz bardziej utwierdzało się przekonanie, że Polska to kraj w dzieła sztuki niezwykle ubogi. Tymczasem okazuje się ostatnio coraz wyraźniej, że tak źle nie jest i że jest ich o wiele więcej, niźli dotąd przypuszczaliśmy. W chwili organizowania naszego państwa, chociaż w trudnych okolicznościach pomyślano zaraz i o zabytkach sztuki, ustanawiając w r. 1918 opiekę nad niemi dekretem Rady Regencyjnej. Odtąd już więc pracuje polskie konserwatorstwo i przyznać trzeba, że działało do dziś — uwzględniwszy ciężkie warunki, jakie początkowo miało do zwalczenia — niemało. Była to jednak praca tylko pewnych grup i jednostek, ogół społeczeństwa pozostał niestety na sprawy ochrony i opieki nad zabytkami dość obojętny. A jednak jest rzeczą bardzo wielkiej wagi, wprost konieczną, aby społeczeństwo zainteresowało się temi sprawami biorąc w ten sposób swój udział w tej kulturalnej spuściźnie. Do tego wszakże, aby społeczeństwo polskie mogło się tem zainteresować, aby mogło mieć pewien wgląd w sprawy opieki nad zabytkami, było dotychczas brak jakiegoś wydawnictwa z tej dziedziny. I oto dzisiaj luka ta została wypełniona przez nowopowstałe czasopismo „Ochrona Zabytków Sztuki". Konserwatorowie zyskali swój organ fachowy, a społeczeństwo źródło wyczerpujących wiadomości.

Oto co pisze redakcja we wstępie do wydawnictwa:

Czasopismo nasze, poświęcone opiece nad zabytkami, inwentaryzacji i geografji zabytków, ma być z jednej strony sprawdzianem metod pracy i utrwaleniem jej wyników, z drugiej strony oczekuje ono od inteligencji polskiej czynnego ustosunkowania się do wielkiej wagi zagadnienia społecznego. jakiem jest opieka nad zabytkami sztuki w Polsce. Konserwatorstwo było i pozostanie odpowiedzialne za przeprowadzenie tej opieki pod względem naukowym i artystycznym. Na społeczeństwo spada natomiast odpowiedzialność i obowiązek utrzymania przekazanego mu przez poprzednie pokolenia skarbu w nieuszczuplonym i nienaruszonym stanie.

Tym pomostem porozumienia między społeczeństwem a konserwatorami ma być właśnie „Ochrona Zabytków", która w tej formie w jakiej się ukazała i pod wybraną redakcją ma wszelkie warunki, aby spełniać swą rolę doskonale. Wydawnictwo jest mianowicie szeroko założone i wyposażone w bogatątreść i obfity materjał ilustracyjny. Ten. kto spodziewał się parokartkowych zeszytów z kilkoma reprodukcjami, dozna miłego rozczarowania. zobaczywszy przed sobą dwa grube tomy in 4-to, każdy o dwustu przeszło stronach i tyluż prawie ilustracjach.

Przeglądając kartki czasopisma, znajdujemy wiele wartościowych zabytków, albo wogóle nieznanych albo zapoznanych wskutek złego stanu zachowania. Śledzimy przebieg ich konserwacji w sprawozdaniach konserwatorów i powoli odsłania się przed nami dziedzina zupełnie nowa, o osobnych zagadnieniach i celach. tak pięknych i pożytecznych.

Jakie wyniki daje ta dziedzina pracy, niech mówią przykłady. Stał sobie w Warszawie pałac („pod Wiatrami" przy ul. Długiej) zniszczony, podupadły, z dawnej świetności nie zostało już nic prawie prócz poszarpanego tynku, uszkodzonych ścian i dachów. Stał sobie zapomniany pośród brudnych bud żydowskich. Nikt go prawie nie zauważał, mało kto doceniał jego artystyczną wartość. Dziś budy zwalono, plac uporządkowano. a pałac odnowiony stał się znów ozdobą całej okolicy. Arsenał we Lwowie był sobie szarym bezwartościowym zdawałoby się budynkiem, dziś wydobyto już z niego zatynkowane przez Austrjaków walory artystyczne. Niezmiernie ciekawa jest znowu strona techniczna odnawiania zabytków przy zastosowaniu najnowszych nieraz środków jak np. ratowanie od zagłady prastarego tumu łęczyckiego przez zastrzyki zaprawy cementowej w mury pod wysokiem ciśnieniem. Takie i wiele innych ciekawych rzeczy z dziedziny opieki nad zabytkami mamy doskonale uplastycznione w „Ochronie Zabytków".

Na tem jednak nie wyczerpuje się treść czasopisma. Wiele miejsca poświęcono zagadnieniom teoretycznym i praktycznym ochrony zabytków jakoteż sprawom naukowym, z tą dziedziną związanych.

Strona zewnętrzna „Ochrony Zabytków" jest bardzo staranna: doskonały papier, wyraźny druk i pierwszorzędne wykonanie ilustracyj zwyczajnych i barwnych. Liczne wykresy, zestawienia oraz mapki ułatwiają czytelnikowi orjentację wśród dużego materjału.

Redaktorem „Ochrony Zabytków Sztuki" jest naczelny konserwator p. Jerzy Remer i jemu przedewszystkiem zawdzięcza to pożyteczne czasopismo, tak swoje powstanie jak i objętość i formę, które wynoszą je do rzędu czołowych wydawnictw polskich i zagranicznych.

Dr. Witold Dalbor.

Poznań.

*) „Ochrona Zabytków Sztuki". Czasowe pismo poświęcone opiece nad zabytkami, inwentaryzacji i geografji zabytków. Warszawa 1930/31 Nakł. W. R. i O. P.

Pisma nadesłane

„Przegląd Współczesny". Nr. 118. Treść: L Piniński: „Goethe w rozmowach z Eckermannem". — St. Künstler: „Konferencja Rozbrojeniowa" — M. Zdziechowski: „Pod wrażeniem „Dziejów" Michała Bobrzyńskiego". — K Bader: „Po erze Brianda". — A. B Dobrowolski: „Zagadnienie szkoły powszechnej" — K. W Zawodziński: „Jubileusz „Skamandra" K. Wierzyński i J. Iwaszkiewicz" — L Salvini: „O trzech powieściach włoskich" — W. Klinger „Do sprawy Stanisława Brzozowskiego przyczynek". — Przegląd miesięczny.

„Przegląd Budowlany". Zesz 1 Treść: Inż. J Luft: „Rola budownictwa w zwalczaniu kryzysu gospodaczego i bezrobocia" — S. Skrzywan: „Księgowość przedsiębiorstw budowlanych". — Prof W. Paszkowski: „Obliczanie naprężeń przyczepności w belkach żelbetowych" — Inż. T Trojanowski: „Zapobieganie wstrząśnieniom budynków" — Inż R Cieślewski: Przesunięcie 8 piętr budynku stalowo-szkieletowego" — Kronika. — Adr. Red. Warszawa. Widok 22 m. 4.

Obchód pięćdziesięciolecia Kasy Mianowskiego

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego")

Warszawa, 1 marca.

Gdyby chodziło o ścisłość, to pięćdziesięciolecie Kasy Mianowskiego należałoby święcić nie wczoraj, ale w roku zeszłym. Albowiem oficjalną datą powstania tej instytucji jest dzień 12 lipca 1881 roku, kiedy to po długich naradach i po dłuższych jeszcze staraniach zdołano nakoniec uzyskać u rządu rosyjskiego pozwolenie na jej otwarcie. Za datę zaś faktyczną uważać trzeba dzień 6 października tegoż roku, gdy na zebraniu w domu Kronenberga wybrano pierwszy Komitet, mający zorganizować początkową działalność Kasy.

Parę publikacyj okolicznościowych, wydanych w roku zeszłym przez Kasę, świadczy ,że pamiętano o tej właściwej rocznicy i że urządzenie obchodu w terminie znacznie późniejszym nie wynikło bynajmniej z niedbalstwa. Należy mieć w pamięci, że w lipcu były ferje uniwersyteckie, a w październiku jeszcze się nie rozpoczął na dobre nowy rok szkolny, przeto reprezentantom nauki trudnoby było wówczas zjechać się do Warszawy. Niewątpliwie opóźniającą okolicznością mogło być i to, że nierychło uporano się z drukiem XV rocznika „Nauki polskiej", stanowiącego księgę pamiątkową obchodu. W księdze tej na pierwszem miejscu znalazł się obszerny, na źródłach oparty „Zarys historji Kasy im. Mianowskiego", napisany przystępnie, rzeczowo i zajmująco przez świetnego znawcę dziejów pozytywizmu, docenta Zygm. Szweykowskiego. Rzecz powinnoby się wydać w osobnej odbitce, by mogli się z nią zapoznać wszyscy ci, którym nieobce są dawniejsze i obecne losy polskiej nauki; sądzę, że byłby to najwłaściwszy a może i najskuteczniejszy sposób propagandy na rzecz Kasy Mianowskiego wśród szerszych kół społeczeństwa. Ta bowiem pamiątka obchodu będzie z natury rzeczy i trwalsza i bardziej rzeczowa od wszelkich dorywczych informacyj dziennikarskich.

Tembardziej, że w samym obchodzie owe „szersze koła" niestety nie mogły brać udziału. Aula uniwersytetu . warszawskiego — jak i inne pomieszczenia tej wszechnicy — jest do wszelkich obchodów za mała i za mało efektowna. Było więc w niej wczoraj w południe porządnie ciasno, mimo, że nie wszyscy uczestnicy zjazdu w niej się znaleźli. Ta ciasnota miejsca bynajmniej nie wpłynęła na obniżenie nastroju uroczystości, owszem wszystkie szczegóły tejże miały charakter budujący i podniosły. Prezes Kasy, prof. Lutostański w przemówieniu wstępnem scharakteryzował rolę, znaczenie i działalność Kasy, oddając kolejno hołd jej żywym i zmarłym kierownikom i założycielom. Imieniem Akademji Umiejętności w Krakowie oraz Towarzystwa Naukowego Warszawskiego przemawiał prof. Kostanecki, przypominając, że nauka — w myśl dążności twórców Kasy — jest fundamentem bytu narodowego, a przeto naród cały ma względem niej niewygasłe nigdy obowiązki. Po przemówieniu rekt. Łukasiewicza, który na tle własnych wspomnien nakreślił obraz zasług Jubilatki, sekretarz Kasy, prof. Doroszewski odczytał nazwiska przeszło 200 osób oraz instytucyj i organizacyj naukowych i społecznych, które nadesłały adresy z życzeniami. Zainteresowanie powszechne wzbudził odczyt prof. Cz. Białobrzeskiego o „Nowych drogach współczesnego przyrodoznawstwa". Prelegent zaprzeczył częstym dziś mniemaniom, jakoby źródła cywilizacji były już wyschnięte i stwierdził wielką żywotność zarówno humanizmu grecko-łacińskiego, jak religji chrześcijańskiej, jak wreszcie nauki nowoczesnej. Nowe źródła myślowe budzić musi stan dzisiejszych nauk przyrodniczych, przeżywających jakby swą wiosnę dzięki przełamaniu naukowego determinizmu i przekreślaniu mechaniki Newtona.

Po zamknięciu zebrania uczestnicy ruszyli pod pomnik Kopernika, gdzie, wśród śpiewów chóru zjednoczonych kół śpiewackich pod kier. W. Laskiego, złożono wspaniały wieniec

Wieczorem w pięknie odnowionych salach pałacu Staszica odbyło się zebranie towarzyskie, w którem wzięli liczny udział przedstawiciele nauki, literatury, świata artystycznego i prasy oraz zaproszeni goście Nastrój był niezmiernie pogodny i serdeczny. Zapoznawali się z sobą i zwierzali się sobie z różnych rzeczy przedstawiciele ruchu kulturalnego z najdalszych nawet dzielnic Polski, snując projekty popierania się wzajemnego i współpracy. Panowała nad wszystkimi atmosfera Dostojnej Kasy Mianowskiego, która przecie popieranie pracy naukowej obrała za cel główny. Niewątpliwie dzień wczorajszy przyczyni się do tego, by ideę tej naukowej pomocy i współpracy roznieść jak najszerzej po całej Polsce Na zrozumienie tej idei wśród społeczeństwa nauka polska liczy z całą ufnością, widząc w tem zrozumieniu nietylko probierz jego kultury ale i warunek jego bytu. Nadmienić należy, że usługi swe w tym względzie ofiarowała ostatnio nauce polskiej prasa; z grona jej przedstawicieli, zgromadzonych w dn. 8 lutego w pałacu Staszica, wyszedł projekt utworzenia przy Kasie Mianowskiego pewnego rodzaju ajencji naukowej, któraby była dla szerszych warstw społeczeństwa źródłem stałych informacyj o postępie i zdobyczach współczesnej nauki, w szczególności zaś nauki polskiej.

Józ. B-r.

P. dyrektor Bolesław Szczurkiewicz wystąpi w tym sezonie. Po raz pierwszy w nowości repertuarowej. W „Miljonie udręk", znakomitej komedji rosyjskiego komedjopisarza Walentego Kotajewa. Będzie to rzecz z prawdziwego zdarzenia Dyr Szczurkiewicz jest wszakże ulubieńcem wszystkich. Wszyscy pamiętamy jego choćby tylko „Proboszcza wśród bogaczy", który dzięki niemu doczekał się djamentowych godów na scenie Teatru Polskiego. P. Szczurkiewicz rzadko sięga po rolę, ale gdy sięgnie, to już ręką pewną, niezawodną.

Dla informacji warto dodać, że „Miljon udręk" — to świetna w swej dosadności i lapidarności satyra, która biczem swym chłoszcze bezlitośnie ustrój dzisiejszej Rosji bolszewickiej, jak i stosunki Rosji wczorajszej, carskiej. Role Gronostajewa, bohatera udręk miljona, kreuje Szczurkiewicz.

Wykład T. C. L.

„Z wędrówek po pięknej ziemi Podola i nieco o jej przeszłości".

Wykład ten T. C. L. urozmaicony nader pięknemi obrazami świetlnemi (wspaniałe widoki Zbaraża, Kamieńca, Baru, Cecory, Chocimia, ruiny zamków, krajobrazy Dniestru. Bobru, Smotryczy itp.) wygłosi w piątek 4-go marca p. dr. Leon Bochenek o godz. 20 (8 wiecz.) w sali 17-tej Collegium Minus Uniwersytetu Poznańskiego, Wały Wazów 26.

Wstęp jak zwykle 20 gr i 10 gr od młodzieży. Członkowie T. C. L. i bezrobotni mają wstęp wolny.

Kto chce zobaczyć jary podolskie, poznać zwyczaje ludu Podola, jego historję tak cudownie przedstawioną w Ogniem i Mieczem, pospieszy niewątpliwie w piątek do Collegium Minus.

Ś. p. gen. dr. J. Starkowski

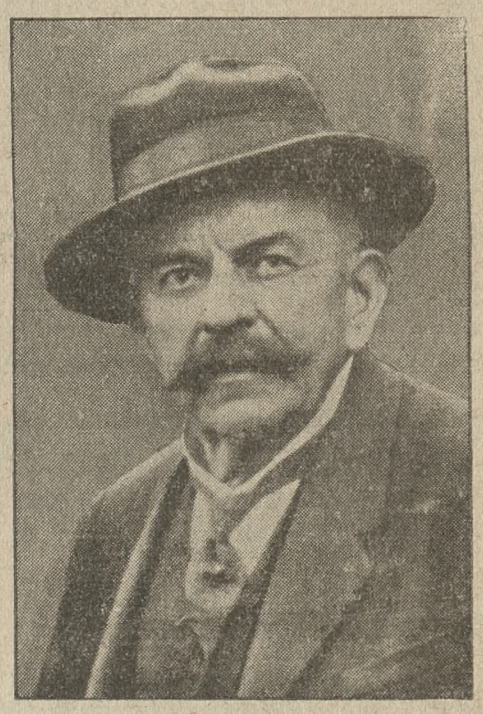

Jak już pokrótce donieśliśmy, zmarł wczoraj niespodziewanie lekarz weterynarji śp. dr. Józef Starkowski, generał brygady w stanie spoczynku Od przeszło 30 lat praca weterynaryjna związała śp. generała Starkowskiego bardzo blisko ze wsią. Sędziwy, bo 76 lat liczący generał-lekarz weterynarji zrósł się również z Poznaniem, w którym przepędził przeszło 30 lat pracowitego żywota jako wolno praktykujący lekarz weterynarji. Wielki miłośnik zwierząt i świetny znawca konia zasłużył się szczególniej około wyszkolenia całej generacji podkuwaczy koni szerząc tę tak potrzebną i pożyteczną wiedzę wśród kowali wojskowych i cywilnych. Zdanie śp dr Starkowskiego ceniono bardzo wysoko w kołach hodowców zwierząt a szczególniej koni tembardziej, że był on twórcą własnego systemu leczenia koni. Cechowała go skromność i szlachetna prostota, obowiązkowość, bezinteresowność i umiłowanie zawodu, któremu poświęcał się bez wytchnienia. Jako ofiarny obywatel i patrjota mimo sędziwego wieku jako żołnierz ochotnik zgłosił się do służby w tworzącej się armji polskiej ofiarując równocześnie wielkie sumy na powstające wojsko polskie Był komendantem wojskowego szpitala dla koni, a po kilku latach odszedł ze stopniem generała. Mimo sędziwego wieku pracował w dalszym ciągu zawodowo jako lekarz weterynarji w rzeźni miejskiej gdzie też zasłabł podczas pełnienia obowiązków Ogród Zoologiczny Poznański traci w śp. generale Starkowskim wybitnego członka zarządu, który przez przeszło 10 lat pracował tam z wielkiem poświęceniem. Zmarł na posterunku przy umiłowanej pracy zawodowej, a odchodzi z nim nietylko wielki miłośnik świata zwierzęcego i opiekun, ale człowiek nauki, prawy obywatel i gorący patrjota. (k)

Co wydarzyło się Hitlerowi w Stutgarcie

Adolf Hitler udał się do Stutgartu, miasta, którego jeszcze nie znał, aby wejść w bliższy kontakt ze swymi adherentami partyjnymi. „Nazi" sztutgarscy postanowili — oczywiście — przyjąć swego wodza uroczyście, z wielką pompą, a że pociąg z Hitlerem miał przyjść na godzinę 10 rano, organizacja hitlerowska wyznaczyła o tej porze gremjalną zbiórkę przed dworcem.

Tymczasem Hitler wsiadł w Monachjum przez omyłkę do innego pociągu, który przybył do Sztutgartu o dwie godziny wcześniej, tj. o 8 rano zamiast o 10 Oczywiście na dworcu nie było nikogo. Hitler postanowił zatem oglądnąć miasto. Wyszedł na plac przed dworcem, zajął taksówkę i polecił szoferowi objechać miasto

— Bardzo chętnie, rzecze szofer, ale muszę pana uprzedzić, że dysponuję czasem tylko do 10.

— Zgoda.

Taksówka rusza z miejsca; droga wiedzie obok muzeów, pomników, gmachów publicznych. Szofer nawiązuje rozmowę z pasażerem i informuje go o wielkiem wydarzeniu, jakiego świadkiem będzie dzisiaj Sztutgart: przyjeżdża Hitler! Wszyscy hitlerowscy z miasta i okolicy udają się gremjalnie na dworzec, aby powitać swego wodza. Dlatego też będzie musiał rozstać się ze swym pasażerem przed 10, aby zdążyć na pociąg Za nic na świecie nie wyrzeknie się przyjemności powitania ukochanego wodza i obrońcy ludu.

Hitler rósł z zachwytu i dumy jak na drożdżach Przejażdżka po mieście trwała prawie półtorej godziny. Wreszcie szofer przypomina pasażerowi, że 10 się zbliża i czas już skończyć spacer.

— To dobrze. Proszę i mnie podwieźć do dworca! — mówi Hitler.

Przed dworcem zastają gęsty tłum ciekawych i partyjników Hitler, wysiadłszy z taksówki, rzecze do szofera:

— Jaka szkoda, że nie ma pan czasu, aby zawieźć mnie do muzeum wojennego! A możeby się pan jednak zdecydował? ..

— Nie, nie, zarzeka się szofer Muszę powitać naszego wielkiego Hitlera!

Wzruszony Hitler przygląda się licznikowi. Wykazuje sumę 11 marek 50 fenigów. Wyjąwszy dwudziestomarkowy banknot z portfelu, wręcza go Hitler szoferowi:

— Proszę zatrzymać resztę dla siebie. To za wierność dla partji ...

Zdumiony szofer przygląda się dwudziestomarkówce. Nie wierzy swym oczom Osiem marek napiwku!... Wzruszony zkolei szofer zaprasza gorąco pasażera:

— Proszę zająć miejsce, niech pan siada... Zawiozę pana do muzeum ... Hitler może zaczekać.

Or.

Chłopiec czy dziewczynka?

W Chinach przyjmują z honorami tylko noworodki rodzaju męskiego, chłopcy bowiem kontynuują tradycje familijne i oni tylko mają prawo składać cześć przodkom Dziewczynki traktuje się niechętnie Dwaj sprytni awanturnicy, Amerykanie, postanowili wyzyskać sytuację i zarobić grubo na przesądach Chińczyków. Rozesłali ogłoszenia do wszystkich pism chińskich tej treści, iż sprzedają za cenę 2 dolarów meksykańskich cudowny eliksir własnej produkcji (50 proc wody destylowanej, 50 proc. wody zwyczajnej), który gwarantuje przyjście na świat chłopca. Gdyby eksperyment się nie udał i na świat przyszła dziewczynka, wynalazcy zwrócą wpłacone dwa dolary. W ciągu dwóch lat przedsiębiorstwo prosperowało znakomicie, fortuna Amerykanów rosła jak na drożdżach Aż wreszcie wdały się w to władze i zakazały sprzedaży cudownego specyfiku.

„Najbiedniejsze miasto w Europie"

Steyr, w Górnej Austrji, w szponach kryzysu

Dziennikarz węgierski, dr. H. Habe, usprawiający modny dzisiaj genre reportażu, dał po zwiedzeniu dotkniętego ciężko kryzysem Steyr, plastyczny opis ruiny materjalnej miasta, którego byt i dobrobyt związany był ściśle z istnieniem i rozwojem znanej na całym świecie fabryki broni i automobilów „Steyr" Fabryka ta dająca pracę i zarobek większej części mieszkańców, uległa kryzysowi ogłosiła niewypłacalność i zredukowała dziewięć dziesiątych swego personelu.

Steyr, które w ostatniem sprawozdaniu parlamentu austrjackiego nazwano „najbiedniejszem miastem w Europie" figuruje w przewodniku turystycznym Baedeckera jako „małe, ale miłe miasto" położone malowniczo u zbiegu rzek Emsu i Steyru, posiada 22 000 mieszkańców, sporo pięknych gmachów w stylu renesansu i gotyku."

„Obecnie, pisze Habe, na 22 000 mieszkańców pozostaje bez pracy 18.000, a z tej liczby 15.000 pozbawionych jest zupełnie wszelkich zasiłków i środków do życia, 11 000 ludzi w pełni sił oddaje się żebraninie ulicznej.

Do oddalonego o 5 godzin jazdy pociągiem od Wiednia miasta przybyłem w południe. Mróz był dość silny, motor przy aucie przestał działać i w jednej chwili dziesiątki młodych ludzi otoczyły nas, próbując przyjść z pomocą. Każdy z nich spodziewał się coś zarobić przy tej okazji otrzymać parę groszy za usługę.

Ruszyliśmy wreszcie z miejsca. Steyr wydaje się zupełnie bezludne w niektórych dzielnicach, na ulicach ani psa, ani kota. Gdzieindziej znów napotyka się na ulicy całe grupy dzieci żebrzących, wyciągających dłoń po jałmużnę. Mizerne odziane w nędzne łachmany, włóczą się tam i sam. Żebranina uliczna została w Steyr zalegalizowana zresztą. Rada miejska, nie mając środków na utrzymanie przytułków i zapomogi, ustaliła piątek jako dzień oficjalny żebraniny ulicznej Dnia tego setki żebraków każdego wieku chodzą od sklepu do sklepu, od domu do domu, otrzymując po parę groszy Rzecz szczególna: dzieci zorganizowały własny związek żebraków, który wyznacza swoim członkom dzielnice, przydziela im te lub inne sklepy etc

Orgja tej nędzy i ruiny staje się zrozumiałą w swej tragicznej wymowie dla każdego, gdy się dowiaduje iż żywiące dawniej całe miasto słynne fabryki Steyr, które zatrudniały do 20.000 ludzi, zbankrutowały i wegetują marnie, dając pracę zaledwie 1.700 robotnikom. Ale i ten personel znajduje się wciąż pod grozą redukcji: w ostatnich dniach wymówiono pracę 300 robotnikom.

„Slums" zaułki Steyru nie mają sobie równych co do nędzy i brudu w całej Austrji. Na przedmieściu Steyrdorf w drewnianych domkach dwanaście osób płci obojga tłoczą się w jednej izbie posiada cztery tapczany do dyspozycji bielizny ani śladu, ohydne szmaty, zaduch, zgnilizna. Część bezrobotnych umieszczono w baraku w dawnych stajniach drewnianych. W ścianach pełno dziur i szpar przez które wpada mroźny podmuch zimy, sączy się deszcz i śnieg Mieszkają tu ludzie darmo, ale nie mają ani krzty węgla lub drzewa, aby ogrzać te lodowate baraki

W Steyr wszechwładnym panem jest głód. Są rodziny które żywią się cały tydzień kawą z kukurydzy palonej a gdzie mleko jest nieznanym od dwóch lat przysmakiem Steyr słynęło przedtem ze swych psów rasowych: każda rodzina posiadała ich parę Od pewnego czasu psy znikły z miasta. Wszystkie zostały wybite i... zjedzone."

Tani tydzień książki polskiej

Dzień 5 marca jest ostatni, gdzie każdy może zakupić w księgarniach dzieła po cenach niebywale zniżonych.

Książka jako najlepszy i najwierniejszy przyjaciel, książka jako najmilszy sposób spędzenia wolnego czasu, — książka jako bogate źródło podniet zamiarów, projektów, — czyż to nie dosyć, aby uznać wielką niespożytą wartość książki?!

Wydawnictwa wybitnych autorów (pomijając dzieła dwóch lat ostatnich) są obecnie uprzystępnione dla każdego. I czyż wobec tego dzisiejsza książka polska nie zasługuje na większe uznanie swej wartości z naszej strony.

Księgarze rzeczywiście zdobyli się na szlachetną inicjatywę, zachęcając przez to wszystkich, a w rzeczywistości także i młode pokolenie do pilniejszego obcowania z arcydziełami piśmiennictwa do szukania w nich światła wiedzy, piękna i radości.

Gdy więc jutro wyjdziecie na ulice miasta, pamiętajcie, że żyjecie w tygodniu zniżonej ceny książki. Kto w tym czasie nie wstąpi do księgarni, ten pominie zdobycie taniej i dobrej książki.

Umiłujcie książkę, a wywdzięczy się ona wam sowicie za to w każdej chwili waszego życia.

Posiedzenie rady Polskiego Związku Wydawców Dzienników i Czasopism

W dniu 25 lutego roku b. odbyło się 9 posiedzenie rady Polskiego Związku Wydawców Dzienników i Czasopism pod przewodnictwem prezesa rady p. Feliksa Mrozowskiego przy licznym współudziale przedstawicieli prowincjonalnych ośrodków wydawniczych. Na posiedzeniu rannem rada wysłuchała sprawozdania z prac zarządu głównego i dyrekcji Związku w okresie między październikowem a lutowem posiedzeniem. W sprawozdaniu tem specjalną uwagę poświęcono wynikom audjencji prezydjów rady i zarządu głównego Związku u p. ministra poczt i telegrafów oraz u p. ministra przemysłu i handlu tudzież wynikom pertraktacyj Związku Wydawców ze Związkiem Papierni Polskich oraz z przedstawicielami S. A. Steinhagen i Saenger i Centralą Papierniczej „Emkaes", a także ze Związkiem Zawodowym Drukarzy. Szczegółowo omówiono również wystąpienie Związku Wydawców do władz państwowych w sprawach celnych, taryfowych i pocztowych. Następnie dyrektor Związku p. Stanisław Kauzik przedstawił plan prac Związku na rok 1932.

W wyniku dyskusji, jaka rozwinęła się nad sprawozdaniem zarządu głównego i planem prac Związku w roku 1932 zabierali głos poza prezesem rady p. Feliksem Mrozowskim członkowie rady i zarządu głównego pp. Stefan Krzywoszewski (Świat), Mieczysław Niklewicz (Gazeta Warszawska), Antoni Lewandowski (Prasa Polska S. A.), Edward Pawłowski (Drukarnia Polska S. A.) i Zygmunt Pieracki (Bluszcz) oraz członkowie rady pp. Mieczysław Dobija (Ilustrowany Kurjer Codzienny) Wacław Gebethner (Tygodnik Ilustrowany), Franciszek Głowiński (Express Lubelski), Edmund Gromski (Wiek Nowy), Szczepan Jeleński (Tęcza), Tadeusz Kobylański (A. B. C.), Czesław Mikulski (Przegląd Techniczny), Franciszek Wilkoszewski (Goniec Częstochowski). Rada Związku, rozważywszy wszechstronnie trudności, z jakiemi w chwili obecnej muszą walczyć placówki wydawnicze w Polsce, stwierdziła jednomyślnie w swych uchwałach konieczność prowadzenia dalszej energicznej akcji w kierunku obniżenia kosztów produkcji wydawniczej, dotąd wyższych w Polsce, niż w innych krajach, oraz konieczność przyśpieszenia prac nad naprawą stosunków kolportażowych i ogłoszeniowych.

Po przerwie obiadowej Rada rozpatrzyła sprawozdanie finansowe i zatwierdziła bilans Związku na dzień 31 grudnia 1931 roku oraz preliminarz budżetowy na rok 1932, biura Związku i organu Związku — miesięcznika „Prasa". Wreszcie rada związku rozpatrzyła i uchwaliła wnioski: a) w sprawie wyzyskania linij autobusowych do przewozu paczek z dziennikami i czasopismami, b) w sprawie uproszczenia manipulacyj ekspedycyjnych przy wysyłce dzienników i czasopism za pośrednictwem poczty oraz c) w sprawie porozumienia Związku Wydawców z „Polskiem Radjo" co do wzajemnych stosunków obu organizacyj.

Ku pożytkowi młodzieży a rodzicom ku rozwadze!

Minął, jak w bajce, wiek dziecięcy i okres szkolny; młodzież wkracza na szeroki gościniec dalszego życia, ale czy zawsze godziwie przygotowana? Czy zawsze wyposażona w potrzebny do życia zakres wiedzy i wykształcenia? Zapewne, że nie. Niejeden ojciec czy matka ubolewa nad tem, nie wiedząc, jak temu zaradzić mimo, że od lat 10 odbija się niejednemu o uszy nazwa: Uniwersytet Ludowy.

Przypuszczacie mniejwięcej, że jest to zapewne jakiś Zakład naukowy — jednak jaki, dla kogo, jakim służy celom? — nie zawsze chcecie zgłębić. A właśnie pod tą nazwą kryje się wasz najlepszy przyjaciel, który bez względu na przygotowanie naukowe, bez względu na szkołę, jaką młodzież ukończyła, spieszy z pomocą wszystkim bez wyjątku, którzy ukończyli przynajmniej 17 rok życia, by w czasie stosunkowo krótkim, bo 4—5 miesięcy wprowadzić na właściwą drogę postępu i wymagań stawianych przez życie młodzieży. Uniwersytet Ludowy jest szkołą dla dorosłych, jest tą ostatnią może w życiu okazją dźwignięcia się z odmętu ciemnoty ku wyżynom światła i wiedzy. Czyż można zatem pozostać obojętnym wobec usług, jakie wam oddać pragnie?

Każdy, komu dobro własne czy dobro dziecka leży na sercu, winien, nie zastanawiając się długo, żądać wyczerpujących wyjaśnień, których chętnie po nadesłaniu znaczka pocztowego na odpowiedź, udzieli mu: Dyrekcja Uniwersytetu Ludowego, Odolanów (Wlkp.), ulica Bartosza 7.

Wykształcenie podstawowe i ogólne, wyrobienie społeczne i ogłada towarzyska, głęboko wpojone zasady wiary są rezultatem pracy Uniwersytetu Ludowego w odniesieniu do powierzonej mu przez rodziców młodzieży. Rocznie odbywają się dwa kursy: od maja do końca sierpnia żeński, od listopada do końca marca — męski. Opłata stosunkowo bardzo niska, a korzyść wielka.

Z poznańskiego okręgu S. M. P.

Doroczne walne zebranie poznańskiego okręgu Stowarzyszenia Młodzieży Polskiej w sali restauracji „Boulevard" miało przebieg bardzo ożywiony. Obradom przewodniczył patron okręgu ks. Maćkowiak, a zagaił je p. Niewiada, prezes okręgowy. Na sekretarza powołano p. Chruszczyńskiego. Z ramienia Związku Stowarzyszenia Młodzieży Polskiej przybył na zebranie ks. dyr. Michalski. Wyczerpujące sprawozdanie z czynności zarządu okręgowego S. M. P. przedłożyli: p. Mrówczyński z pracy sekretarza, p. Pierin z czynności skarbnika, o pracach naczelnika referował p. Czesław Kamiński, naczelnik okręgu, a sprawozdanie prezesa przedłożył p. Niewiada. W imieniu komisji rewizyjnej wniosek o absolutorjum przedłożył członek patronatu z S. M. P. Fara p. Kołodziejczak.

Praca zarządu okręgu była bardzo ożywiona i wielostronna. Dotkliwie poszkodowała stowarzyszenie nieznana zbrodnicza ręka. Włamywacze złożyli kilkakrotnie w biurach okręgu niepożądaną wizytę i skradli nieodzowną wprost maszynę do pisania.

Oprócz programem zakreślonego wychowania odbywały się w lecie liczne wycieczki i imprezy sportowe oraz marsz naokoło Poznania, dalej utworzono obóz letni na Wołyniu, którego jednak w ubiegłym roku nie uruchomiono z powodu braku funduszów. Dwa obozy letnie rozbito w majątkach p. Potworowskiego. Niezwykle udałą imprezą był turystyczny bieg kajakowy pomiędzy Poznaniem a Puszczykowem, w którym wzięło udział 116 zawodników.

Do okręgu należy 18 stowarzyszeń z liczbą 800 członków. W gronie ich jest aż 214 bezrobotnych. Najczynniejsze były Jeżyce. W biegu lekkoatletycznym „Kurjera Poznańskiego" trzecie miejsce zdobył zawodnik z grona S. M. P., uzyskując puhar wędrowny. Pracę prowadzono o własnych siłach i w trudnych bardzo warunkach finansowych. Związkowy konkurs obowiązkowości przyczynił się do podniesienia sprawności organizacyjnej.

Opuszczającemu zebranie p. adw. dr St. Celichowskiemu zgotowali zebrani serdeczną owację.

W dyskusji i wolnych głosach przemawiali: ks. wikarjusz Krzymiński, przedstawiciele p. w na m Poznań p. Michałowicz, kapitan Liskowiak, komendant Związku S. M. P. Dmochowski i p. Całka im. korpor. akad. „Odrodzenie".

W wyborach prezesem wybrano ponownie p. Niewiadę, wiceprezesem p. Wierzbickiego, sekretarzem p. Leracza, jego zastępcą p. Domagałę, skarbnikiem p. Łaniewskiego. Pozatem zarząd kooptuje pewnych członków. (k)

Wlkp. Związek Towarzystw Ogrodniczych

Odbyło się doroczne walne zebranie delegatów Wielkopolskiego Związku Towarzystw Ogrodniczych, na którem obrady zagaił wobec licznych uczestników p. prezes Netzel. Do prezydjum powołano jako przewodniczącego p. Kosmola, dyrektora wydziału ogrodnictwa przy Wielkopolskiej Izbie Rolniczej, p. dyr Lewandowskiego z Nochowa, jako sekretarza pp.: Buriana z Jarocina, Sikorskiego z Bydgoszczy, Koryna z Kępna i Gogolewskiego z Leszna jako ławników.

Sprawozdania z czynności Związku przedłożyli pp.: prezes Netzel i sekretarz Kossatz. Zw. Tow. Ogr. w roku sprawozdawczym okazał wielką ruchliwość. Szczególniej intensywną była działalność interwencyjna w sprawach podatkowych. Przy pomocy subwencji urządzano kursy ogrodnicze, których pożyteczność była bardzo znaczna. Do związku należy 20 towarzystw ogrodniczych w różnych miejscowościach naszego województwa. Przy związku istnieje kasa pośmiertna, powstała przed rokiem. W imieniu komisji rewizyjnej referował p. dyr. Józef Marciniec z Koźmina a sprawozdanie kasowe przedłożył skarbnik p. Drzewiecki.

Uroczystym momentem zjazdu walnego było uczczenie senjorów związku, którym wśród oklasków zebrania wręczył dyplomy p. prezes Netzel. Dyplom otrzymał p. Józef Marciniec, założyciel związku i długoletni jego prezes. Drugi dyplom wręczono p. Władysławowi Kosińskiemu, ogrodnikowi z majętności Będlewo.

Następnie referat wygłosił dyr. biura ekonomicznego przy Polskim Związku Zrzeszeń Ogrodniczych w Warszawie p. Girdwoyn. Mówca zapoznał zebranych z pracą Związku Zrzeszeń Ogrodniczych na terenie Warszawy, która przejawiała się w licznych interwencjach, prowadzonych przez delegację pod przewodnictwem prof. Edmunda Jankowskiego. Jednem z najpoważniejszych zagadnień była sprawa organizacji zbytu produktów ogrodniczych, wreszcie duże zabiegi poświęcone sprawie podatków i ochrony celnej.

Przewodniczący komisji pomologicznej p. dyr. Wróblewski z Kórnika wygłosił bardzo zajmujący referat o doborze gatunków owocu, wytrzymałych na ostry klimat. W celu przeprowadzenia szczegółowych badań szkód, poczynionych przez mrozy ostrej zimy 1928/29, mówca poprosił o współpracę wszystkich ogrodników. W tym celu wysyła się odpowiednie kwestjonarjusze.

P. Stefan Witkowski referował o czynności komisji dla spraw podatkowych przy Wielkopolskim Związku Towarzystw Ogrodniczych, a p. dyr. Zemba wygłosił referat, dotyczący składu i zadań komitetu dokształcenia uczniów ogrodniczych.

W wyborach ustępujących z zarządu pp.: Netzela, Waligórę i insp. Śmigaja wybrano ponownie. Ponadto w skład zarządu wchodzą pp.: Krzyżostaniak i dyr. Zembal jako wiceprezesi, p. Kossatz jako sekretarz, inspektor Woźny, Majewicz i dyr. Kosmol. (k)

Odczyt Jana Wiktora

Dnia 5 b. m. w Collegium Minus w sali nr. 17 o godzinie 20-tej odbędzie się odczyt wybitnego powieściopisarza p. Jana Wiktora na temat jego najnowszej powieści „W zaułkach Paryża", która jest rezultatem jego podróży do Paryża. Zajmował się specjalnie życiem naszych wychodźców, którzy udają się do Francji. Wykład, urządzony staraniem Koła Polonistów na Uniwersytecie Poznańskim, zapowiada się nadzwyczaj ciekawie.

RADJO

Programy radjofoniczne:

Piątek, dnia 4 marca 1932 r.

Poznań (335 m) godz. **11.45** (Warszawa); godz. **13.05** koncert gramofonowy; godzina **14.00** notowania giełdy; godz. **17.05** „Wieści z frontu"; godz. **17.10** (W); godz **17.35** (W); godz. **19.15** lekcja języka włoskiego; godz. **19.30** odczyt pt. „Kamienie i księgi" (rzecz o klasztorze w Lubiniu) (wygł. p. Zofja Miszewska); godz. **19.45** (W); godz **20.00** (W); godz. **20.15** (W); godz **22.40** (W); godz **22.45** „Z nad krawędzi" (85-ta pogadanka Brata Cezarego); godz. **23.00** sygnał czasu, komunikaty; godz. **23.15** muzyka taneczna z płyt.

Warszawa (1412 m) godz. **11.45** codzienny przegląd prasy polskiej; godz. **12.10** i **14.45** płyty; godz **15.25** odczyt z cyklu dla nauczycieli; godz. **15.45** giełda pieniężna, oraz kom. Centr. Biura Hydr. dla żeglugi i rybaków; godz. **15.50** tr. ze Lwowa audycji dla chorych w opracowaniu ks. Rękasa; godz. **16.20** „Życie wyrazów" — p. Stefan Ludowicki; godz. **16.40** płyty; godz **16.55** lekcja języka angielskiego; godz **17.10** „Pochodzenie polskich nazw roślinnych" — dr January Kołodziejczyk; godz. **17.35** muzyka salonowa w wyk. sekstetu Stefana Rachonia; godz **19.15** przegląd rolniczy prasy zagranicznej (Wilno); godz. **19.30** wiadomości sportowe; godz **19.35** płyty; godz. **19.45** prasowy dziennik radjowy; godz **20.00** pogadanka muzyczna; godz. **20.15** koncert symfoniczny z udziałem Mikołaja Orłowa (fort.), tr. z Filharm.; w przerwie feljeton literacki pt. „Mowa pisana" — p. Zofja Nałkowska; godz. **22.40** dodatek do prasowego dziennika radjowego.

Programy zagraniczne. Paryż (1724 m) 21.00 koncert; **Koenigswusterhausen** (1635 m) 20.20 koncert ze Stuttgartu, 21.00 transmisja z Wrocławia; **Motala** (1348 m) i **Sztokholm** (435 m) 20.00 koncert chóru; **Kalundborg** (1153 m) 22.30 koncert muzyki duńskiej; **Budapeszt** 550 m) 20.30 audycja muzyczno - literacka; **Wiedeń** (516 m) 20.15 „Słowik" opera Krausa; **Praga** (488 m) 20.05 koncert z filharmonji miejskiej; **Rzym** (441 m) „Domek trzech dziewcząt" opt. Schuberta; **Bukareszt** (394 m) 20.00 koncert chóru.

Ofiary na Pomnik Najśw. Serca Pana Jezusa w Poznaniu

220 **wpłacono do kasy komitetu do dnia 2. 3. 1932.** 916 z mp

B. K., z podz. za odebr. laski z prośbą o dalsze błog. 5.—
M. Klymenkowa Sobótka 5.—
Jan Kozicki Kraków 3.10
E. Mateweska Piechcin 10.—
N. N. przez Poz. Bank Ziem. 10.—
P. G., Warszawa 10.—
Wł. Judek Słupca, składam ofiarę na pomnik 5.—
Hel. Zagrodzka za otrzymaną laskę 10.—
Szymańska 20.—
Wybrano: Skarbonki nr. 1. 7.60
Bank Krat. i Pernaczyński skarbonki nr. 4 16.65
Bank Kwilecki i Potocki skarbonki nr. 5 23.50
Księgarnia św. Wojciecha skarbonki nr. 6 119.—
Bank Zw. Spółek Zarobk. skarbonki nr. 7 19.—
Bank Zw. Spółek Zarobk. skarbonki nr. 8 89.70
Bank Zw. Spółek Zarobk. skarbonki nr. 9 35.75
Bank Miasta Pozn. skarb. 11 31.10
Bank Zw. Spółek Zarobk., Al. Marcink., skarbonki 12 12.10
Bank Cukrownictwa, skarbonki nr. 10 12.35
Bank Cukrownictwa, skarbonki nr. 14 32.10
Teatr Wielki, skarbonki 13 5.50
Teatr Wielki, skarbonki 17 7.40
OO. Jezuici 17.—
W. B. z podz. za otrzym. laski z prośbą o dalsze 10.—
Stencel Poznań 3.—
A. Stefaniak Rawicz 5.—
Z okazji srebrnych godów małżeńskich dziedzica Marcinkowa-Doln. p. Radcy Tucholki — zebrane przez ludność 46.—
B. Wojtanisówna i J. Radlińska, Kurów 10.—
Mjr. J. Stadnicka Kraków 5.—
M. Wasinowa Kraków 5.—
M. Andrzejczak Lwów 1.—
W. Mielcarek Chełmce 3.—
W. Jankowski, Kornatowo 5.—
J. Piątyszek Zbrudzewo 10.—
Dr. Babiński Poznań 50.—
J. Kowalski Oszmianka 1.—
I. Piątkowski, Pleszew 30.—
A. Schwachowa Ostrzeszów z prośbą o zdrowie i błog. 3.—
H. Jagodzińska, Gniekowo z prośbą o opomoc zakończ. waloryzacji 2.—
L. Przemorska Wybitowo 4.—
J. Młynarczyk Stawy 2.—
St. Schulz Poznań 10.—
Wł. Begerowa, Nakło z podz. za odebrane laski 25.—
J. Nowakowa Pleszew 5.—
St. Grabowski Chodzież 3.—
A. Kokocińska, Kcynia z podz. za odebraną laskę 5.—
N. N. Kraków 3.—
W. Wnękowiczowa, Łukowica 3.—
G. Pawlarczyk, Wronki 20.—
Biuro Parafji Archikatedr.:
W. Z. 2.—
N. M. 3.—
A. S. 3.—
N. M. 2.—
N. N. 10.—
Razem zł 20.—
N. N. Września z podz. za odebrane laski 5.—
Dr. A. Kobyliński, Brusy 10.—
Fr. Szczepankiewiczowa, Rataje 5.—
A. Twardowski, Piaski 9.70
B. Jankowski Poznań 5.—
X. L. Hławsa Łekińsko 5.—
Zb. Lisiak Poznań 10.—
Kolerski Poznań 5.—
Ilustr. Kurjer Codzienny", Kraków zebrane 5.—
Grono Nauczyc. i dzieci szkoły powsz. Sokołów Budz. 9.72
Fr. Smigielska Ostrów z podz. za odebr. laski z prośbą o nowe 10.—
N. N. Sierpc 2.—
W. Stachowska, Chełmno 3.—
M. Jażdżewska Chełmno 0.50
J. Korpal Świętochłowice z podz. za odebr. laski z prośbą o dalsze 10.—
W. Ziaja Rzeszów 1.—
W. Łukasiewicz Poznań 10.—
W. Kochanowiczowa Łopienno zamiast kwiatów na trumnę ś. p. Milachowskiego 10.—
L. Maczka Ryboły 3.—
E. Z. Pałkowie Król. Huta z podz. za odebr. laski i prośbę o dalszą opiekę i pomoc 3.—
X. W. Kisielewicz, Staromieście 3.—
W. B., Krotoszyn 6.—
A. Krusiowa Pakszyn 5.—
R. Mrowińska Poznań 10.—
J. Maik Kolno 3.—
J. Stomik Ujście 10.—
A. Piasecki Kraków 20.—
Wl. Pow. Bank Spółdz., Wilejka 10.—
Sod. Pań Jarosław 5.—
J. Bilińska Kraków 3.—
A. Derechowa Żnin 5.—
St. Zaliński Żabno 20.—
J. Karwacki Beldów 3.—
G. Kierszowa, Lwów w intencji Janka i Zbysia 2.—
M. Junkowa Bydgoszcz o zdrowie męża 15.—
M. Mizerkiewiczówna Gosyn 3.—
Fr. Radowski Kowalewo za otrzymaną laskę oraz błog. na drogę życia 2.—

Konto P. K. O. 207 470. Sekretarjat Św. Marcin 69.

Staraniem Komitetu Budowy Pomnika odbywa się w każdy pierwszy piątek miesiąca u OO. Jezuitów msza św., o godz. 7-mej, na intencje wszystkich żyjących i zmarłych ofiarodawców na pomnik Najśw. Serca Pana Jezusa.

Kino „Metropolis" Dziś, t. j. w czwartek, 3 b. m. po raz ostatni **Kino „Metropolis"**

„POCIĄG SAMOBÓJCÓW"

dw 2954

Jutro, w piątek, 4 b. m. premjera „przeboju" sezonu „ROMANSE CYGAŃSKIE" z Brygidą Helm.

SPORT

Ciężka atletyka

Mistrzostwa Pozn. Okr. Zw. Atletycznego odbędą się w sobotę i niedzielę w sali klubu H Cegielski. Do zawodów zgłosiły swój udział: „Sztekker", „HCP", „Sokół", „Zbyszko" (Inowrocław), „Stow Sp. Swarzędz". Poszczególne kluby delegują swych pierwszorzędnych zawodników, przeto należy oczekiwać ciekawych walk.

Lekka atletyka

Niedzielne zawody za zaproszeniami odbędą się o godz. 14.45 w hali Sokoła (przy Drodze Dębińskiej). Rozstawienie zawodników w poszczególnych konkurencjach jest następujące: na 80 m. startują: Balcer, Łada, Nowak, Radwański, Stawiński, Stefanowicz, Trojanowski II i Wojtkowiak. Na 800 m: Biniakowski, Jakubowski, Korek, Pawlak, Pruszkowski i „Zoiński". Na 3000 m: Gancarz, Jakubowski, Janowski, Kusociński, Miałkas, Nogaj, Płotkowiak, Rutkowski. Skok w dal: Balcer, Banaszkiewicz, Gruchalski, Hoffmann i Stawiński W wyż: Banaszkiewicz, Drzycimski, Nowak, Skowroński i Wesner. O tyczce: Adamczak, Zakrzewski i Klimczak. Kula: Heljasz, Nowak, Drzycimski, T[illegible]er i Grabiński. Na 60 m. startują: Breuerówna, Chudzicka, Orłowska, Sikorzanka, Stolarkówna, Zandecka. W kuli biorą udział: Bersonówna, Jasieńska, Wajsówna.

Piłka nożna

Niedzielne mecze „Warty". Ligowa drużyna wyjeżdża do Gniezna celem rozegrania meczu towarzyskiego ze „Stellą". Poza tem rezerwa „Warty" ligowej t. j. drużyna I. b. spotka się na własnym boisku o godz. 15 z K. S. „Olimpja" (Poznań), która pokonała „Wartę" I. w stosunku 3:2.

Różne

Turniej ping - pongu o mistrzostwo ośrodka rozpocznie się w niedzielę o godz. 16 i trwać będzie do 13 bm. Rozgrywki odbywać się będą w dużej sali p. Jarockiej przy ul. Masztalarskiej systemem punktowanym w grupach Zgłoszenia (również i niestowarzyszonych) przyjmuje przy równoczesnym opłaceniu wpisowego kancelarja ośrodka (koszary 57 p p. ul. Grunwaldzka) do dnia 5 bm. Losowanie odbędzie się 6 bm. o godz. 12 w sali gimnastycznej ośrodka Dla zwycięzców przewidziane są nagrody.

Życie organizacyjne

Roczne walne zebranie K. S. „Pogoń" odbyło się w środę. Przewodniczył przedstawiciel OZPN p. wiceprezes Rybarczyk. Po sprawozdaniach udzielono jednogłośnie absolutorjum ustępującemu zarządowi. Ze sprawozdań wynika, że klub mimo tylko kilkumiesięcznej działalności po ponownem powołaniu do życia rozwija się bardzo pomyślnie i posiada oprócz sekcji piłkarskiej również łyżwiarską oraz ping - pongową, przyczem wszystkie wykazują dużą żywotność. Nowe władze wybrano w następującym składzie pp.: prezes — Maj, wiceprezes — Marcinkowski, sekretarz — M. Filoda, zastępca — Jęśko, skarbnik — Biegański, naczelnik sportowy — M. Śmiglak, kierownik sekcji pingpongowej — Zachciał, referent młodzieży i kierownik sekcji strzeleckiej — Czachowski, członek zarządu — Śmiglak St., gospodarz Baryga Kierownictwo sekcji łyżwiarskiej objął p. Śmiglak St. Do komisji rewizyjnej weszli pp.: Schuett — przewodniczący, oraz Białkowski i Horowski Ponadto zebranie poleciło nowemu zarządowi rozpatrzeć wszelkie możliwości utworzenia sekcji pływackiej a p. Horowskiemu zająć się z chwilą rozpoczęcia się sezonu organizacją sekcji tennisowej.

OZNAKI dla towarzystw specj. emaljowane **poleca** Fabr. Wyr. Met. Jabłoński Poznań, telefon 30-03.

zw 13 462

Za ogłoszenia i reklamy odpowiada administracja w osobie Antoniego Leśniewicza w Poznaniu.

Dnia 1 marca 1932 r., zmarł nagle, opatrzony Sakramentami św., nasz drogi ojciec, ś. p.

Dr. Józef Starkowski

lekarz weterynaryjny
generał brygady Wojsk Polskich w st. sp.

Pogrzeb odbędzie się w piątek, 4 marca, o godz. 16,30 z kostnicy szpitala D. O. K. przy Wałach Jana III na cmentarz garnizonowy. Msza św. żałobna odbędzie się w sobotę, o godzinie 10 w kościele św. Marcina. O powyższem zawiadamiają

zw 13 657 **córka i syn.**

Poznań, dnia 3 marca 1932 r.

Dnia 1 marca r. b. zmarł nasz ukochany brat, ś. p.

Dr. Józef Starkowski

generał weteryn.

zw 13 667

Poznań-Sołacz, dnia 3 marca 1932 r.

W smutku pogrążeni **brat i siostry.**

Dnia 1 marca 1932 r., zmarł nagle, podczas pełnienia obowiązków służbowych, współpracownik Rzeźni Miejskiej, ś. p.

Dr. Józef Starkowski

lekarz weterynarji.

W Zmarłym straciliśmy bardzo zacnego i wzorowego współpracownika. Cześć Jego pamięci!

Pogrzeb odbędzie się w piątek, dnia 4 marca r. b., o godz. 16,30 z kostnicy szpitala D. O. K. przy Wałach Jana III na cmentarz garnizonowy. nw 9003

Magistrat Stoł. Miasta Poznania

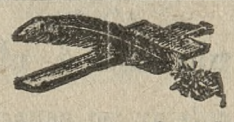

W dniu 1 marca 1932 r., po krótkich a ciężkich cierpieniach, zaopatrzona Olejami św., zasnęła w Bogu, ś. p.

Dr. med. Wanda Bluhtówna

lekarz ordynator Wojew. Zakładu Psychjatrycznego w Kościanie.

Pogrzeb odbędzie się dnia 4 b. m., o godz. 9 w Kościanie.

dw 2945 **Dyrekcja.**

ś. p.

Stanisław Seklecki

lekarz medycyny praktykujący w Strzałkowie Ziemi Poznańskiej
Prezes Związku Strzeleckiego w Strzałkowie

zmarł we Wrześni dnia 27-go lutego 1932 roku. Wyprowadzenie zwłok z kaplicy O. O Reformatów na cmentarz miejscowy we Włocławku odbyło się we wtorek, dnia 1. b. m, o godz. 4 po poł. O powyższem zawiadamia Krewnych, Przyjaciół i Znajomych

rodzina.

Wszystkim, którzy przy eksportacji zwłok z kostnicy Szpitala Wrzesińskiego Zmarłemu okazali ostatnią przysługę rodzina Sekleckich na tej drodze składa serdeczne podziękowanie. zw 13645

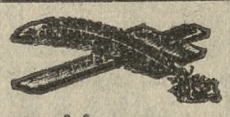

Dnia 1 marca 1932 r. zmarł ś. p.

Generał Dr. Józef Starkowski

lekarz weterynaryjny,
długoletni członek Rady Nadzorczej Spółdzielni Gospodarczej Lekarzy Weterynaryjnych w Poznaniu.

Prawością i niezwykłą subtelnością charakteru, szczerą i życzliwą współpracą, tudzież szlachetnością serca i bystrością umysłu, zjednał sobie ś. p. Kolega Dr. Józef Starkowski należną Mu cześć i wdzięczność naszą.

Rada Nadzorcza i Zarząd
Spółdzielni Gospodarczej Lekarzy Weterynaryjnych w Poznaniu. zw 13 665

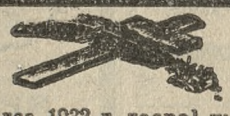

Dnia 1 marca 1932 r. zasnął w Bogu, po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., mój najdroższy mąż, nasz ukochany ojciec, brat, szwagier, kuzyn i bratanek, ś. p.

Franciszek Richter

budowniczy

przeżywszy lat 47. Pogrzeb odbędzie się w piątek, 4. b. m., po południu o godz. 3,45, z kaplicy cmentarnej w Górczynie, o czem donoszą

ciężko strapieni

dw 2953 **żona z dziećmi i rodzina.**

Poznań, Wały Jana III. 9, Tuchola, 3. 3. 1932.

Zakł. Pogrz Br. Nowak Poznań Pl Nowomiejski 10. tel 1046

Dnia 1 marca 1932 zmarła po długich i ciężkich cierpieniach opatrzona św Sakramentami, w 68 roku życia, ś. p. zw 13 647

z Foersterów

Agnieszka Zakrzewska

Pogrzeb odbędzie się w piątek, 4 marca 1932 r., o godz. 4.30 z kostnicy cmentarza Farnego przy ul. Bukowskiej.

Niech Jej ta ziemia lekką będzie.

Rodzina Tuczyków

2 fortepiany (skrzydła) oraz 2 pianina (używane). **sprzedam natychmiast za gotówkę.** Zgłoszenia do Kurjera Poznańsk. pod **zw 13 666**

Kupię KAMIENICĘ o dochodzie przedwojennym 26—30 000 Mk. płacąc cenę pełną gotówką. Agenci bezwzględnie wykluczeni. Zgłoszenia Kurjer Poznański zw 13 645

Komfortową limuzynę PRAGA 9/30 6 osob. bardzo korzystnie sprzedam. Zgłoszenia Kurjer Pozn. pod zw 13623

Dnia 1 marca r. b., zmarł niespodziewanie przy swej pracy zawodowej, ś. p.

Dr. Józef Starkowski

lekarz weterynaryjny, emeryt. generał brygady i długoletni członek Zarządu Tow. Ogród Zoologiczny w Poznaniu.

W Zmarłym stracił Zarząd Ogrodu Zoologicznego jednego z najgorliwszych członków a zwierzyniec wielkiego miłośnika i niestrudzonego opiekuna zwierząt, który ciałem i duszą oddany instytucji, zabiegał pilnie około zdrowia jej mieszkańców.

Zasługi Jego zachowamy na zawsze w wdzięcznej i niezatartej pamięci.

dw 2949 **Zarząd i Dyrekcja Ogrodu Zoologicznego w Poznaniu.**

Pogrzeb odbędzie się w piątek 4 marca r. b., o godz. 16,30 z kostnicy szpitala D. O. K. przy Wałach Jana III. na cmentarz garnizonowy.

†

Dnia 1 marca 1932 r., o godz. 5-tej po poł zmarł po krótkich, ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., nasz najdroższy ojciec, teść i dziadek, ś. p.

Walerjan Leszczyński

w 78 roku życia. Pogrzeb odbędzie się w sobotę o godz. 3-ciej z domu żałoby, Górna Wilda 109 na cmentarz św. Trójcy, o czem donoszą

ciężko strapione **dzieci i wnuki.**

zw 13 659

Przewielebnemu Duchowieństwu, Krajowemu Ubezpieczeniu Ogniowemu, Stow Urzędn Kraj. Ubezp. Ogn., Sodalicji Panien Urzędniczek za złożone wieńce, chórowi Sodalicji oraz chórowi opery pozn. za piękny śpiew nad grobem. Krewnym, Przyjaciółkom, Koleżankom, Znajomym i wszystkim, którzy okazali dowody współczucia i oddali ostatnią przysługę naszej najdroższej siostrzenicy i kuzynce, ś. p.

Bogusławie Czerwińskiej

składamy serdeczne zw 13 664

Bóg zapłać! **Rodzina.**

Nowości

na sezon wiosenny

już nadeszły!

Polecamy! w olbrzymim wyborze

materjały na suknie, płaszcze i kostjumy,

jak również

materjały na ubrania i płaszcze męskie

Pozatem ofiarujemy po cenach okazyjnych

Tweedy	1,65	zł
Tweedy czysto wełn.	3,75	„
Crepe georgette wełn.	4,90	„
Szermelina wełn. na suknie	5,20	„
Materjały na płaszcze już od	3,50	„
Materjały rodz. angielskie dobry gat.	7,50	„
Szermelina płaszczowa 140 cm szer.	8,50	„
Georgetta jedwabna	5,50	„
Veloutina na suknie	8,50	„
Crepe meteor	8,50	„

na stołowiznę udzielamy **20%** rabatu.

R. C. Kaczmarek, Poznań

ul. Nowa 3

Pw 11 308-7,110/11

Szanownej naszej licznej Klienteli donosimy uprzejmie, że skład nasz

Kapeluszy oraz artykułów damskich i męskich

przy Starym Rynku 43 przenieśliśmy do nowych ubikacji

STARY RYNEK 65.

Dziękując za dotychczasowe poparcie zapewniamy naszą Szan. Klientelę, że jak dotychczas tak i nadal staraniem naszym będzie dobrym i tanim towarem w wielkim wyborze utrzymać sobie nadal Jej zaufanie oraz zjednać sobie liczną nową Klientelę.

Rzetelną i uprzejmą obsługę zapewniamy. nw 9 006

Z poważaniem

***Svenda i Drnek nast.** Poznań, Stary Rynek 65.*

TYSIĄCE WYLECZONYCH

suchemi okładami **radowemi** z Joachimsthala — świadczą o cudownych skutkach genjalnego wynalazku Curie-Skłodowskiej.

Każdy, kto sam cierpi, lub ma kogoś z bliskich cierpiących na

REUMATYZM, ARTRETYZM, ISCHIAS, NERWOBÓLE, CIERPIENIA STAWÓW, NIEDOMAGANIA STAROŚCI i t. p.

winien bezzwłocznie zażądać prospektów, opinji lekarzy i poświadczeń uleczonych, które wysyła każdemu darmo i opłatnie:

„RADIUMCHEMA“ Oddz. C, WARSZAWA, Śniadeckich 22, tel. 8-83-11.

nw 8 994

Cukiernia Polonia

Erazm Kleszcz i Ska, Poznań, Fredry 13, Tel. 23-36

poleca

pierwszorzędne wyroby własne

po znacznie zniżonych cenach. Codziennie koncert znakomitego zespołu muzycznego pod dyrekcją artysty skrzypka **Mieczysława Paszkieta.**

Pw 10,635-7,96

Korzystnie

sprzedam łańcuch złoty do lornon Długa 14 m. 5. zd 34 342

Aluminjowe naczynia

fabr. **„PELIKAN“** w Warszawie

najwyższego gatunku

SPŁATY W 11 MIESIĘCY.

Komplety po 15 i 30 sztuk, obejmujące najniezbędniejsze naczynia kuchenne i dowolnie zestawiane.

Cena 90 — 175 zł.

Ilustrowane prospekty wysyła bezpłatnie:

K. ZAWODZKI i S-ka, Sp. z o. o.

WARSZAWA, Nowy Świat 43/8. Tw 886

Solidni odsprzedawcy **poszukiwani.**

Pompy odśrodkowe

systemu Oddesse

w wykonaniu oryginalnem o sławie światowej

dostarcza

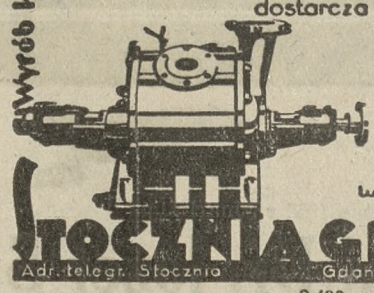

Własne biura w Polsce

Gdynia	tel. 17-47
Katowice	tel. 27-49
Kraków	tel. 130-49
Łódź	tel. 141-63
Lwów	tel. 48-88
Poznań	tel. 77-85
Warszawa	tel. 699-18

Przedstawicielstwo Lublin tel. 9-62, Wilno tel. 8-84

Wyrób krajowy — **Bez utrudnień przywozowych**

STOCZNIA GDAŃSKA

Adr. telegr. Stocznia Gdańsk Tel. 23 441

nw 8 490

Z tegorocznej poręby sprzedamy partjami lub w całości loco las ewentualnie wagon lub Warta następujące dłużyce:

dąb	75 m³	**sosna**	250 m³
wiąz	104 m³	**jesion**	10 m³
grab	80 m³	**brzoza**	60 m³
klon	15 m³	**osika**	5 m³

Drewno jest proste, prawie bezsęczne i pochodzi ze starodrzewia. Obejrzenie nastąpić może każdego czasu za poprzedniem zgłoszeniem **w Majętności Uchorowo, telefon nr. 1**, dokąd uprasza się kierować wszelkie zapytania i oferty.

Zarząd Leśny Majętności Uchorowo

pow. Oborniki. Pw 11 336-9.7

Do wydzierżawienia

wieś rycerska Braciszewo

należ. do seminarjum duchownego, tysiąc mórg dobrej, wydrenowanej ziemi, przy szosie poznańskiej, 4½ kilometra od Gniezna, z masywnemi budynkami. Zgłoszenia przyjmuje

Kurja Arcybiskupia w Gnieźnie.

nw 8 996

Dwa magazyny

obszaru ca. 1 000 m² i 795 m² na Przeładowni Miejskiej (nad Wartą), z bocznicami kolejowemi, od zaraz **do wynajęcia.** Oferty Kurjer Pozn. pod **zw 13 663**

Potrzebny

werkmistrz

dla przodującej fabryki mebli artystycznych energiczny, rutynowany, z dobremi świadectwami i poleceniami. Zgłoszenia do eksped. Kurjera Poznańskiego pod **dw 2948**

Zawiadomienie.

Dziś, w czwartek, dnia 3 marca r. b., o godz. 8 wieczorem, po gruntownej renowacji oraz nowoczesnem urządzeniu nastąpi **otwarcie najwytworniejszego lokalu**

Kawiarni i Kabaretu „INDRA"

(dawn. Savoy)

przy ul. Rzeczypospolitej 9

na które P. T. Szanowną Publiczność oraz Znajomych i Sympatyków jaknajuprzejmiej zaprasza

z poważaniem

Dyrekcja.

zw 13656

Ceny przystępne! **Ceny przystępne!**

RZĄDCA

kawaler, lat 30, dzielny rolnik z dobremi referencjami, **poszukuje posady.** Zgłoszenia do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod **zw 13662**

Sprzedam

zaraz tanio dwieście (200) mórg podmiejskiego gruntu pod Poznaniem w całości lub na parcele. Zgłoszenia Kurjer Poznański zp 13 601

Szkoła Inżynierów
Budowa samochodów szkoła pilotów, technika pa piernicza Uczelnia posiada własne warsztaty
Budowa maszyn Elektrotechnika Budowa samochodów
WEIMAR (Niemcy)
Prosimy zażądać prospektu.
Tw 812

Tylko 10 dni — Tylko 10 dni

Tania Sprzedaż płócien

Jedynie wyjątkowa okazja do zaopatrzenia się w wyborowe gatunki po

prawdziwie niskich cenach

naprawdę tanio!!! **naprawdę tanio!!!**

również bogaty wybór **w materjałach wełnianych** na płaszcze, kostjumy, suknie po cenach najświeższych

a zatem najniższych

w firmie

Czesław Szymankiewicz

Poznań, Stary Rynek 44

nar. Woźnej — nar. Woźnej

Naprawdę tanio — Naprawdę tanio

Pw 19 386-54.23

Przedsiębiorstwo węglowe w Katowicach poszukuje

stenotypistki

Warunki: Dokładna znajomość języków polskiego i niemieckiego, wynagrodzenie według obowiązującej umowy zbiorowej. Zgłoszenia pod **dw 2 952** do Kurjera Pozn.

UCHWAŁA. W sprawie upadłościowej nad majątkiem **Mieczysława Budy w Poznaniu,** ul. Grobla 13 postępowanie upadłościowe uchyla się z powodu braku masy po myśli § 204 ordynacji upadłościowej. Poznań, dnia 20 lutego 1932 r. **Sekretarjat 2 a, Sądu Grodzkiego.** nw 9 022

UCHWAŁA. Na wniosek kupca **Zygmunta Radomskiego w Ostrowie,** właśc. firmy „Przemysł rowerowy i maszynowy biuro inżynierskie Zygmunt Radomski, Ostrów" w terminie 27 lutego 1932 r. po wysłuchaniu dłużnika Sąd udzielił temuż kupcowi co do jego majątku odroczenia wypłat na okres 3 miesięcy, t. j. do dnia 27 maja 1932 r. Uchwała zarządzająca odroczenie wypłat jest natychmiast wykonalna stosownie do art. 11 rozp. Prez. R. P. z 6 marca 1928 r. — o zapobieganiu upadłości (Dz. U. nr. 27/28. poz. 244). Nadzorcą sądowym nad przedsiębiorstwem dłużnika mianuje się rewizora ksiąg Ludwika Pisulę w Ostrowie, Rynek 27. Uchwała niniejsza znajduje uzasadnienie w przepisie art. 12 powyżej powołanego rozporządzenia. Ostrów, dnia 27 lutego 1932 r. **Sąd Grodzki.** nw 9 015

1. N a 1/32. **UCHWAŁA.** W sprawie o odroczenie wypłat firmy: **W. Dałkowski w Chodzieży** na wniosek dłużnika z dnia 29. 2. 1932 r. celem rozpoznania sprawy nad udzieleniem dłużnikowi odroczenia wypłat wyznacza się termin na **dzień 17 marca 1932 r.,** godz 12-tej. Wierzyciele mogą się jawić celem udzielenia Sądowi wyjaśnień. Chodzież, dnia 2 marca 1932 r. **Sąd Grodzki.** nw 9 014

Na wniosek **Poznańskiego Banku Ziemian Spółki Akcyjnej w Poznaniu,** Aleje Marcinkowskiego 13 o udzielenie odroczenia wypłat wyznacza się termin na **dzień 9 marca 1932 r.,** godz 11-tej w gmachu tutejszego Sądu, pokój 29 do rozpoznania sprawy. Wierzycieli wzywa się by przybyli na powyższy termin celem udzielenia Sądowi wyjaśnień Poznań, dnia 27 lutego 1932 r. **Sąd Grodzki.** nw 9 023

UCHWAŁA. W sprawie zapobiegawczej nad majątkiem firmy **Uniwersum właśc. Stefan Porawski w Poznaniu,** ul. Franc Ratajczaka 38 zatwierdza się układ zapobiegawczy przyjęty przez wierzycieli w dniu 6 lutego 1932. Poznań, dnia 24 lutego 1932 r. **Sąd Grodzki.** nw 9 024

PRZETARG PRZYMUSOWY. Nieruchomość położona **w Krępie** i w chwili uczynienia wzmianki o przetargu zapisana w księdze gruntowej Krępa karta 174, na imię niezamężnej córki burmistrza **Jadwigi Malaczewskiej z Krępy** jako jedynej właścicielki, zostanie w drodze egzekucji **dnia 18 czerwca 1932 r.,** o godzinie 10-tej przed południem wystawioną na przetarg w niżej oznaczonym Sądzie, pokój nr 24. Powyższa nieruchomość obejmuje dom mieszkalny z podwórzem i ogrodem domowym, pralnię, część pl. 34 o obszarze 0,04,27 ha Nr. 117 ks. podatku budynkowego, nr. 162 matrykuły podatku gruntowego, 612 mk. rocznej wartości użytkowej, 24,40 mk. rocznej kwoty podatku budynkowego. Wzmiankę o przetargu wpisano w księdze gruntowej dnia 17 listopada 1931 r. Ostrów, dnia 27 stycznia 1932 r. **Sąd Grodzki.** nw 9 016

3. K. 36/31. **PRZETARG PRZYMUSOWY.** Nieruchomość położona **w Rojewie** i w chwili uczynienia wzmianki o przetargu zapisana w księdze gruntowej Rojewo k. 34 na imię **Franciszka Zielińskiego i żony jego Pelagji z Wiśniewskich** z Rojewa jako współwłaśc na mocy ogólnej wspólności majątkowej zostanie **dnia 31 maja 1932 r.,** o godzinie 10-tej przed poł. w drodze egzekucji wystawioną na przetarg w niżej oznaczonym Sądzie. Nieruchomość zapisana jest pod nr. 37 matrykuły oraz nr. 60 księgi podatku budynkowego — oznaczona zaś według katastru jako dom mieszkalny z gościńcem, przybudówką i podwórzem, dwoma stajniami, piekarnią, kuźnią, szopą, ogrodem domowym — ogólnej powierzchni 27 a, 13 m². Roczna wartość użytkowa budynków: 348 mk. Wzmiankę o przetargu zapisano w księdze gruntowej dnia 15 września 1931 r. Inowrocław, dnia 25 lutego 1932 r. **Sąd Grodzki.** nw 9 018

Liczba czyn.: 1. K. 15/31 r. **PRZETARG PRZYMUSOWY.** Nieruchomość położona **w Rudce,** pow. Szamotuły i w chwili uczynienia wzmianki o przetargu zapisana w księdze gruntowej Rudka tom I wykaz l. 10 na imię **Jana i Pelagji z Żurawskich Nowaków** na podstawie ogólnomałżeńskiej wspólności majątkowej zostanie w drodze przymusowej egzekucji **dnia 26 kwietnia 1932 r.,** o godzinie 10,30 przed poł wysatwioną na przetarg w niżej oznaczonym Sądzie, pokój nr. 11. Nieruchomość Rudka tom I. wykaz l. 10 składająca się z domu mieszkalnego z podwórzem i ogrodem domowym, chlewa, chlewa z szopą dla wozów, stodoły ze szopą, szopy, roli, łąk, ogrodu i lasów, jest zapisana w art. 10 matrykuły podatku gruntowego obwodu gminy Rudka u w art. 20 matrykuły podatku gruntowego obwodu gminy Psarce oraz pod nr. 10 księgi podatku budynkowego. Obszar: 24,79,35 ha, roczna wartość użytkowa 120 mk., czysty dochód 59,72 tal. Wzmiankę o przetargu zapisano w księdze gruntowej dnia 8 października 1931 r. Niniejszem wzywa się wszystkich, których prawa w chwili zapisania wzmianki o przetargu nie były w księdze gruntowej uwidocznione, aby się z niemi zgłosili najpóźniej w dniu przetargu, przed wezwaniem do wnoszenia ofert i prawa te uwiarygodnili gdyby wierzyciel im przeczył. W razie niezastosowania się do powyższego wezwania, prawa te przy oznaczeniu najniższej oferty nie zostaną wcale uwzględnione a przy rozdziale ceny kupna dopiero po roszczeniu wierzyciela i innych prawach Zaleca się dwa tygodnie przed terminem podać na piśmie albo do protokółu sekretarza sądowego dokładne obliczenie swych roszczeń w kapitale, odsetkach, kosztach wypowiedzenia i kosztach sądowego dochodzenia swych praw, oraz oznaczyć pierwszeństwo, którego się żąda. Tych, którym służy prawo sprzeciwienia się przetargowi, wzywa się aby przed udzieleniem przybicia targu postarali się o umorzenie lub zawieszenie postępowania, gdyż inaczej prawo ich odnosić się będzie zamiast do nieruchomości, tylko do uzyskanej ceny kupna. Pniewy, dnia 1 lutego 1932 r. **Sąd Grodzki.** nw 9 019

PRZETARG PRZYMUSOWY. Nieruchomość położona **w Skalmierzycach** w chwili uczynienia wzmianki o przetargu zapisana w księdze gruntowej Skalmierzyce karta 445 na imię **Tomasza Parady i jego żony Marjanny Parada** z domu Kozioł w Skalmierzycach, zostanie w drodze egzekucji **dnia 28 maja 1932 r.,** o godzinie 10-tej przed południem wystawioną na przetarg w niżej oznaczonym Sądzie, pokój Nr. 24. Powyższa nieruchomość obejmuje dom mieszkalny z podwórzem i ogrodem domowym, piwnicę, chlew, stodołę, wozownię z drewnikiem, rolę i łąkę o łącznej powierzchni 2,39,00 ha. Art. matrykuły 476. Czysty dochód gruntowy 12 95 tlr. Podatek gruntowy 3,73 mk. Roczna wartość użytkowa 60 mk. Roczna kwota podatku budynkowego 2,40 mk. Wzmiankę o przetargu zapisano w księdze gruntowej dnia 21 maja 1931 r. Ostrów, dnia 27 lutego 1932 r. **Sąd Grodzki.** nw 9 017

Na wniosek firmy **Hafeza Hurtownia i Fabryka Zjednoczonych Aptekarzy Spółka z ogr. odpow. w Poznaniu** o udzielenie odroczenia wypłat wyznacza się termin na **dzień 14 marca 1932 r., godz. 11-tej** w gmachu tutejszego Sądu, pokój 29 do rozpoznania sprawy. Wierzycieli wzywa się by przybyli na powyższy termin celem udzielenia Sądowi wyjaśnień. Poznań, 27 lutego 1932 r. **Sąd Grodzki.** nw 9 020

W sprawie zapobiegawczej nad majątkiem firmy **Stanisław Juracki i S-ka Sp. z o. o. w Poznaniu,** Aleje Marcinkowskiego 13 w miejsce dotychczasowych nadzorców sądowych Tadeusza Szmyta i Feliksa Gawrońskiego mianowano nadzorcami sądowymi Konstantego Janiszewskiego z Poznania, ul. Skarbowa 8 i adwokata Marjana Garsteckiego z Poznania, plac Wolności 8. Poznań, dnia 26 lutego 1932 r. **Sąd Grodzki.** nw 9 021

W dniu 4 marca r. b. po południu, o godzinie 4-tej odbędzie się sprzedaż: nw 9 001

jednego garnituru pługa parowego Venske 19 i 20 wraz z wozem i przyborami.

Zbiórka w Wełnicy pod Gnieznem na terenie p. Napierały.

Wierzyciel.

LICYTACJA ZASTAWU

W sobotę, dnia 5 marca, o godz. 11-tej przed poł. przy Tamie Garbarskiej, magazyn lewy za Ekspedycją Towarową (w ubikacji zamkniętej) sprzedam najwięcej dającemu za gotówkę na odpowiedzialność interesowanych:

kompletne urządzenie 5-pokojowe z pościelą, różne beczki i bańki. Pw 11 387

Brunon Trzeczak,
zaprzysiężony rzeczoznawca i aukcjonator na województwo poznańskie, ul. Wroniecka 4. Tel. 31-75 i 21-26.

Napisowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo, i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 50 słów.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-łamowy milimetr 50 groszy

Znak oferty (naprzykład: n 2395, z 21205, d 1811 i t. d. = 1 słowo.
Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10.

1 SPRZEDAŻE

Parcele budowlane
przy Szosie Warszawskiej w stronę Głównej bezpośrednio przy Osiedlach Dom Własny" i „Praca" wodociągi, kanalizacja dogodna komunikacja sprzedaje właściciel Małecki Droga Dębińska telefon 11-90. Pw 10 634-53.428

Sztućce najlepsze srebrzenie. Prima alpaka
Noże i widelce nierdzewiejące. Największy wybór! Najtaniej w firmie W. Janaszek Jezuicka 1. Pw 11 352-9.22

Najnowsze serwisy Najszlachetniejsze szkło kryształowe
Największy wybór! Najtaniej w firmie W Janaszek, Jezuicka 1. Pw 11 353-9.21

Pianino
zagraniczne sprzedam. Poplińskich 12 m. 20. zdw 34 076

Dom
zabudowanie chlewy stódoła 10 mórg roli żywy martwy inwentarz sprzedam. Zawadowicz Nowemiasto n/W. stacja kolejowa Chocica. zdw 33 915

Kompletne wyprawy Porcelana — Szkło Sprzęty kuchenne
Największy wybór! Najtaniej w firmie W. Janaszek, Jezuicka 1. Pw 11 351-9.23

2
biurka, 2 wysokie regały, 6 mniejszych, 5 stołów biurowych 2 szafy w dobrym stanie na sprzedaż Zgłoszenia Aleje Marcinkowskiego 18 w Drukarni zdw 33 563

Sprzedam
salon empire, dywany perskie, obrazy J. Kossaka etc. Gwarna 11. III. prawo od godz. 15—17. zdw 33 962

Kamienicę
komfortową przy bryncypalnej ulicy Poznania sprzedam za 140 000. wpłaty 60—90: dochód 18 000.— „Krakus" Pocztowa 30. zdw 34 078

Parcelę
od 50 groszy za mk w kredyt budowlany 6%. Kościński. Czartorja 1. Pw 10 614-2.82

Kawiarnia
cukiernia, restauracja koncesja pierwszorzędne urządzenie, najlepszy punkt Gniezna sprzeda korzystnie Gawlakowa, Gniezno, Hotel Dworcowy. nw 8998

Willa
komfortowa, ogród, przy teatrze, cena 40 000. Jaśkiewicz. Fredry 6 zdw 34 499

Pończochy taniej jak w Łodzi
Bemberga oryginalne 2.35; 2.65; prima Bemberg 3.25; złoty Bemberg 3.50; strzałka 2.75; 3.25; macco 0.85; skarpety męskie Wigonjowe 0.25; niciankj 0.35; Chiniczanka 0.75; nowość prima 1.35. Proszę korzystać z prawdziwie okazyjnych cen, dotychczas jeszcze niebywałych. Tylko Warszawskim Składzie Fabrycznym, Jadwiga Podbielska, Wielkie Garbary 40 naprzeciw Wodnej. zdw 34 460

Fortepian
(skrzydło) krzyżowy marki zagranicznej, czarny, prawie nowy na sprzedaż. Lisbeth Cron. Toruń, Mickiewicza 63. nw 8 999

Szafa
do rzeczy używana 2 mtr. szeroka Wały Jana III 11. mieszkanie 4 zdw 34 375

Powielacze
matryce do Gestetnera, Ellamea, Roneo etc., farby, papiery szybkoschnące najtaniej Strzelecki Wrocławska 20. telefon 20-23. zdw 34 624

Willę
5 pokojowa, komfort, za 23 000. wpłaty 10 000 reszta amortyzacja, domek 3 lokatorów, parcela za 18 000 wpłaty 10 000 wolna od stempli sprzeda Popielski. Piekary 16. I. zdw 34 263

Meble
tanio wprost ze składnicy poleca K. Bakoś ul Wenecjańska 1 — Most Chwaliszewski przy krzyżu zdw 29 527

Meble w Swarzędzu
najkorzystniejsze źródło zakupu Wiktor Nowacki, Dworcowa 15. zdw 31 663

Futro
seałowe nowe 350 zł. Półwiejska 37 mieszkanie 4. zdw 34 379

Sprzedam
nowe stoliki. Focha 80. dom ogrodowy, mieszkanie 18. zdw 34 380

Skład
różnych towarów 8 500. Kurjer Poznański zdw 34 384

Hotel - restauracja
dwoma salami, blisko Poznania, 8 lokatorów, z towarzystwami, 75 000, wpłaty 50 000 lub wydzierżawię, 3 000 rocznie dzierżawy. Strzałkowski Poznań - Ostrówek 10/11. rw 4 745

Drzewka i krzewy owocowe
ozdobne oraz róże po cenach zniżonych Szkółki Drzew A. J Jeske Jelonek poczta, stacja kolej Złotniki k. Poznania Telefon 3 Cenniki na żądanie Dojazd autobusami z ul. Szyperskiej w kierunku Obornik. Pw 10 637-8.11

Fortepian
Schröder Petersburg, krzyżowy, okazyjnie sprzeda Fabryka Fortepianów, Leszno. dp 2 890

Kanarki
oraz samice do lęgu sprzeda tanio. Kubanek. Fabryczna 34. I., lewo. zd 33 751

Sprzedam
płaszcz wiosenny z futerkiem. — Mickiewicza 17 parter lewo. zdw 34 411

Gospodarstwo
184 morgi pszennej ziemi w dobrej kulturze, zabudowania murowane, dom 4 pokoje kuchnia z kompletnym żywym i martwym inwentarzem od stacji i miasta 1½ km cena 65 000 wpłaty 30 000 złotych sprzeda lub zamieni na kamienicę w Poznaniu Zgłoszenia „Pawilon" Poznań, Marszałka Focha 15 zdw 34 415

Radjogramofon
nowy dębowy trzylampkowy komplet 300 zł. Obejrzeć między 3—4 Orzeszkowej 15. telefon 65-53. zdw 34 413

Pracownię obuwia
śródm., wystawowem oknem, z powodu stosunków rodzinnych sprzedam za 950. Oferty Kurjer Poznański zdw 34 392

Pierwszą
hipotekę na 22 000 zł — 15% — płatną 1 7 32 sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdw 34 381

Materace
wyściełane dla dorosłych zł 19, dla dzieci 10. Walkowski. Strzelecka 32 zdw 34 424

Pianino
sprzedam. Wierzbięcice 6. m. 6. zdw 34 361

Pianino
zagraniczne bardzo dobrym stanie. Kochanowskiego 5 m. 7. zdw 34 347

Puszczykowo
parcelę sprzedam Oferty Kurjer Poznański zdw 34 433

Pianino
korzystnie Marsz. Focha 53 III. prawo. zdw 34 313

Oferty wydajemy tylko za przedłożeniem dowodu

Zdarzają się liczne wypadki, że inserenci zgłaszają się do ekspedycji naszej po odbiór ofert bez dowodu upoważniającego do ich podejmowania. Oświadczamy wobec tego, że w interesie samych inserentów oraz dla zasady szyfrowanych ogłoszeń, wydajemy oferty oraz udzielamy o nich życzonych informacyj **tylko za przedłożeniem** otrzymanego przy nadaniu ogłoszenia **dowodu,** upoważniającego do podejmowania ofert.

Przestrzegamy przed zagubieniem tego dowodu, gdyż reklamacyj nie uwzględniamy.

Administracja

Złote
monety sprzedam Oferty Kurjer Poznański zdw 34 305

Zeissa
Tessar 4.5 na filmy 6.5×11 nowy z samowyzwalaczem futerałem wartości 300 za 200. Adres Kurjer Poznański zdw 34 339

Skład
kolonjalny, mieszkanie, pokój, kuchnia Adres Kurjer Poznański zdw 34 338

Maszynę
pisania 300 złotych Sikorska — Chełmońskiego 10. zdw 34 334

Mała
kawiarnia na sprzedaż. Adres wskaże Kurjer Poznański zdw 34 333

Rowerek
huśtawkę tanio. Kanalowa 14, m. 6. zdw 34 328

Radjodetektor
nowoczesny tanio. Kantaka 4, lewo II. zdw 34 291

Dobre
pianino tanio na sprzedaż. Jeżycka 39 mieszkanie 2. zdw 34 288

„Centrala mebli"
Swarzędz naprzeciw poczty poleca meble po cenach niskich Wielki wybór Pw 9 814/5 30.32/5

Pianina
używane tanio poleca B. Sommerfeld, skład fabryczny, Poznań, ul 27 Grudnia nr. 15 nw 8 750

Meble
używane oraz inne przedmioty sprzedaje i kupuje Poznański Dom Komisowy, Dominikańska 3, telefon 24-42. Pw 9812 1,65

Woźna 16
Nowy Dom Komisowy sprzedaje kupuje meble używane, garderobę, różne inne przedmioty. Pw 10 628-53.31

Pianino
krzyżowe sprzedam Kręta 6, mieszkanie 11. zdw 34 474

Pianino
tanio sprzedam Prusa 20, m. 11 zdw 34 472

Kluby
eleganckie wyściełanie włosiane 260.— leżanka 30.— łóżko wyściełane składane 17.— wszystko nieużywane, Łazienna 1, Czesław Lewicki, remiza. zdw 34 465

Sypialnia
(lak szlifowany imit. kości słoniowej) okazyjnie na sprzedaż. — Kwiatowa 10, w stolarni. zdw 34 476

Elektrolux
z froterką sprzedam. Informacje: telefon 28-79. zdw 34 621

Kamienicę
moją pierwszorzędną sprzedam natychmiast korzystnie z powodu stosunków rodzinnych. Gotówki potrzeba 150.000 zł. W. Piaskowski, Poznań, ul. Wrocławska 13. zdwp 34 613

Radjo
4 lampkowe nowe tanio sprzedam. Grobla 19, m. 31. zdw 34 504

Okazja
dębowy pokój stołowy kompletny za 650 zł. Wrocławska 15, skład zdw 34 314

Sprzedam
bilard francuski. Włódarczak — Rybaki 31. zdw 34 373

Sprzedam
skład papieru przy ruchliwej ulicy. Adres Kurjer Poznański zdw 34 447

Sztucer
stół, oraz pieska pokojowego bardzo tanio sprzedam. Warszawska 12, I., m 3. zdw 34 454

Skład
papieru korzystnie. Chwaliszewo 9. zdw 34 456

National
kasę 11 typową sprzedam za 125 zł. Dąbrowskiego 10. Stempniewicz. zdw 34 468

Radjo - aparat
3 lampkowy, kompletny tanio sprzedam. Górczyn Sielska 12 skład. zdw 34 469

Dobrze
prosperująca restauracja, pełna koncesja, centrum Poznania z powodu zmian rodzinnych sprzedam zaraz. Adres Kurjer Poznański zdw 34 611

Akwarjum
sprzedam Metelski. Chwaliszewo 74. zdw 34 519

Maszyna
damska w dobrym stanie. Szkolna 7/8, m. 11. zdw 34 529

Kanapa
garnitur koszykowy stoły i różne używane meble tanio sprzedam. Ul. Ratajczaka 37, mieszkanie 4. zdw 34 641

Sprzedam
skład kolonjalny pokój kuchnie. Adres wskaże Kurjer Poznański zdw 34 637

Maszynę
damską wpuszczaną 180 rower 75 sprzedam. Ostrówek 15, mieszkanie 13. zdw 34 616

Kolonjalkę
towarem, maglem, mieszkaniem 1750 złotych spiesznie przeda. — Piotra Wawrzyniaka 32, m. 2. zdw 34 628

Tania
sprzedaż pończoch Bemberga 3.25; 3.75; 4.50; 5.— zł. Olbrzymi asortyment kolorów tylko w specjalnym magazynie pończoch A. Szymański Poznań św. Marcin 1 przy Placu św. Krzyska m. Pw 10 582 3-4 58/9

Modele wiosenne płaszcze, ubrania artystycznie wykonuje W. Relewicz
Poznań Pl. Nowomiejski 3, wybór w materjałach bielskich, ceny bardzo niskie, dogodne warunki. zdw 34 487

Okazyjnie i zawsze najtaniej tylko wprost
w Hurtowni Porcelany Wroniecka 24, podwórze. Obecnie zupełnie tanio. — Szklanki szlifowane — Kieliszki szlifowane — Serwisy kawowe — Serwisy obiadowe, porcelana, złotym brzegiem, tylko 59 złotych. zdw 34 619

Serwetki
na nocne stoliki 55 groszy polecają Siostry Drangoszówne Aleje Marcinkowskiego 3 naprzeciw poczty zdw 33 933

Restaurację
sprzedam z mieszkaniem. Informacje Łukaszewicza 6, mieszkanie 14 zdw 34 341

Pianino
pierwszorzędne, zagraniczne — sprzedam. Wały Zygmunta Augusta 1, mieszkanie 9. zdw 34 594

Skład
towarów krótkich, artykułów piśmiennych, gwarantujący pewną egzystencję, najlepszy punkt ruchliwego miasta w Poznańskiem, sprzedam z mieszkaniem tanio szybko decydującym, objęcie ca. 2.500 Zgłoszenia „Ozdoba", Dąbrowskiego 12. zdw 34 593

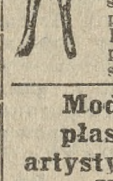

Tylko
14 dni. Pończochy, rękawiczki, skarpetki, krawaty detalicznie Ceny hurtowe „Atlantic", Wrocławska 15, I. ptr. Wełniane pończochy i skarpetki 15 procent rabatu. dw 2991/2

Sypialnie
sprzedaje najkorzystniej Stolarnia, Rybaki 15. nw 8857/8

Nie kupuj mebli
zanim zwiedzisz Centralę mebli Swarzędz, gdyż tam najniższe ceny Pw 9825 6-45.68

Sypialnie
dębowe kompletne 350.— Jadalnie 445.— kuchnie 108.— Fabryka Mebli, Rynek Śródecki tel 19-59. zdw 30 259/60

Rower
dobry, Moller, Piotra Wawrzyniaka 8, krawiec. zdw 34 453

Sypialnię
dębową sprzedam korzystnie. — Adres wskaże Kurjer Poznański zdw 34 563

Gospodarstwo
15 morgowe przy Poznaniu dworcu sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdw 34 643/4

Zakład
fryzjerski od 23 lat dobrze zaprowadzony, centrum Poznania, korzystnie sprzedam. Oferty Kurjer Poznański rw 4 750

Łóżka
nocne stoliki, kanapy. Dąbrowskiego 79, biuro poobłedzie rw 4 744

Gramofon
nowy, szafkowy bardzo tanio sprzedam. Słowackiego 48 mieszkanie 6. jw 2 670

Parcelę
piękną Rataje, sprzedam. Stary Rynek 73, mieszkanie 5. rw 4 755

Skład
kolonjalny z mieszkaniem towarem, magiel sprzeda 3 500. Sulecki Strumykowa 3/4 zdw 34 591/2

Gospodarstwo
18 mórg pszennej ziemi jednym planie budynki murowane, dom 3 pokoje kuchnia, 1 koń, 3 krowy, prywatne bez długu, okolica Tarnowo cena 7.500 zł wpłaty 5 000 zł. Sowiński Poznań Św. Marcin 22. zdw 34 601/2

5 KUPNA

Kupię
nową willę w Poznaniu wprost od właściciela. Gotówka 19 tys. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 33 841

Opony
27×4 kupię. Oferty Kurjer Poznański zdw 34 160

Kupię
używaną maszynę do pisania Remington Portable. Oferty z podaniem ceny Kurjer Poznański zdw 34 388

Gospodarstwo
wydzierżawię lub kupię. Zgłoszenia Grzybek ul Główna 114. — Pośrednicy wykluczeni. zdw 34 408

Willę
lub dom w Poznaniu kupię — wprost od właściciela wpłata 20 tys. Oferty Kurjer Poznański zdw 34 320

Gabinet
tanio kupię. Oferty Kurjer Pozn zdw 34 292

Pianino
zaraz kupię. Oferty z ceną Kurjer Poznański zdw 34 473

Wagę
holenderską kupię. Oferty Kurjer Poznański zdw 34 541

Kolonjalkę
wraz z mieszkaniem kupię. Oferty z podaniem ceny Kurjer Poznański zdw 34 540

Kupię
skład z mieszkaniem i towarem, dam samochód i gotówkę. Oferty Kurjer Poznański zdw 34 565

Gospodarstwo
150—200 morgowe kupię. Dokładny opis cena. Kurjer Poznański zdw 34 605

Puzon Oboj
klarnet B. trąbka B. w dobrym stanie za gotówkę. Oferty Kurjer Poznański zdw 34 412

Kupuję
stare gazety i papier. Oferty Kurjer Poznański zdw 34 452

Cebuli
zdrowej większą ilość kupię. — Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 34 351/2

Kocioł
parowy 40 do 50 m². Kocioł parowy 15 do 20 m². Maszynę parową 30 do 40 PS Prasę do słomy na sznurek w stanie bardzo dobrym. Głogowski Syn. Brodnica. Pomorze. zdw 34 510

Meble
używane, garderobę, różne inne przedmioty kupuje Nowy Dom Komisowy. Woźna 16 rw 4 747

Opony
27×4 kupię. Oferty Kurjer Poznański zdw 34 589

Samochód
ciężarowy 1—2 ton możliwie ostatni rocznik kupię. Zgłoszenia telefon 52-82. zdw 34 535

Willę - domek
nowy płacąc I. hipotekę 22 tys. (płatne 1. 7. 32) zaraz kupię. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 34 511

Kupię nowoczesny
piec piekarski używany, może być z urządzeniem. Gross. Katowice, Ligonia 20 zdw 34 655

Motor Deutz
6—8 PS. lub 12—14 PS mało używany kupię. Oferty z podaniem roku fabrykacji proszę do Kurjera Poznańskiego zdw 34 650

6 KAMIENICE

Młyn
parowy bez długów 150 000 sprzedam lub zamienię na kamienicę, przejmę długi amortyzacyjne. — Oferty Kurjer Pozn. zdw 34 630

Dom
willa ze składami, mieszkanie komfortowe, ogród dochód 9 600 zł sprzedam 90 000 wpłaty 40 000, reszta hipoteka amortyzacyjna. Kossmann Fredry 6. zdw 34 553

Kamienicę
IV piętrową z składami, dochód roczny 17 000, cena 130.000 wpłaty 80.000, sprzedam Oferty Kurjer Poznański zdw 34 576

Kamienicę
nową komfortową w Gnieźnie zamienię na mniejszy majątek. — Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 34 653

Kupię
willę, dom dochodowy. Wpłacę 25—30 000. Szczegółowe zgłoszenia Kurjer Pozn zdw 34 446

7 PIENIĄDZ

14 000 zł
I. hipotekę domu czynszowego mieście powiat. poszukuję. Oferty Kurjer Poznański zdw 33 557

Pożyczki
700 zł za zastaw fortepianu. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 34 418

2 500 zł
która solidnych pań lub panów wypożyczy — dam utrzymanie, osobny ładny pokój Oferty Kurjer Poznański zdw 34 402

Szukam
pożyczki 3 000—4 000 zł. procent utrzymanie wyuczenie dobrze popłatnego fachu. Oferty Kurjer Poznański zdw 34 393

Wspólnika
z 1—5 000 zł lub kierownika przyjmie zakład rzeźbiarski i wyrobów cementowych na prowincji. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 34 346

Pożyczki
12—15 000 zł na I. hipotekę gospodarstwa 60 morgowego poszukuję. Oferty Kurjer Poznański zdw 34 315

List hipoteczny
sprzedam na 5 000 z., korzystnie Zgłoszenia do Kurjera Pozn. nw 8990

Wspólnika
z gotówką około zł 10 000 — cichego wzgl. czynnego poszukuje poważne przedsiębiorstwo przemysłowe w Poznaniu, prosperujące w pełnym ruchu. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 34 485

12 — 15
tysięcy poszukuję za wysokim procentem Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 34 495

20 000 zł
poszukuję na I. hipotekę, płatna według umowy Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdw 34 582

40 000 — 50 000
na I. hipotekę domu Stary Rynek wartości 250 000 poszukuję. Oferty Kurjer Poznański zdw 34 527

12 000
hipotekę sprzedam lub zamienię za towar Oferty Kurjer Poznański zdw 34 562

25 — 35 000
na I. hipotekę kamienicy poszukuję. Oferty Kurjer Poznański zdw 34 597

40 000 zł
na pierwszą hipotekę dla pierwszorzędnej nieruchomości poszukiwane Oferty pod 293 do Biura Ogł. Kosmos. Zwierzyniecka 6. nw 9 002

8 DO WYNAJĘCIA

Już wolne mieszkanie
6 pokojowe wyjątkowo komfortowe i czyste jest od zaraz wprost od gospodarza do wynajęcia. — Zgłoszenia: Kraszewskiego 11 I. lewo. zdw 33 905

Mieszkanie
7 pokojowe od 1. 4 wynajmę — Matejki 57 zdw 33 926

Wolne 4 pokojowe
mieszkanie II. piętro centrum w nowoodbudowanym domu zaraz do wynajęcia Wolne od podatku i opłat. Wojciechowski, Sławna 13 telefon 28-08. Pw 11 368-54.4

Dwunokojowe
łazienka Łazarz czynsz miesięczny czteropokojowe kuchnia łazienka, czynsz 75 złotych korzystnie odstąpi „Pawilon", Marszałka Focha 15. zdw 34 414

Odstąpię
3 pokoje, kuchnię, częściowo umeblowane, Jeżyce za zgodą gospodarza Adres wskaże Kurjer Poznański zdw 34 281

Mieszkanie frontowe
Meble z objęciem 3 pokoi kuchni, łazienka pokój służb. sprzedam, narożnik Kochanowskiego. Oferty Kurjer Poznański zdw 34 318

Próżny
pokój z używaniem kuchni ewtl. utrzymaniem kwadrans pieszo do śródmieścia, autobus Rataje. — Oferty Kurjer Poznański zdw 34 308

Mieszkanie
4 pokojowe z przynależytościami centralnem ogrzewaniem na II. piętrze wolne do wynajęcia. — Adres wskaże Kurjer Poznański zdw 34 299

4 pokoje
nadające się na biura adwokackie względnie handlowe w pobliżu sądów od 1 kwietnia 32 r. do wynajęcia Informacje w biurze domu Al. Marcinkowskiego 1 parter, od 9—1. zdw 34 327

Mieszkanie
pokój i kuchnia na Wildzie do wynajęcia. Adres wskaże Kurjer Poznański zdw 34 293

Mieszkanie
4 pokoje zaraz za dwuletnim czynszem wprost od gospodarza. Oferty do Kurjera Poznańskiego pod zdw 34 609

Mały
skromny pokój, zupełnie oddzielny wprost od gospodarza zaraz do wynajęcia. Oferty do Kurjera Pozn. pod zdw 34 610

Pokój
kuchnia za dzierżawę. Sołtysiak Prusa 18 zdw 34 614

Mieszkanie
4 pokoje śródmieście wprost od gospodarza zaraz do wynajęcia. Oferty Kurjer Pozn. zdw 34 590

Trzypokojowe
dwupokojowe. Mroczkowski Żydowska 1. rw 4 751

Jedno-
i dwupokojowe i kuchnia odda gospodarz. Aleja Małopolska 12, parter. Sołacz. zdw 34 515

Dwa
trzy pokoje kuchnię wskaże „Rex", Stary Rynek 45. zdw 34 606

9 SZUKA MIESZK.

Poszukuję
pokoju lub dwóch kuchnią najchętniej na Łazarzu wprost od gospodarza Czynsz zgóry Agencji wykluczeni. Oferty Kurjer Poznański zdw 33 592

Poszukuję
3—4 pokojowego mieszkania centrum od zaraz lub 1 kwietnia. Dzierżawa zgóry. Warunki Kurjer Poznański zdw 34 431

Mieszkania
3—4 pokojowego z kuchnią w pobliżu Rynku Jeżyckiego wprost od gospodarza lub zawiadowcy poszukuję. Drogerja ul. Dąbrowskiego 47. zdw 34 407

3 lub 4
pokojowego poszukuję. Oferty Kurjer Poznański zdw 34 365

1—2
pokoi kuchnią poszukuje urzędnik Oferty Kurjer Poznański zdw 34 301

Urzędnik
poszukuje 2 względnie 3 pokojowego mieszkania. Oferty Kurjer Poznański zdw 34 297

Urzędnik poszukuje
wprost od gospodarza dwupokojowego, słonecznego z kuchnią, (centrum, Łazarz, Górna Wilda) czynsz miesięczny ewtl. za pół roku zgóry Oferty Kurjer Poznański zdw 34 466

Poszukuję
4—5 pokojowego mieszkania z komfortem. Oferty Kurjer Poznański zdw 34 463

Poszukuję
mieszkania 5—6 pokojowego, jasnego, słonecznego śródmieściu, nie wyżej 2 piętra Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 34 483

Poszukuję
2 pokoi kuchni wprost od gospodarza za czynszem miesięcznym. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdw 34 538

Szukam
mieszkania 2 pokojowego kuchni w dużej wsi kościelnej ładna okolica, blisko kolei lub autobusów Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 34 376

Urzędnik skarbowy
poszukuje pokoju, kuchni, centrum wprost od gospodarza miesięczna dzierżawę — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 34 461

Trzypokojowego
dwupokojowego, płacę 2 000 Oferty Kurjer Poznański rw 4 753

Jednopokojowego
lub dwupokojowego kuchnią poszukuję, czynszem rocznym. Oferty Kurjer Poznański zdw 34 627

Trzypokojowego
w centrum od zaraz czynsz zgóry. Kochanowskiego 17 mieszkanie 7. zdw 34 564

4 pokojowe
mieszkanie I. lub II. piętro bez odstępnego potrzebne. Ewentualnie zamienię na 3 pokojowe. Zgłoszenia „Par" pod 8.117. Pw 11 311-8.117

10 ZAMIANA MIESZKANIA

Zamienię
dwupokojowe pokoik na większe, członkiem Spółdz. Urzęd. Państw. Oferty Kurjer Poznański zdw 34 430

Zamienię
pięciopokojowe komfortowe, okolica Grudnia na takie lub większe górnej części Jasnej, Mickiewicza, Słowackiego. Spieszne zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 34 484

Dwa
ładne kuchnia, światło, woda — na pokój kuchnia lub jeden duży Oferty Kurjer Poznański zdw 34 316/7

Zamienię
pokój, kuchnię chlew i górą w Górczynie na takie same lub większe centrum za dopłatą — Adres Kurjer Poznański Stary Rynek rw 4 739

11 POKOJE UMEBL.

Pokój
wolny. Aleje Marcinkowskiego 16, m. 18. zdw 32 679

Dwa
pokoje odnowione z fortepianem Ul. Długa 3, obok Przemienienia Pańskiego. zdw 34 117

Dwa
pokoje odnowione z fortepianem Ul Długa 3 mieszkanie 9, obok Przemienia Pańskiego. zdw 34 117

Pokój
Działyńskich 6 m 11. zdw 33 585

Pokój
dwuosobowy bez pościeli wolny, Jasna 3 m. 6 zdw 34 436

Wspólny
skromnej panience. Ogrodowa 4, parter. zdw 34 405

Pokój
klatki schodowej. Szulc. Pocztowa 12. zdw 34 400

Klatki
schodowej komfortowy, telefon. Masztalarska 7 a I. zdw 34 399

Umeblowane
pokoje dla inteligencji Matejki 53 m. 10. zdw 34 396

Próżny
pokój frontowy. Matejki 53 m. 10 zdw 34 395

Duży
frontowy pokój na dwie osoby, Gajowa 4 m 10. zdw 34 383

Pokój
niekrępujący ciepły, elektryczność łazienka, Wyspiańskiego 12, mieszkanie 7 zdw 34 377

2
pokoje łączne z kuchnią łazienką zaraz Wiadomość Restauracja, Plac Sapieżyński 8. zdw 34 363

Pokój
dla pani wydzierżawię. Tomczak Woźna 11, m 17. zdw 34 340

Pokój
wynajmę. Słowackiego 29 II. — prawo. zdw 34 326

Pokój
dwom panom — małżeństwu bezdzietnemu. Śniadeckich 6 m. 18. zdw 34 319

Pokoje
dwa łączne lub pojedyńczo. Matejki 53, mieszkanie 11. zdw 33 732

Pokój
wynajmę 25 zł. Dąbrowskiego 43, mieszkanie 13. zdw 34 467

Pokój
frontowy, słoneczny niekrępujący, zaraz. Bóżnicza 15 m. 6. zdw 34 204

Solidnemu
czysty, ciepły umeblowany. Św. Marcin 4, mieszk. 4 II ptr. zdw 34 455

Centrum
pokój 1—2 osoby bez lub utrzymaniem telefon. Aleje Marcinkowskiego 3 b. I zdw 34 449

Wały Zygmunta
Starego 6, m. 9, pokój utrzymaniem. zdw 34 448

Pokój
umeblowany Kabat Piekary 24 zdw 34 479

Dwuosobowy
elektryczność. Młyńska 12 a. m. 6 zdw 34 542

Pokój
dwu i jednoosobowy, słoneczny, elektryczność Grunwaldzka 17, m. 3 zdw 34 547

Jednoosobowy
z klatki wynajmę W. Garbary 23 a. m 11. zdw 34 481

Pokój
kuchnia. Nowakowski. Ogrodowa 19. zdw 34 482

Niekrępujący
z klatki schodowej elektryczność zaraz. Wrocławska 10/11, I., lewo zdw 34 486

Centrum
telefon komfortowy, inteligentowi. Aleje Marcinkowskiego 2, m. 1. zdw 34 491

Pokój
dobrze umeblowany zaraz bez pościeli Wały Królowej Jadwigi 1, mieszkanie 9 zdw 34 492

Pokój
balkonowy, elektryczność. Wielka 17, m 14. zdw 34 497

Dwom
panienkom Rybaki 31, m. 12. zdw 34 500

Paniom
panienkom pokój — używanie kuchni, zupełnie tanio. Wolnica 4/5. I., lewo. zdw 34 584

Wspólny
panu zaraz. Wrocławska 3, m 5. zdw 34 581

Parter
1—2 osobom, klatka schodowa. Polna 3 — 2. zdw 34 622

Wspólny
panom, panom tanio. Chwaliszewo 5 m. 5. zdw 34 617

Słoneczny
frontowy z biurkiem 1—2 solidnych osób. — Jackowskiego 39, m. 6. jw 2 668

Pokoik
zaraz Sew. Mielżyńskiego 28, m. 2 parter zdw 34 509

Kręta
24, mieszkanie 10 Pokój wynajmę. zdw 34 518

Pokój
Józefa 6, mieszk. 9. zdw 34 516

Pokój
27 Grudnia 9. III. zdw 34 630

Przyjmę
na pokój małżeństwo z własną pościelą. Sobkowiak, Skarbowa 21. zdw 34 629

Pokój
frontowy słoneczny z utrzymaniem zaraz Piekary 18 mieszk. 6. zdw 34 631

Dwuosobowy
małżeństwu. Mroczkowski. Żydowska 1. rw 4 752

Pokój
1—2 osobowy, niekrępujący słoneczny. Kanałowa 7 II., prawo. zdw 34 625

Tanio
pokój wynajmę zaraz. Św. Marcin 52 53 mieszk. 12. zdw 34 528

Pokój
z utrzymaniem dla pana. Strzelecka 20. mieszkanie 8. zdw 34 572

Pokój
umeblowany, niekrępujący zaraz Solacka 9. Kluczyk. zdw 34 600

Przy
dworcu jednej — dwie Marszałka Focha 15 a. mieszkanie 3. zdw 34 595

1 — 2
panienek. Kreta 6 m. 2. zdw 34 575

12 SZUKA POKOJU

Niekrępujący
centrum używaniem kuchni urzędnik z matką 40 zł poszukuję. Kurjer Poznański zdw 34 404

Pokoiku
do 30.— kilka godzin dziennie.— Warunek niekrępujące wejście okolica Jeżyce. Oferty Kurjer Poznański zdw 34 378

Poszukuję
skromnego tanego pokoju centrum klatki schodowej Oferty Kurjer Poznański zdw 34 374

Pokoju
zupełnie niekrępującego poszukuje pan. Oferty ceną Kurjer Poznański zdw 34 344

Pokój
potrzebny z telefonem na biuro zaraz Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 34 539

13 LOKALE

Skład
do wynajęcia obok P. K. O. Dąbrowskiego 4 gospodarz. zdw 32 208

Na
składnice lub pracownie 2 duże ubikacje. Wierzbięcice 58 m. 7. zdw 34 306

Poszukuję
2 pokoi na biuro, parter, I. piętro Aleje Marcinkowskiego. Plac Wolności Wiadomość z ceną Kurjer Poznański zdw 34 322

1 — 2
ubikacyj na biuro pobliżu śródmieścia poszukujemy. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 34 100

Lokal
narożnikowy, obszerny na skład delikatesów wynajmie zaraz gospodarz Matejki 48/49. portjer wskaże. dw 2947

Ubikacji
na warsztat stolarski poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zdw 34 458

Składu
z pokojem nadającego się na biuro w okolicy Al Marcinkowskiego poszukuję. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 34 477

Ubikacji
lub pokoju próżnego wprost od gospodarza. Oferty Kurjer Poznański zdw 34 406

Ubikacji
na warsztat obuwniczy poszukuję dzierżawa zgóry Oferty Kurjer Poznański zdw 34 505

14 DZIERŻAWY

Garaże najtańsze miesięcznie 20 zł postój auta doba 2 zł
Obsługa nocna. Garaże Polonia Drużbackiej 2 tel. 64-84 przy Parku Wilsona zdpw 33 150

Skład
z mieszkaniem w średniem miasteczku nadający się na kolonjalkę lub bławaty zaraz do wynajęcia. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 34 218

Rzeźnictwa
celem dzierżawy poszukuje Selerzyński. Miastowice, poczta Kcynia. nw 8991

Egzystencja dla szewca
przy rynku, ożywionej miejscowości z dobra okolicą od 1. 4. do wynajęcia Kaucja 500 zł. — Wenge, Kiszkowo, p. Gniezno. zdw 34 331

Gospodarstwo
79 mórg pszennej ziemi 3 km od Gniezna. 16 lat wydzierżawi właściciel. morg 150 funtów dzierżawa za dwa lata zgóry. prywatne bez inwentarza mieszkanie 3 pokoje kuchnia, ogród owocowy przy szosie. Sowiński Poznań. Św. Marcin 22. zdw 34 598 9

16 OSOBISTE

Ostrzeżenie
Ostrzegam przed udzielaniem jakichkolwiek kredytów mojej żonie Walerji Kasprzakowej ponieważ za takowe nie odpowiadam. Jan Kasprzak. zdw 34 608

Wandeczko
spędzimy wieczór w miłej, taniej kawiarence. — Półwiejska 17. Zdzich. zdw 34 587

Panią
z Ostrowa zawiadamiam, że swój radjoaparat 3-lampowy, typ 311 G. z wbudowanym głośnikiem, lampami, baterjami i kompletnym materjałem antenowym nabyłem za łączną cenę zł 335 50 w Poznańskiem Tow Telefonów Poznań ul. Piekary 16/17. obok Pasażu „Apollo". Radjoamator. Pw 11 382-9.53

21 ZGUBY

Zgubione
papiery wojskowe unieważniam Tadeusz Jarecki. zdw 34 386

Unieważniam
zgubioną książkę wojskową wydaną przez P K. U Poznań na nazwisko Jan Krzyśko. zdw 34 353

Zgubiony
wykaz na nazwisko E. Urbański Wroniecka 5. unieważniam. zdw 34 551

22 ROZMAITE

Ceny dotąd niebywałe! 0,95 zł

koszula damska z klocka garnitur (koszula pantalony) z Toledo od 3.90 koszula, kolorowy madapolam z Toledo od 1 90 koszula damska nocna od 2 90 pantalony trykotowe od 0 95 pantalony jedwabne od 2 50 halki jedwabne od 4.90 koszula trykotowa damska od 1 60 kombinacja trykotowa damska od 2 40 Bielizna trykotowa elastyczną męska damska i dziecięca poleca dopók zapas starczy po cenach niebywale niskich. — Fabryka Bielizny J Schubert Wrocławska 3 - Ceny niskie — Towar prawy. Pw 11 380-9.25

Ładowanie akumulatorów
od 50 groszy Zakład Elektromechaniczny inż Tukatscha ulica Strumykowa 1 (narożnik Rynku Wildeckiego). zdw 33 020

Kto
potrzebuje samochód ciężarowy 3½ tonny na stałe lub przejściowo. Oferty Kurjer Poznański zdw 33 964

Koncesja
na wyszynk i detal, sprzedaż wyrobów alkoholowych natychmiast do odstąpienia. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 33 977

Autem
wyjazdy 25 gr. kilometr. Oferty Kurjer Poznański zdw 34 159

Salon Mód
Marcin 34 II wykonuje na sezon wiosenny płaszcze, suknie, kostjumy pierwszorzędnie, tanio. zdw 34 429

Baczność!
Kto pp. podróżujących zabierze pana samochodem wzamian szoferowania. Oferty Kurjer Pozn. zdw 34 420

Przyjezdna
fizjognomistka chiromantka — przyjmuje od 3 do 9 wieczór. — Przepowiada z pisma, z ręki, z fotografji z kart. starożytnym zwyczajem. Ul. Chwaliszewo 73. m. 7. zdw 34 343

Warszawa
Wyjeżdżam co 4 tygodnie do Warszawy, załatwiam sprawy w Urzędach sumiennie i skutecznie. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdw 34 287

Krawcowa
wykonuje suknie zgrabnie tanio Stroma 2 a, I. ptr. zdw 34 307

Krawcowa
wykonuje specjalnie garderobę chłopięcą: ubranka sportowe, fantazyjne, mundurki szkolne, płaszcze przerabiam także z odłożonych ubrań Turkiewicz. Kopernika 5. zdw 34 462

Jasnowidz
Mobet rozwiązuje wszelkie najtrudniejsze sprawy przeszłości. — przyszłość - wskazując skuteczne środki. Św Marcin 39. I. zdw 34 513

Ociemniały inwalida
wojenny z koncesją na wyszynk, poszukuje Restauratora z wolnym lokalem na m Poznań. — Adres wskaże Kurjer Poznański zdw 34 445

Dwaj studenci
poszukują w lepszym, zdrowym domu prywatnym dobrych obiadów na czystem maśle blisko Matejki 67. Zgłoszenia podaniem ceny Kurjer Pozn. zdw 34 330

Salon
mód, pracownia sukien wizytowych, wypraw ślubnych, płaszczy kostjumów przyjmujemy modernizowanie, na najnowsze modele. Jankowscy Kreta 23 zdw 34 475

Tysiące chorych
na katar żołądka, wzdęcia kurcze, bóle niestrawność, zgagę nudności, wymioty brak apetytu ogólne osłabienia etc Odzyskało zdrowie używając ziółka sławnego na cały świat d-ra Dietla profesora Uniwersytetu Jagiellońskiego Żądajcie bezpłatnej broszury pouczającej! Adres: Laszki Apteka. Pw 11 194/5-62.63/64

Samochód
ciężarowy do wynajęcia. Telefon 79-99. zdw 34 403

Oddam
dziecko, dziewczynkę, za własne lub na wychowanie. 20 zł miesięcznie Oferty Kurjer Poznański zdw 34 450'51

Chiromantka
Focha 29. 12 przepowiada systemem światowej sławy Lenormand. zdw 33 554

Autem
wyjazdy 25 groszy kilometr. — Oferty Kurjer Pozn. zdw 34 590

Krawcowa
rutynowana, dziennie 3,50,— Oferty Kurjer Poznański zdw 34 459

Obiady
obfite, smaczne. Piekary 18 mieszkanie 6. zdw 34 632

Masaże
specjalność kręgosłup, przeciw cierpieniom nerwowym i bezsenności. Bukowska 5 mieszkanie 7. 1—7. Pw 11 383-54.12

23 OŻENKI

Panna
lat 29, inteligentna muzykalna, wesołego usposobienia właścicielka składu spożywczego z braku znajomości wyjdzie zamąż za kawalera od lat 27. urzędnika na stałej rządowej posadzie o łagodn. charakterze nie teraźniejszych poglądów. Oferty z fotografją Kurjer Poznański zdw 34 217

Miła
wykształcona panna majątkiem 14 tys. szuka znajomości panów na stanowisku powyżej lat 40 — Chętnie widziani wyższi urzędnicy. Cel matrymonjalny. Oferty Kurjer Poznański zdw 34 391

Dwudziestoletnia
bardzo przystojna, posag narazie 10 000 gotówką poślubi urzędnika Oferty Kurjer Poznański zdw 34 359

Nawiążę
korespondencję z panem, lat 40—50, wyższym urzędnikiem także wdowcy 1—2 dziećmi. — Jestem panną, lat średnich, posiadam kilka tysięcy złotych na wyprawę. Cel matrymonialny. Zgłoszenia Kurjer Pozn zdw 34 579

Kawaler
budowniczy, oficer jedyny spadkobierca półmiljonowego majątku szuka żony z posagiem. Gawlakowa. Gniezno. Hotel Dworcowy. nw 8997

Pan
lat 24 ciemno-blondyn muzykalny pragnie poznać panią od lat 21—22. Cel matrymonjalny. Oferty Kurjer Poznański zdw 34 526

Wdowiec
kupiec, lat 49 2 dzieci 3 i 6 lat posiadający 20 000 zł gotówki i mieszkanie, poszukuje towarzyszki życia. Panny lub bezdzietne wdówki religijne kochające dzieci, wiek 35—38 lat, posiadające odpowiednią gotówkę lub interes, a którym zależy na szczęściu rodzinnem, raczą swe oferty skierować z dołączeniem fotografji, która się zwraca, do Kurjera Pozn pod nr. zdw 34607. Dyskrecję ręczę słowem honoru.

Panna
lat 24, przystojna, z dobrej rodziny, pragnie wyjść zamąż, najchętniej za lekarza lub wojskowego. Oferty Kurjer Poznański zdw 34 603

24 NAUKA

Poznańskie Kursy Budownictwa
(Szkoła Przygotowawcza) Krawszewskiego 17, m 15 Pw 11 688 53.467

Kursy handlowe Tadeusza Preissa
2 kwietnia. zdw 33 274

Angielskiego
w czterech miesiącach! Wyniki poręczamy Miesięcznie tylko dziesięć złotych! Zgłoszenia u sekretarki Gabrjeli Plucińskiej Działyńskich 6 godz. 1—2. zdw 34 206

Kursy
kreślenia i projektowania we wszelkich kierunkach technicznych. Opłata niska. Godziny 6—8 3 Maja 3 m. 20. zdw 33 658

Tłumaczenia
na francuskie angielskie, niemieckie polskie wykonuje przepisuje na maszynie lekcje Spandowska Aleje Marcinkowskiego 24 m 31 od 3 30—5 nw 7341

Szkoła tańców Mikołaiczak - Kledecka
Pocztowa 29 Nowy kurs rozpoczynamy w sobotę 4 marca. Kurs 10 złotych Pw 11 243-8.46

Korepetycji
matematyki fizyki, chemji udzielam tanio. Oferty Kurjer Poznański zdw 34 435

Studentce
za pomoc nauce obiady i podwieczorki Młyńska 2 m. 12 2- 4 po połud. zdw 34 427

Polonistka
zdolna korzystnie udzieli polskiego również francuskiego historji Oferty Kurjer Poznański zdw 34 285

Angielka
wyucza gruntownie tanio. Ratajczaka 11 a, mieszkanie 117 wejście 8. zdw 34 354

1. 4.
pragnę się wyuczyć gotowania w majątku mogę się zająć praswaniem lub cerowaniem ewentl. zapłacę. Oferty Kurjer Pozn. zdw 34 360

Pomoc
przy odrabianiu lekcyj zakresu 4 klasy powszechnej Oferty z podaniem ceny do Kurjera Poznańskiego zdw 34 310

Francuskiego
prywatnie kto udzieli. Oferty z podaniem ceny do Kurjera Poznańskiego zdw 34 493

Kursy
stenografji, pisania na maszynach rozpoczynam 3 marca Kantaka 1. II. piętro zdw 30 521

Kursy
stenografji, pisania maszyną, księgowości Tyran - Zaworskiej. Strzelecka 33 (Plac Świętokrzyski). zdw 30 527

Kursy Tańców Szczurkówny
Rzeczypospolitej 9 I. piętro. zdw 34 536

25 MUZYKA

Która
dobra uczennica z wyższej klasy konserwatorjum udzieli mężatce na Łazarzu lekcji na fortepianie w dom Oferty Kurjer Poznański zdw 34 345

Udzielam lekcji
gry na fortepianie tanio, dobrze Kochanowskiego 5 m 5. zdw 34 337

26 ROZRYWKA

Przyjemny
pobyt w Morskiem Oku. Młyńska 3. Koncert separatki. zdw 33 370

Dźwiękowe Kino „Odeon"
wyświetla od dziś wielki dramat erotyczny p. t. „Sen o Miłości" w roli głównej Joan Crawford — Nils Asther. Uwaga. Cena dla 2 osób zniżona o 30%. Początek seansów w niedziele i święta od godziny 3. zdw 34 583

Kino Aurora
Ken Maynard i Parada Zachodu. zdw 34 570

27 SZUKA PRACY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej ceny drobnych

Rządca gospodarczy
lat 36 z 10 letnią praktyką w postępowych intensywnych majątkach w Wielkopolsce z ukończoną szkołą rolniczą w Niemczech rzutki energiczny obowiązkowy zamiłowany w swym zawodzie zna dokładnie uprawę buraków cukrowych rybołówstwo oraz hodowlę inwentarza zarodów oraz książowość rolniczą dobre referencje w ostatniej posadzie 3 lata przyjmie stałą posadę od 1 4. 1932 lub prędzej. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod zdw 32 389

Panna
lepszej rodziny z prowincji gotowaniem, szyciem oraz pomocy składzie szuka posady miejscowość obojętna Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 34 040

Służąca
poszukuje posady do wszystkiego Oferty Kurjer Poznański zdw 34 028

Służąca
uczciwa czysta poszukuje posady zaraz do wszystkiego. Oferty Kurjer Poznański zdw 34 006

Inteligentna
z maturą — muzyką szyciem, robótkami znająca się na gospodarstwie wyręczy panią domu — wyjedzie jako towarzyszka starszej pani — może zająć się w sklepie lub biurze — wymagania skromne Oferty Kurjer Pozn. zdw 34 002

Pielęgniarka
poszukuje posady do wychowania niemowląt lub pielęgnacji chorej osoby zaraz lub później Zgłoszenia: A. Bukowska Leszno, Kościańska 74. zdw 33 999

Ogrodnik
żonaty szuka posady najchętniej w majątku zaraz lub od 1. 4. Oferty Kurjer Poznański zdw 33 993

Mężatka
z 4 letnim chłopcem przyjmie posadę do wszystkiego za małym wynagrodzeniem. Jadwiga Woroch. Leśna Dąbrówka. u pp. Polcyn. zdw 33 969

Gosposia
w średnim wieku oszczędna, czysta zajmie się całem gospodarstwem i wszelką pracą domową, szuka posady samodzielnej Oferty Kurjer Poznański zdw 34 095

Chłopiec
wyższem wykształceniem przyjmie posadę ucznia drogerji. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 33 940

Dzielna
pracowaczka poszukuje posady poza domem sztywnej bielizny. — Adres wskaże Kurjer Pozn. zdw 34 169

Rysownik
poszukuje posady. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 34 434

Syn uczciwych
rodziców poszukuje posady jako stangret najchętniej we dworze, lub też na probostwie. Wojskowość wysłużona. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 32 366

Syna
mego lat 18 5 klas gimnazjum oddam w naukę techniczno - dentystyczną Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 33 540

Polka
w średnim wieku znająca język francuski hiszpański niemiecki i angielski poszukuje jakiejkolwiek posady także na wyjazd jako towarzyszka. Oferty Kurjer Poznański zdw 33 550

Urzędnik gospodarczy
kawaler Wielkopolanin lat 29 z lepszem wykształceniem syn administratora — zamiłowany w swym zawodzie z bardzo dobremi świadectwami znający się na hodowli i leczeniu inwentarza z praktyką odbytą w intensywnie prowadzonych majętnościach poszukuje posady urzędnika samodzielnego lub pod dyspozycję od 15 marca lub później Warunki skromne. Okolica całkiem obojętna Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdx 31 671

Służącą
sumienną uczciwą z dobremi referencjami poleca Urbaś. św. Marcin nr. 18 mieszkanie 7. zdw 34 389

Dziewczyna
samodzielna z dobrem gotowaniem do wszystkiego poszukuje posady zaraz lub 15 Oferty Kurjer Poznański zdw 34 387

Panna
inteligentna poszukuje posługi. — Oferty Kurjer Poznański zdw 34 440

Posługaczka
poszukuje posługi przed południem Oferty Kurjer Poznański zdw 34 438

Dziewczyna
uczciwa chętna, czysta dobremi świadectwami z prowincji poszukuje posady skromnem wymaganiem. Oferty Kurjer Poznański zdw 34 432

Gospodyni
z dobremi poleceniami poszukuje posady od 15 3. do dworu lub plebanji. Oferty Kurjer Poznański zdw 34 428

Ogrodnik - służący
kawaler, lat 25, obeznany dobrze w swym zawodzie dobremi świadectwami, specjalista hodowli warzyw pod szkłem poszukuje posady zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdw 34 422

Panienka
uczciwa pracowita poszukuje posady do wszystkiego zaraz lub 15 3 najchętniej do państwa bezdzietnego Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 34 419

Dziewczyna
uczciwa rzetelna dobrem gotowaniem poszukuje posady zaraz lub 15. Ofery Kurjer Poznański zdw 34 416

Ogrodnik
emeryt samotny wszechstronnie doświadczony szuka posady zaraz lub później w willi lub w majątku. Oferty Kurjer Poznański zdw 34 410

Praczka uczciwa
poszukuje prania w dom i poza dom. Oferty Kurjer Poznański zdw 34 397

Kucharka
bardzo dobrze gotuje poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 34 382

Pomocnik aptekarski
z wojewódzkim egzaminem poszukuje stałej posady lub zastępstwa Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 34 371

Maszynistka
młodsza stenografją polską, pracą biurową przyjmie posadę za bardzo skromnem wynagrodzeniem. Oferty Kurjer Poznański zdw 34 370

Posługi
poszukuję. Oferty Kurjer Pozn. zdw 34 369

Służąca
młodsza, gotowaniem, dobremi świadectwami poszukuje posady zaraz. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 34 367

Krawcowa
z dobrem krojem 2 zł dziennie poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 34 425

Służący
masażysta lat 27, dobre referencje z najlepszych znanych domów poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 34 423

Wykwalifikowana
pokojowa poszukuje posady zaraz. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 34 358

Krawcowa
bardzo dobrze polecona szuka posady 2.50 dziennie. Oferty Kurjer Poznański zdw 34 357

Lakiernik
szuka jakiejkolwiek pracy. Oferty Kurjer Poznański zdw 34 356

Emeryt
w sile wieku, znający dokładnie tok pracy władz administracyjnych i sądowych przyjmie posadę zaufaną w banku handlu lub rolnictwie. Łaskawe zgłoszenia do ekspedycji Kurjera Poznańskiego zdw 34 325

Posadę
nauczycielską szkół powszechnych w powiatowem mieście Małopolska środkowa korzystnie zamieniam na taką w Poznaniu. Oferty Kurjer Poznański zdw 34 355

Praczka
poszukuje prania Oferty Kurjer Poznański zdw 34 350

Kierownik administrator
zakładów przemysłowych dobry organizator akademja handlowa dłuższa fachowa praktyka bardzo poważne referencje były zastępca dyrektora eksploatacji leśnej i tartaku długoletni samodzielny kierownik fabryki i kopalni wapna i majątku ziemskiego poszukuje od 1 kwietnia odpowiedniej posady. Miejscowość bojętna Łaskawe zgłoszenia — Miasteczko n/Notecią. Adama Krauze folwark Kocewo. zdw 34 312

Ogrodnik
kawaler lat 28, dzielny w swym zawodzie zamiłowany kwiaciarz warzywnik sadownik poszukuje posady zaraz lub później. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 34 302

Dziewczyna
uczciwa poszukuje posady lub posługi zaraz lub później. Oferty Kurjer Poznański zdw 34 336

Przyjmę
posługę zaraz na cały dzień. — Oferty Kurjer Poznański zdw 34 296

Jazzbandzistka
dobra zaraz wolna. Oferty Kurjer Poznański zdw 34 295

Skrzypek
pierwszorzędny repertuar lub bez. dwie jazztrąbki zaraz wolny. — Oferty Kurjer Poznański zdw 34 294

Młodsza
służąca szuka posady do wszystkiego najchętniej do samotnych państwa. Oferty Kurjer Poznański zdw 34 290

Osoba
uczciwa, pracowita poszukuje posady pokojowej, lub do wszystkiego, najchętniej na wieś. Oferty Kurjer Poznański zdw 34 464

Dziewczyna
z lepszej rodziny poszukuje posady od 15 Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 34 444

Posługaczka
z lepszej rodziny poszukuje posługi od 15 Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 34 443

Szofer monter
znający język niemiecki przeprowadza własnoręcznie naprawy wszelkich motorów poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. zdw 34 543

Uczciwa
dziewczyna szuka posługi. Oferty Kurjer Poznański zdw 34 546

Dziewczyna
młodsza do wszystkiego przyjmie posadę od zaraz lub 15. 3 Oferty Kurjer Poznański zdw 34 492

Osoba
zaufana, z dobrem gotowaniem do wszystkich prac domowych od 15 lub 1. szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 34 501

Biegła
maszynistka poszukuje posady z małem wynagrodzeniem Oferty Kurjer Poznański zdw 34 502

Uczennica
poszukuje posady z całem utrzymaniem, najchętniej u piekarza od zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdw 34 559

Pomocnik
młynarski średnim wykształceniem poszukuje posady Oferty Kurjer Poznański zdw 33 144 5

1 000 zł
złożę kaucji lub pożyczę za posadę biurową. Oferty Kurjer Poznański zdw 34 552

500 zł
dam za wyszukanie posady biurowej, lub w przemyśle włókienniczym Oferty Kurjer Poznański zdw 34 550

Osoba
solidna, dobrze polecona, poszukuje posady do wszelkich prac domowych od 15 lub 1. ostatnia posada 6 lat. Oferty Kurjer Poznański zdw 34 548

Dziewczyna
do wszystkiego, z średniem gotowaniem lub do dzieci poszukuje posady Łaskawe oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 34 588

Gosposia
młodsza szuka posady do wszelkiej pracy na wyjazd. — Oferty Kurjer Poznański zdw 34 585

Służąca
wiejska, umiejąca dobrze gotować, potrzebna Zgłoszenia — Wielka 14 m. 8. Pw 11 385-9.59

Dziewczyna
szuka posady do wszystkiego z długoletniemi świadectwami. — Oferty Kurjer Poznański zdw 34 503

Pracowita
uczciwa posługaczka poszukuje posługi tylko w lepszym domu. — Oferty Kurjer Poznański zdw 34 507

Samarytanin
oddający się z całem poświęceniem pielęgnacji chorych szuka poza domem posady od zaraz. — Zgłoszenia sub Kurjer Poznański zdw 34 645

KUPIĘ

Kamińskiego

„Tygodnik Powieści"

następujące roczniki:

1881/82
1888/89
1892/93

Posiadaczy proszę o złożenie ofert do Kurjera Poznańskiego zw 13333 Składanie ofert na niewymienione roczniki bezcelowe.

Posługaczka
uczciwa pracowita mocna poszukuje posługi. Oferty Kurjer Poznański zdw 34 508

Dziewczyna
do wszelkich prac domowych poszukuje posady zaraz Oferty Kurjer Poznański zdw 34 512

Dziewczyna
z dobrego domu język polski, niemiecki, znająca szycie szuka posady do wszystkiego. Oferty Kurjer Poznański zdw 34 524

Urzędnik gospodarczy
kawaler, lat 30 z praktyką w majątkach buraczano - hodowlanych, znający doskonale swój zawód — ostatnio na osobnym folwarku poszukuje posady Zgłoszenia Kurjer Pozn. pod zdw 34 522

Kto
z litościwych osób da jakąkolwiek pracę dwudziestoletniemu silnemu chłopcu by mógł uczciwie zapracować na chleb codzienny. Wymagania skromne. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdw 34 615

Lokaj kawaler
poszukuje zaraz posady na majątek lub w restauracji. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 34 657

Rutynowana
książkowa-korespondentka biegła stenotypistka polsko-niemiecka, z znajomością francuskiego długoletnią praktyką handlową zbożową i bankową z dobremi referencjami poszukuje posady 1 4 rb., w większem przedsiębiorstwie. — Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdw 34 660

Ekspedjentka
z branży rzeźnickiej miasto w powiecie mogileńskim z kaucją 500 zł. podaniem wynagrodzenia Kurjer Poznański zdw 34 656

Pisarz gospodarczy
Szkoła Handlowa Rolnicza 1½ roczna praktyka poszukuje posady zaraz lub od 1. IV. Łaskawe oferty Kurjer Pozn. zdw 34 654

Gospodyni zarządczyni
z dobremi świadectwami znająca wszelkie prace wchodzące w zakres gospodarstwa domowego, oraz hodowle drobiu (również sztuczną poszukuje posady od 1. 4. lub później. Może przyjąć również posadę z gotowaniem. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 34 652

Pokojowa
uczciwa z dobremi świadectwami szuka posady od 15. lub 1. Miejscowość obojętna. Pelagja Lijewska, Kowanówko, poczta Oborniki. zdw 34 569

Panna
sierota poszukuje posady do wszystkiego najchętniej do samotnej osoby lub na wyjazd Oferty Kurjer Poznański zdw 34 640

Dziewczyna
uczciwa, dobre świadectwa z poleceniem poszukuje zaraz posady do wszystkiego cośkolwiek gotowania. Oferty Kurjer Poznański zdw 34 638

Dziewczyna
z dobrej rodziny z gotowaniem poszukuje posady zaraz lub 15. — Wierzbięcice 17, Grzesiak podwórze, parter. zdw 34 633

DZISIAJ w KINIE

Apollo: „Rok 1914".
Aurora: „Ken Maynard i Parada Zachodu".
Colosseum: „Wielka gra".
Corso: „Triumf Cowboya i Lwie Serce".
Metropolis: „Pociąg samobójców".
Muza: „Szalona dziewczyna".
Nowości: „Chrystus".
Odeon: „Sen o miłości".
Orzeł: „Roskosze gościnności i Obrońca praw".
Renaissance: „Współczesny korsarz".
Roxy: „Przegrane życie".
Słońce: „Ułani, Ułani chłopcy malowani".
Sfinks: „Ulica potępionych dusz Pola Negri".
Tęcza: „Anna Karenina".
Wilsona: „Poganin".

Młynarz
kawaler, ostatnio 2 lata na samodzielnem stanowisku poszukuje posady. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 34 626

Dziewczyna
do wszystkiego poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. zdw 34 523

Panienka
z dobrej rodziny poszukuje posady do dzieci z szyciem za małem wynagrodzeniem. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 34 533

Dziewczyna
z dobremi świadectwami poszukuje posady zaraz do wszystkiego. Oferty Kurjer Pozn. zdw 34 534

Dziewczyna
uczciwa, czysta, z dobremi świadectwami poszukuje posady z dobrem gotowaniem 15 III Oferty Kurjer Poznański zdw 34 537

Panienka
lat 18, silna zdrowa znająca szycie i krój poszukuje posady do dzieci na wieś od 15. lub 1. Oferty Kurjer Poznański zdw 34 573

Posługi
od zaraz, okolica Wildy Oferty Kurjer Poznański zdw 34 646

Dziewczyna
pracowita do wszystkiego szuka posady od 15 III. lub 1. Oferty Kurjer Poznański zdw 34 560

Posługę
za stancje (pościel własna). Strzelecka 9, mieszkanie 4. zdw 34 558

Dziewczyna
uczciwa z dobremi świadectwami poszukuje posady z gotowaniem. Oferty Kurjer Pozn. zdw 34 568

Młoda
kucharka znająca swój zawód, pieczenie zaprawy Wekowe poszukuje posady najchętniej w majątku od 15. lub 1 Łaskawe zgłoszenia proszę zwrócić do Marji Dżubinowskiej Pukosław poczta Lwówek, powiat Nowy Tomyśl. zdw 34 566

Kucharka
poszukuje posady w lepszym domu do wszystkiego Oferty Kurjer Poznański zdw 34 557

Sierota
lat 25, nawskroś uczciwa, poszukuje posady zaraz lub 15. 3 do wszystkiego. — Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdw 34 574

Gosposia
wyręczy pania domu sumiennie, kuchnia obywatelska, wynagrodzenie skromne. Oferty Kurjer Poznański zdw 34 191

Dziewczyna
starsza przyjmie posługę lub posadę do prac domowych w skromnym domu Oferty Kurjer Poznański zdw 34 194

Dziewczyna
z dobremi świadectwami, samodzielnem gotowaniem poszukuje posady zaraz — 15 III Oferty Kurjer Poznański zdw 34 197

Osoba
wiek średni posiadająca wszelkie kwalifikacje wchodzące w zakres gospodarstwa kobiecego z kilkoletnią praktyką poszukuje posady wyręczycielki od 1 kwietnia Oferty Kurjer Poznański zdw 33 656

Posługaczka
długoletniemi świadectwami, uczciwa poszukuje posługi z praniem. Oferty Kurjer Poznański zdw 33 924 5

Dziewczyna
z prowincji, znająca dobrze gotowanie i wszelką pracę domową poszukuje posady zaraz Oferty Kurjer Poznański zdw 34 077

Posługaczka
uczciwa pracowita szuka posługi zaraz lub 15. 3. Oferty Kurjer Poznański zdw 34 075

Dziewczyna
do wszystkiego poszukuje posady Oferty Kurjer Poznański zdw 34 068

Zarządczyni
wykwintnie gotuje poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer Pozn zdw 34 067

Praczka
sumienna, Św Marcin 46, m 10 zdw 34 090

Poszukuję
pokoju za posługę. Oferty Kurjer Poznański zdw 34 063

Posługi
poszukuje do południa Oferty Kurjer Poznański zdw 34 092

Ogrodnik
dobre świadectwa szuka pracy Oferty Radomski Jeżycka 41, mieszkanie 7 zdw 84 085

Rządca
administrator poszukuje samodzielnej administracji majątku. Świadectwa bardzo dobre. Złoży kaucji 10 000 zł Inowrocław Solankowa 22 m. 6. Wodziński nw 8971

Dziewczyna
uczciwa szuka posady lub posługi Skromne wymagania Oferty Kurjer Poznański zdw 34 134

Dziewczyna
znająca gotowanie, szycie sztywne prasowanie szuka jakiejkolwiek posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 34 133

Dziewczyna
z praniem i gotowaniem poszukuje posady do wszystkiego za mniejszem wynagrodzeniem. Oferty Kurjer Poznański zdw 34 137

Syn
uczciwych rodziców lat 18, 5 klas gimnazjum, szuka jakiejkolwiek posady, najchętniej w biurze. — Oferty Kurjer Pozn. zdw 34 112

Ogrodnik
pszczelarz kawaler, lat 28 obeznany wszechstronnie w swym zawodzie Specjalista kwiaciarz, wczesnych warzyw dzielny na dochód poszukuje posady zaraz lub później Oferty Kurjer Poznański zdw 33 943

Dziewczyna
uczciwa pracowita z gotowaniem do wszystkich prac z prowincji poszukuje posady od zaraz. — Oferty Kurjer Poznański zdw 33 930

25 WOLNE MIEJSCA

Nowość! — Poważna firma poszukuje 6 energicznych panów
na miasto i województwo poznańskie na nowy bezkonkurencyjny artykuł. Konjunktura bo każda rodzina jest interesentem mimo kryzysu Wiadomości fachowe nie wymagane. Dla zdolnych współpracowników stała posada z wysokim zarobkiem zapewniona Tylko poważni reflektanci zgłoszą się osobiście przy ul. Pocztowej 31 a mieszk. 4 od godz. 10 12 i 4 6 Pw 11 367-9 30

Inwalida
z pełną koncesją na Poznań może się zgłosić. Poznańska 57 restauracja. zdw 33 528

Do stałego drobnego przewozu
końmi lub samochodem, rano i w południe po ca. 1 godzinie, za miesięcznem wynagrodzeniem złożyć ofery do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod **nw 8993**

Woźny
szuka posady najchętniej w renomowanej instytucji. Kaucja na żądanie Oferty Kurjer Poznański zdw 34 116

Krawcowa
dzielna szuka pracy poza domem. Długa 8, m. 11. zdw 34 123

Praczka
zawodowa, uczciwa, szuka prania. 4 zł dziennie. Oferty Kurjer Poznański zdw 34 129

Szofer
mechanik kawaler pragnie zmienić posadę na stałe dobre polecenia autobusy dorożki ciężarówki wykluczone. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdw 33 986

Służąca
młodsza dobremi świadectwami poszukuje posady zaraz. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 33 982

Młodsza
gosposia na wieś szuka posady zaraz lub 15 Oferty Kurjer Poznański zdw 33 979

Dziewczyna
do wszystkiego z gotowaniem uczciwa poszukuje od 15 posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 33 976

Emerytowany
naczelny sekretarz sądowy rutynowana siła szuka zajęcia w handlu banku, administracji domów. Oferty Kurjer Pozn. zdw 34 081

Wychowawczyni
freblanka, rutynowana, bardzo dobre długoletnie świadectwa język niemiecki poszukuje posady Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 33 919

Osoba
młoda, z lepszej rodziny zna kompletnie gospodarstwo domowe, przedewszystkiem wykwintna kuchnię poszukuje odpowiedniej posady od 15. 3. 32 lub 1 4 32 najchętniej do majątku jako wyręczycielka. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 33 169

Uczeń
rzeźnicki z prowincji z prządnej rodziny silny poszukuje nauki Ceglarz Czarnków. zdw 33 474

Służąca Małopolanka
poszukuje zaraz posady Oferty Kurjer Poznański zdw 33 546

Całodzienną
posługę przyjmę. Oferty Kurjer Poznański zdw 33 733

Posługaczka
czysta ewentulnie z gotowaniem szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 33 871

Dziewczyna
lat 26 samodzielna z dobremi świadectwami zna się wszelkiej pracy, umie zaprawiać piec poszukuje posady od 1 kwietnia na wsi lub małem mieście w okolicy Gniezna Oferty Kurjer Poznański zdw 34 056

Sierota
poszukuje posady do wszystkiego Oferty Kurjer Poznański zdw 34 051

Książkowa
maszynistka poszukuje posady — małe wynagrodzenie ewentl. utrzymanie Oferty Kurjer Pozn. zdw 34 044

Panienka
poszukuje posady do pomocy krawcowej lub krawca. Oferty Kurjer Poznański zdw 33 961

Dziewczyna
chętna prędka poszukuje posługi lub prania. Oferty Kurjer Pozn. zdw 33 955

Na popołudnie
potrzebna do 2 dziewczynek (7 la i 1½) uczciwa, zdrowa, rozumna panienka z dobremi poleceniami Marsz. Focha 100, II. piętro, m 7. między 5—7 godz. zdw 34 242

8 złotych
dziennie otrzymują współpracownicy w każdej miejscowości przy łatwej pracy domowej. Przedsiębiorstwo Przemysłu Krajowego Gdynia-Port skrytka pocztowa 4 nw 8888

Nauczycielka
potrzebna zaraz do 8 letniego chłopca. Odpisy świadectw, których się nie zwraca oraz wymagania pod Deplewska Rzadkwin p. Strzelno. zdw 34 390

Uczennice
do szycia potrzebne. Św Marcin 32 II. ptr lewo. zdw 34 348

Inwalidę
posiadającego pełną koncesję na wyszynk alkoholu poszukuje kawiarnia Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 34 089

Urzędnik gospodarczy
kawaler energiczny z ukończoną szkołą rolniczą i dłuższą praktyką potrzebny od 1 4 rb na majątek 1 200 mórg Odpisy świadectw z podaniem referencji i warunków kierować do Kurjera Poznańskiego zdw 34 366

Dziewczyna
z dobremi świadectwami z gotowaniem i praniem zaraz potrzebna. Aleje Marcinkowskiego 14, mieszkanie 8. zdw 34 439

Pani
do biura kaucją 2 000 złotych potrzebna lub jako wspólniczka. — Oferty Kurjer Poznański zdw 34 496

Dziewczyny
wiejskiej z gotowaniem poszukuje zaraz Zgłoszenia do składu rzeźnickiego przy ul. Półwiejskiej 30. zdw 34 498

Zdolnych Zastępców Losowych
poszukuje nowootworzona pierwszorzędna instytucja. Najwyższa prowizja (zaliczki). Obliczenie 2 razy w miesiącu. Oferty „Polrek" Lwów Zimorowicza 15 pod Najskrupulatniejsze obliczenie. nw 8992

W Banku Ludowym w Janowcu
wakuje stanowisko członka Zarządu Zgłoszenia przyjmuje tylko pisemne prezes Rady Nadzorczej p. K. Schulz Miniszewo per Łopienno. dw 2951

Dziewczyna
potrzebna Polna 10 m 10 od 9—11 zdw 34 368

Masażystka
nawet początkująca znajdzie stałą pracę Oferty rysopisem do składnym Kurjera Pozn zdw 33 783/4

Posługaczki
na dwa tygodnie od godz. 1 poszukuję. Zgłoszenia 4—7 ul Słowackiego 52 m. 5. zdw 34 394

Uczennica
do magazynu galanterji z dobrego domu potrzebna. Adres Kurjer Poznański zdw 34 401

Uczennice
do krawieczczyzny przyjmę. Wilda Kilińskiego 12 m. 2. zdw 34 323/4

Panie
ustosunkowane lekka akwizycja Zarobek zapewniony. Strzelecka 18, m 9. zdw 34 470 71

Służącą
do wszystkiego z gotowaniem. Małopolanka, poszukuje zaraz — Górna Wilda 107 m 5. zdw 34 506

Dziewczyna
do wszystkiego z szyciem, potrzebna. Ratajczaka 11 a. m. 29. zdw 34 525

Dziewczyna
uczciwa, czysta z dobrem poleceniem, do wszelkich prac domowych z samodzielnem dobrem gotowaniem do starszego pana potrzebna Zgłoszenia z własnoręcznie napisanym wnioskiem proszę skierować do Kurjera Poznańskiego zdw 34 531

Panna
potrzebna do kiosku z kaucją 500 zł. Oferty Kurjer Poznański zdw 34 520 21

Chłopiec
do posyłek, rowerzysta, potrzebny. Jaroszyk Chwaliszewo 24. zdw 34 561

Dziewczę
uczciwe do wszystkiego przyjmę zaraz. Słowackiego 35 m. 10 zdw 34 567

Panienki
do pracy przyjmie Wiłamowski, Wielka 22 rw 4 734

Dziewczyna
młodsza do wszystkiego. Zgłoszenia 7 do 8 30. Górska Półwiejska 34 m 17 zdw 34 556

Dziewczyna
do wszystkiego. — Pocztowa 11, m. 8. zdw 34 549

Parkietówki
potrzebne. Półwiejska 17. zdw 34 586

Przyjmę
zaraz dziewczynę. Zgłoszenia 5—6 Ostroroga 17, parter zdw 34 517

Poszukuję
do małego przedsiębiorstwa mlecznego pomocnika obeznanego z wyrobami serów Oferty Kurjer Poznański zdw 34 659

Rutynowaną bufetową
poszukuje zaraz Restauracja Pomorzanka Gdynia. nw 9 005

Służąca
do wszystkiego od 15. 3. b. r. konieczne tylko długoletnie świadectwa — kuchnia warszawska. Zgłoszenia Ogrodowa 12 II piętro, m. 6 od 6—8 wieczór. Pw 11 384 9.48

Pw 10 627 - S. 20.16

Dziewczyna
do wszystkiego gotowaniem czysta potrzebna. Górna Wilda 75, parter, prawo, Kozłowska. zdw 34 421

Wspólnika
do kiosku przy ruchliwej ulicy Poznania z wyszynkiem przyjmę lub dam stałą posadę za wypożyczeniem 1 000 złotych gwarancja w nieruchomości. Zgłoszenia „Pawilon". Marszałka Focha 15. zdw 34 417

Krawcowe
samodzielne potrzebne Mielżyńskiego 22 m. 5. zdw 34 364

Posadę
dam pannie za wypożyczeniem 250 zł. Oferty Kurjer Poznański zdw 34 442

Dziewczyny
lepszej samodzielnej do wszystkiego dobre gotowanie wypiekanie, prasowanie, dobremi długoletniemi świadectw. i poleceniami od 15 marca poszukuję. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 34 321

6 panów
uczciwych, inteligentnych do lat 24—35 przyjmie poważna firma wydawnicza do lekkiej akwizycji. Nowo przyjętych pouczamy — Zgłoszenie w piątek godzina 10 rano, ul. Cieszkowskiego 9 parter. zdw 34 125

Humor zagraniczny

Zakup samochodu.

Kupująca (do przyjaciółki): — Powiedz, czy mi w nim do twarzy?

(Lond Opinion). S. F.

Przedpłata na marzec 1932, za oba wydania razem włącznie tygodniowego dodatku ilustr. „Ilustracja Poznańska" i „Nowiny Sportowe" w Poznaniu w eksped. zł 4.00, w agencjach w mieście zł 4.50, z odnoszeniem do domu w Poznaniu zł 4.70, z odnoszeniem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 4.94, kwartalnie zł 14.82, pod opaską miesięcznie w Polsce zł 9.00, w innych krajach zł 11.00. W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Ogłoszenia na stronie 6 łamowej 25 gr. na stronie 4-łamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 60 gr. na stronie czwartej 100 gr. na stronie drugiej 120 gr. przed wiadomościami potocznemi 200 gr od 1-łamowego milimetra. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18.30 w nagłych wypadkach do godz 22 u stróża: do wydania wieczornego „drobne" do godz. 11 większe dłużej według możności. Drobne ogłoszenia: słowo napisowe (tłuste) 25 gr. każde dalsze słowo 15 gr. Za różnicę między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałe wskutek matrycowania, wydawnictwo nie odpowiada.

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami, materjał poświęcony danej uroczystości

Telefony do Redakcji i Administracji: 4461, 1476, 3307, 3524, 3525, 4072, w niedzielę, święta i nocą tylko 1476 i 3524, filja Stary Rynek 2305. — P. K. O. Poznań nr. 200 149.